

വള്ളക്കാർ നാരേന്ദ്രനെയും സ്നേഹിതരെയും ശകാരിച്ചു തുടങ്ങി. ഈ അവസരത്തിൽ നാരേന്ദ്രൻ വള്ളത്തിൽ നിന്നും കരയ്ക്കുപോയിയിരുന്നിട്ട് ആ വഴിയെവന്നതുകൊണ്ട് ഇംഗ്ലീഷുപട്ടാളക്കാരുടെ അവിടെ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന സംഭവത്തെപ്പറ്റി പാഞ്ഞു, വിവരം മനസ്സിലാക്കി പട്ടാളക്കാർ വള്ളക്കാരുടെ സമീപത്തുവെന്ന് പട്ടാളക്കാരുടെയെല്ലാവരും വള്ളക്കാർ നാരേന്ദ്രന്റെ സ്നേഹിതരെ യഥേഷ്ടം ചോദിക്കുന്നതിനനുവദിച്ചു. പട്ടാളക്കാർ നാരേന്ദ്രനോടു അത്യന്തം പ്രീതിയുണ്ടാകയാൽ അദ്ദേഹത്തെ നാലാം കാണുന്നതിനു ക്ഷണിച്ചു, പക്ഷെ നാരേന്ദ്രൻ അവരുടെ ക്ഷണം സ്വീകരിയ്ക്കുകയുണ്ടായില്ല.

അക്കാലത്തു ഇന്ത്യ സന്ദർശനത്തിന് വെതിൽ സ് രാജകുമാരൻ "സിറാപ്പിസ്" എന്ന പടക്കപ്പലിൽ കല്ലടായിൽ എത്തുകയുണ്ടായി. പ്രധാന ചെറുതൊപ്പൽ സന്ദർശിക്കുന്നതിനുള്ള അനവധി അധികൃതർ നല്ലി. നാരേന്ദ്രനും കൂട്ടുകാരും ആ യുദ്ധക്കപ്പൽ സന്ദർശിയ്ക്കുന്നതിനു അതിയായ ആഗ്രഹമുണ്ടായി. അപ്പോൾ നാരേന്ദ്രൻ പതിനൊന്നു വയസ്സു മാത്രമേ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അനവധി നല്ലുന്നതിന് അധികാരമുണ്ടായിരുന്ന ബ്രിട്ടീഷുദ്യോഗസ്ഥൻ അനുവദിച്ചിരുന്ന ബംഗ്ലാവീൽ ഒരു അപേക്ഷയുമായി നാരേന്ദ്രൻ പോയി, നാരേന്ദ്രൻ ഒരു കുട്ടിയായിരുന്നതുകൊണ്ട് കാവൽക്കാരൻ അദ്ദേഹത്തെ ബംഗ്ലാവിന്റെ ഉള്ളിൽ കടത്തിവിട്ടില്ല. അപേക്ഷകർ ബംഗ്ലാവിന്റെ രണ്ടാമത്തെ നിലയിലെ ഒരു മുറിയിലേയ്ക്കു പോയിക്കൊണ്ടിരുന്നതു നാരേന്ദ്രൻ കണ്ടു. അതുമൂലം ആ ബ്രിട്ടീഷ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നവനെ നാരേന്ദ്രൻ നിശ്ചയിച്ചു. ബംഗ്ലാവിന്റെ പിന്നിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു കോവേണിപ്പടി കയറി നാരേന്ദ്രൻ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ മുറിയിൽ അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു. ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നാരേന്ദ്രനും സ്നേഹിതരും പടക്കപ്പലിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിന് അനവധി നല്ലി. ബംഗ്ലാവിൽനിന്നും വെളിയിൽ വന്നപ്പോൾ നാരേന്ദ്രൻ എപ്രകാരം അതിന്റെ ഉള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു എന്നു കാവൽക്കാരൻ ചോദിച്ചു. തനിയ്ക്കു ഇത്രയേറെ മറിയമായിരുന്നതുകൊണ്ട് അതിന്റെ ഉള്ളിൽ നിഷ്പ്രയാസം പ്രവേശിയ്ക്കുവാൻ സാധിച്ചുവെന്നു നാരേന്ദ്രൻ മറുപടി നല്കി.

നവംബർ 1963

നാരേന്ദ്രന്റെ അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന വ്യാധിയെക്കുറിച്ചായി വളരെ ചോദ്യങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. തയ്യാറാക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹവും കൂട്ടുകാരും ഒരു ദിവസം ഒരു വേട്ട, അപ്പോൾ വഴിയെ വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു നാവികന്റെ സഹായം അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ആ ഉത്തരവിന് ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്ന ഭരണകർമ്മം പൊക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഒരു ചോദ്യമുണ്ടായെന്നും യാദൃച്ഛികമായി നാവികന്റെ തലയിൽ വീണു. തന്നിരിക്കുന്നത് അയാൾ ബോധരഹിതനായി നിൽക്കുകയും ചെയ്തു. ആ നാവികൻ മരിച്ചു എന്നു വിചാരിച്ച് അവിടെയുണ്ടായിരുന്നവരിൽ അധികം ഭയം ഉണ്ടായില്ല. നാരേന്ദ്രൻ കയ്യുയർത്തുകയും തന്റെ അണിഞ്ഞിരുന്ന വസ്ത്രത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം കീറി എടുത്ത് ആ നാവികന്റെ മുഖം വെച്ചുകെട്ടി. മുഖത്തു വെള്ളം തളിച്ചു. സാവധാനത്തിൽ വീശി. നാവികൻ ബോധം വന്നപ്പോൾ അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു സ്ത്രീയെക്കൂടി അയാളെ നാരേന്ദ്രൻ മററി. ചികിത്സ മൂലം ഒരു ആഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ നാവികൻ സുഖം പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ നാരേന്ദ്രൻ തന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽനിന്നും പിരിച്ചെടുത്ത ഒരു പണത്തുക ആ നാവികനു നല്കി. നാരേന്ദ്രൻ പ്രായം ചെന്നപ്പോൾ പത്രങ്ങൾ വായിയ്ക്കുന്നതിനും പ്രസംഗങ്ങൾ കേൾക്കുന്നതിനും അതിയായ അഭിരുചി പ്രകടിപ്പിച്ചു.

1877-ാമത്ത് നാരേന്ദ്രന്റെ അച്ഛൻ മധ്യപ്രദേശത്തുള്ള റായിപ്പൂരിൽ പോയി. തന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങൾ എല്ലാവരും നാരേന്ദ്രനോടുകൂടി ആ സ്ഥലത്തേയ്ക്കു പോകുന്നതിനു വേണ്ട ഏർപ്പാടുകൾ അദ്ദേഹം ചെയ്തു. ഈ കുടുംബാംഗങ്ങൾ അവരുടെ യാത്രയുടെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ കാളവണ്ടിയിൽ കൂടി നിവൃത്തിച്ചു. വഴിയുടെ ഇരുവശത്തും ഉണ്ടായിരുന്ന മലകളും തഴച്ചു വളർന്നു നിന്നിരുന്ന വൃക്ഷങ്ങളും ഓരോ പ്രകൃതി സൗന്ദര്യങ്ങളും നാരേന്ദ്രനെ അത്യധികം ആകർഷിയ്ക്കുകയും അവ അദ്ദേഹത്തെ ആനന്ദത്തുന്വീലനാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തു. യാത്രാമധ്യേ അസാധാരണ വലിപ്പമുള്ള ഒരു തേനീച്ചക്കൂട്ടം നാരേന്ദ്രൻ കാണുന്നതിനിടയായി. ഈ കാഴ്ച കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ സർപ്പചരാചരങ്ങളുടെയും സൃഷ്ടികർത്താവായ ഭഗവാനുപദേശന്റെ മറിയത്തുപറ്റി ചിന്തിച്ചു നാരേന്ദ്രൻ ബാഹ്യവിസ്തൃതിയുണ്ടായി.

റാമ്പിപ്പരിൽ അക്കാലത്തു് സ്കൂൾ ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ നരേന്ദ്രൻ അധികസമയവും തന്റെ അമ്മയ്ക്കൊരുമിച്ചു കഴിച്ചുകൂട്ടി. നരേന്ദ്രന്റെ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യത്തെയും ചിന്താഗതിയെയും പഠി വിശ്വനാഥനും വളരെ സംതൃപ്തി ജനിച്ചു. പല വിഷയങ്ങളെ കുറിച്ചും അദ്ദേഹം നരേന്ദ്രനോടു സംഭാഷണം നടത്തിയിരുന്നു. അക്കാലത്തു സുപ്രസിദ്ധ വിദ്വാന്മാർ വിശ്വനാഥനെയെ സന്ദർശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവരുടെ സംഭാഷണങ്ങളും വാദപ്രതിവാദങ്ങളും നരേന്ദ്രൻ ശ്രദ്ധയോടെ കേൾക്കുകയും ചിലപ്പോൾ അതിൽ പങ്കെടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

1879-ാം മാണ്ടു് വിശ്വനാഥനെ കല്ല്യാട്ടായിൽ മെത്തിവന്നു. രണ്ടു വർഷക്കാലം നരേന്ദ്രൻ അവിടെയില്ലാതിരുന്നതിനാൽ വീണ്ടും സ്കൂളിൽ ചേരുന്നതിന്നു അദ്ദേഹത്തിന്നു അല്പം വിഷമം നേരിട്ടു. പക്ഷേ നരേന്ദ്രന്റെ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യത്തെ പരിഗണിച്ച് അദ്ധ്യാപകന്മാർ ഈ കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്നു വേണ്ട ആനുകൂല്യങ്ങൾ ചെയ്തു. നരേന്ദ്രൻ വേഗത്തിൽ പുസ്തകങ്ങൾ പഠിച്ചു പ്രവേശിക്കാപരിഷ്കയിൽ ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ വിജയം കരസ്ഥമാക്കി. ഇതു പ്രശസ്തമായ വിജയം നരേന്ദ്രനു മാത്രമേ ആ സ്കൂളിൽനിന്നും ലഭിച്ചുള്ളൂ. ഈ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം അനവധി ബംഗാളി പുസ്തകങ്ങളും ഇംഗ്ലീഷുപുസ്തകങ്ങളും വായിച്ചു ധാരാളം അറിവുസമ്പാദിച്ചു. മാർഷ്വരൻ, എൽഫിൻസ്റ്റൺ മുതലായവർ എഴുതിയ ചരിത്രപുസ്തകങ്ങൾ അദ്ദേഹം പഠിച്ചു. ക്ലാസിലെ പാഠപുസ്തകങ്ങൾക്കു ചിലപ്പോൾ അദ്ദേഹം അധികം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്നതിനാൽ പരിഷ്ക അടുത്തപ്പോൾ പഠിക്കുന്നതിൽ വളരെ തത്സമയമായിരുന്നു. “പ്രവേശിക്കാപരിഷ്കയ്ക്കു രണ്ടുനൂറു ദിവസങ്ങൾക്കുമുമ്പു ഭൂഗണിതശാസ്ത്രത്തെപ്പറ്റി എന്തിയ്ക്കു വലിയ നിശ്ചയമില്ലായിരുന്നു. ഒരു രാവുപകലുംകൊണ്ടു് ഭൂഗണിതശാസ്ത്രത്തെ പ്രതിപാദിച്ചുനന്നാലു പുസ്തകങ്ങൾ ഞാൻ സമ്പൂർണ്ണമായി പഠിച്ചു. “എന്നു നരേന്ദ്രൻ ഒരിയ്ക്കൽ പ്രസ്താവിച്ചുകയ്യുണ്ടായി. ഒരു പുസ്തകത്തിലെ എത്രയും അഗ്രങ്ങൾ വായിച്ചുകൊണ്ടു് ആ പുസ്തകത്തിലെ ആശയങ്ങൾ എല്ലാം അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു.

1879-ാം മാണ്ടു് നരേന്ദ്രൻ തന്റെ 16-ാം വയസ്സിൽ കോളേജിൽ ചേർന്നു പഠിച്ചുകൂട്ടി. കട്ടിക്കാല

ത്തെ കന്യകികളും നേരമ്പാക്കുകളും എല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ച് കൂടുതൽ പ്രസരിപ്പും ഗൌരവവും ചൂടെയയ്ക്കുന്ന ഒരു ജീവിതത്തിലേയ്ക്കു അദ്ദേഹം പ്രവേശിച്ചു. നരേന്ദ്രൻ പ്രസിഡൻസി കോളേജിൽ ഒരു വർഷം പഠിച്ചതിനുശേഷം സ്റ്റോളിഷ് ചർച്ച കോളേജിൽ ചേർന്നു പഠിച്ചു. 1881-ൽ എഫ്. എ. പരീക്ഷയ്ക്കു രണ്ടാംക്ലാസ്സിൽ വിജയം നേടി. എഫ്. എ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ 1881 നവംബറിൽ ശ്രീരാമകൃഷ്ണവേദനെപ്പറ്റി ആദ്യം കേൾക്കുന്നതിനിടയായി. ഒരു ദിവസം അവരുടെ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രൊഫസർ ക്ലാസിൽ വരാതിരുന്ന സമയം പ്രിൻസിപ്പാൾ പ്രൊഫസർ വില്യം ഹെയ്സിസ്, സുപ്രസിദ്ധകവി വേർഡ്സ് വർത്തിന്റെ ‘എക്സ്ലാൻ’ എന്ന കാവ്യം പഠിപ്പിച്ചുനന്നിടയായി. പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്താൽ ആകൃഷ്ടനായിത്തീർന്ന കവി സർവ്വവിധമായ ബാഹ്യവ്യാപാരങ്ങളിൽനിന്നും വിരമിച്ച് ഞാൻ മുഖനായി തന്നെ ആനന്ദാനന്ദത്തിൽ ലയിക്കുന്നതായി ആ കാവ്യത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയം പരിശുദ്ധമായി ഏകാഗ്രതയോടെ കിട്ടി ഏതെങ്കിലും വസ്തുവിൽ ലയിക്കുമ്പോൾ ഇപ്രകാരമുള്ള ആനന്ദാനന്ദം ഒരു വ്യക്തിയ്ക്കുണ്ടാകുന്നുവെന്നു് പ്രൊഫസർ ക്ലാസ്സിൽ പറഞ്ഞു. ഇപ്രകാരമുള്ള അനുഭവങ്ങൾ ഒരു ആളിൽ താൻ കണ്ടിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം കേണിനേശ്വരന്റെ വസിച്ചിരുന്ന ശ്രീരാമകൃഷ്ണപരമഹംസവേദനായിരുന്നുവെന്നും പ്രൊഫസർ ആ അവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചു. ഇപ്രകാരം ശ്രീരാമകൃഷ്ണപരമഹംസവേദനെപ്പറ്റി നരേന്ദ്രൻ ആദ്യമായി കേൾക്കുന്നതിനിടയായി.

കോളേജിൽ പഠിച്ചിരുന്ന ആദ്യത്തെ രണ്ടു വർഷങ്ങളിൽ പാശ്ചാത്യന്യായശാസ്ത്രവും അടുത്ത രണ്ടു വർഷങ്ങളിൽ തത്വശാസ്ത്രവും പഠനനവും ആധുനികവുമായ യൂറോപ്പുചരിത്രവും നരേന്ദ്രൻ അവഗാഢമായി ചിന്തിച്ചുകയും പഠിച്ചുകയും ചെയ്തു. സംഗീതവിശ്ലേഷമായിരുന്ന അഹമ്മദ്ഖാൻ, ബേനിഗ്രപ്പ എന്നിവരിൽനിന്നും അദ്ദേഹം സംഗീതം അഭ്യസിച്ചു. നരേന്ദ്രനു ഇതുവുമുപേക്ഷിച്ചു പാടുന്നതിനും പല സംഗീതയന്ത്രങ്ങൾ വായിക്കുന്നതിനും സാധ്യമായിത്തീർന്നു. അഹമ്മദ്ഖാൻതിൽനിന്നും ഉറുദു, പേർഷ്യൻ, ഹിന്ദി എന്നീ ഭാഷകളിലെ കേതിപരമായ പല കീർത്തനങ്ങളും നരേന്ദ്രൻ പഠിച്ചു. ഇൻഡ്യക്കു

തം ഇംഗ്ലീഷുകാരായ പല പ്രൊഫസർമാരും നരേന്ദ്രൻ ഭാവിയിൽ ഒരു മഹാനായിത്തീരുന്നെന്ന് വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. കോളേജ് പ്രിൻസിപ്പാൾ വില്യം റോയിസ്റ്റി ഒരിയ്ക്കൽ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു. “നരേന്ദ്രനാഥൻ ഒരു ബുദ്ധിമാന്തന്നെയാണു്. അൻ വളരെ സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവിടെയെങ്ങും നരേന്ദ്രനെപ്പോലെ ബുദ്ധിമാനായ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയെ കണ്ടിട്ടില്ല. വിശിഷ്ട ജർമ്മൻ സർവ്വകലാശാലയിലെ രത്നപത്മനാഭനും പഠിയ്ക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പോലും കാണുന്നതിനിടയായിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം ഏറ്റവും വിജയകരം തന്നെയായിരിയ്ക്കും.”

നരേന്ദ്രനാഥൻ ഇക്കാലത്തു മാനസികമായ ഒരു മാറ്റം സംഭവിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു സത്യാന്വേഷകനും ആദർശപുരുഷനും ആയിത്തീർന്നു. ലോകസുഖങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്നു ഒട്ടുംതന്നെ തൃപ്തിയുണ്ടായില്ല. ലോകത്തിലെ സംഭവഗതികൾക്കു കാരണമെന്നായിരുന്നുവെന്നു അദ്ദേഹം ഗാഢമായി ആലോചിച്ചുകൂട്ടി. ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരത്തിനുള്ള അഭിവാഞ്ഛ നരേന്ദ്രനിൽ ഈ അവസരത്തിൽ അകരിച്ചു. മറ്റുള്ളവരിൽനിന്നും ഭിന്നമായ ഒരു ജീവിതം തനിയ്ക്കു നയിയ്ക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു ചെറുപ്പകാലം മുതൽക്കുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടുകൂട്ടി.

നരേന്ദ്രൻ സമീർത്ഥ്യരോടുകൂടി വിനോദങ്ങളിലും നേരമ്പോക്കുകളിലും ഏർപ്പെട്ടു പതിവായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു സ്നേഹിതൻ ബി. എ. പരിഷയ്ക്കു ചേരുന്നതിന്നു ഹിന്ദു കൊടുക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വന്നു. ഈ കാര്യത്തിൽ വേണ്ട ആനുകൂല്യങ്ങൾ നല്കുന്നതിന്നു കോളേജ് സൂപ്രണ്ടിനോടു നരേന്ദ്രൻ അഭ്യർത്ഥിച്ചു. അതുകൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ലാതെ വന്നപ്പോൾ സൂപ്രണ്ടിന്റെ വഴിയിൽ വെച്ചു് അദ്ദേഹം കാണുകയും തന്റെ സ്നേഹിതന്റെ വിഷമകളെപ്പറ്റി അറിയിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. തത്ഫലമായി ആ വിദ്യാർത്ഥിക്കു ഹിന്ദുക്കൾക്കു കാര്യത്തിൽ വേണ്ടത്ര ആനുകൂല്യം ലഭിച്ചു. നരേന്ദ്രൻ നെപ്പോളിയനെ പലപ്പോഴും സ്മരിയ്ക്കുകയും എന്തെങ്കിലും വലിയകാര്യം സാധിയ്ക്കണമെങ്കിൽ മാർഷൽനേ തന്റെ ചക്രവർത്തിയോടു കാണിച്ചു വിധത്തിലുള്ള വണക്കവും അനുസരണവും ആവശ്യമായിരുന്നുവെന്നു പറയുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ നരേന്ദ്രൻ ബ്രഹ്മസമാജക്കാരുടെ ആദർശങ്ങളോടും ആശയങ്ങളോടും അനുയോജിയ്ക്കുകയും തന്മൂലം ആ സംഘത്തിലെ ഒരു അംഗമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ പ്രാർത്ഥനാ യോഗങ്ങളിലും നരേന്ദ്രൻ പങ്കെടുത്തിരുന്നു. ബ്രഹ്മസമാജത്തിലെ പ്രമുഖ അംഗമായിരുന്ന കേശബ്. ചന്ദ്രസേനനോടു നരേന്ദ്രൻ വലിയ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു. 1878-മാണ്ടു ചില അഭിപ്രായവ്യത്യാസംമൂലം ബ്രഹ്മസമാജത്തിൽ ഒരു ഭിന്നിപ്പുണ്ടായി. ആ അവസരത്തിൽ പണ്ഡിതശിവനാഥശാസ്ത്രിയുടെയും വിജയകൃഷ്ണഗോസ്വാമിയുടെയും നേതൃത്വത്തിൽ ‘സാധാരണ ബ്രഹ്മസമാജം’ എന്ന സംഘം രൂപവൽക്കരിയ്ക്കപ്പെട്ടു. നരേന്ദ്രൻ ആ സംഘത്തിലെ ഒരു പ്രമുഖ അംഗമായിത്തീർന്നു. മനസ്സുകൊണ്ടും, പ്രവൃത്തികൊണ്ടും വാക്കുകൊണ്ടും ബ്രഹ്മവായ്ക്കും അനുഷ്ഠിയ്ക്കേണ്ടിയിരുന്ന യുവാക്കന്മാരുടെ ഭവ്യ ആദർശമായിരുന്നുവെന്നു് അദ്ദേഹം തന്റെ സ്നേഹിതരെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

നരേന്ദ്രൻ വിവാഹം കഴിയ്ക്കുന്ന പക്ഷം സ്ത്രീധനമായി ലഭിക്കുന്ന ഒരു വലിയ തുകകൊണ്ടു് ഐ. സി. എസ്സ്. പരിഷയ്ക്കു ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പോകുവാൻ സാധിയ്ക്കുമെന്നു ധരിപ്പിച്ചു് വിശ്വനാഥമേൽക്കുക എന്ന അഭിലാഷയ്ക്കു നിർബന്ധിച്ചു. പക്ഷേ നരേന്ദ്രനാഥൻ ഈ അഭിപ്രായത്തോടു ഒട്ടുംതന്നെ അനുകൂലിച്ചില്ല. ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരം ലഭിയ്ക്കേണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം ഉപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്നു വർദ്ധിച്ചുകൂടി. നരേന്ദ്രൻ മറ്റു ബ്രഹ്മസമാജക്കാരുടെപ്പോലും നിരംകാരസമഗ്രബ്രഹ്മത്തിൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ആത്മാർത്ഥമായ പ്രാർത്ഥനയുടെ ഫലമായി ഒരു കേരള ഉപശ്വരസാക്ഷാത്കാരം ലഭിയ്ക്കുമായിരുന്നുവെന്നു് നരേന്ദ്രൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഉറങ്ങുന്നതിന്നു മുൻപ് രണ്ടു പ്രകാരത്തിലുള്ള ആദർശജീവിതത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിയ്ക്കുക പതിവായിരുന്നു. നേരെലൈകികവ്യവഹാരങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നതിനപകരിയ്ക്കുന്ന ജീവിതവും മറ്റൊരു ആത്മീയതയ്ക്കു പരമായ സന്യാസജീവിതവും ആയിരുന്നു. നരേന്ദ്രൻ സന്യാസജീവിതമായിരുന്നു ഏറ്റവും പ്രിയകരമായി തോന്നിയതു്. ബ്രഹ്മസമാജക്കാരുടെ പ്രാർത്ഥനകളിലും കീർത്തനങ്ങളിലും പങ്കെടുത്തുകൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിന്നു അല്പം മനശ്ശാന്തിയും ആനന്ദവും ലഭിച്ചു.

എന്നിരുന്നാലും ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരം വരിയ്ക്കുന്ന മെന്നെ അതിയായ ആഗ്രഹം അദ്ദേഹത്തിൽ എപ്പോഴും പൊന്നിനിന്നു. അക്കാലത്തു ആത്മീകഗുരുവും സിദ്ധപുരുഷനും ആയിത്തീർന്നിരുന്ന മഹർഷി ദേവേന്ദ്രനാഥഭാഗവതനെ നാരേന്ദ്രൻ ഏതാനും സ്നേഹിതന്മാരോടുകൂടി, ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗത്തെ അന്വേഷിച്ചു സമീപിയ്ക്കുകയുണ്ടായി. ഈ അവസരത്തിൽ മഹർഷി ജപത്തിലും ധ്യാനത്തിലും നിരതനായി ഗംഗയുടെ കരയിൽ താമസിച്ചിരുന്നു. മഹർഷിയെ കണ്ടയുടെ “അത്ത്” ഈശ്വരനെ ദർശിച്ചിട്ടുണ്ടോ!” എന്ന് നാരേന്ദ്രൻ ഏറ്റവും ആകാംക്ഷയോടെ ചോദിച്ചു. ആ ചോദ്യത്തിനു മറുപടി നൽകുന്നതിനു മഹർഷി ഒരു സാധിച്ചില്ല. യോഗിവർത്തനപ്പോലെയുള്ള കണ്ണുകൾ നാരേന്ദ്രനോടായിരുന്നുവെന്ന് മഹർഷി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മഹർഷിയുടെ മറുപടിയിൽ നാരേന്ദ്രൻ നൈരാശ്യം ജനിച്ചു. തന്റെ ആഗ്രഹനിവൃത്തിയ്ക്കായി നാരേന്ദ്രൻ മറ്റു പലമതാചാര്യന്മാരെയും കണ്ടു. പക്ഷേ അവരുടെ മറുപടികൾക്കു നാരേന്ദ്രൻ തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. ഒടുവിൽ ശ്രീരാമകൃഷ്ണനെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിനു അർത്ഥമുണ്ടായി. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനെ 1881-മാണ്ടു നവമ്പർമാസത്തിൽ സ്പെയിനിലെ ലാഗുനാലിൽ വെള്ളത്തിൽ വെച്ചു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അപ്പോൾ നാരേന്ദ്രൻ പാടിയിരുന്ന കീർത്തനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു അത്യന്തം ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. ആ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം നാരേന്ദ്രനെ ക്ഷണിതനാക്കിയപ്പോൾ ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. അതനുസരിച്ച് നാരേന്ദ്രൻ ക്ഷണിതനാക്കിയപ്പോൾ പോകുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു.

ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ഗുരുദർശനം

ഗോവർദ്ധന ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഗീതയിൽ ‘ധർമ്മത്തിനു ക്ഷണിതനും സംഭവിച്ചിട്ട്’ അധർമ്മം നടമാടാൻ വരുത്തുകയും പുനഃസ്ഥാപിയ്ക്കുന്നതിനും സജ്ജനങ്ങളെ ഉദ്ധരിയ്ക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹം ലോകംഗത്തു് അവതരിയ്ക്കുന്നു’ എന്ന പ്രസ്താവിയ്ക്കുന്നു. കച്ചവടത്തിനായി ഇന്ത്യയിൽ വന്ന ഇംഗ്ലീഷുകാർ 19-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അവരുടെ സാമ്രാജ്യം ഇവിടെ സ്ഥാപിച്ചു. അതിനെ തുടർന്ന് അവരുടെ പരിഷ്കാരങ്ങളും ഭരണരീതികളും

ഇന്ത്യയിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷുകാർ പ്രചരിപ്പിച്ച മതവും വിദ്യാഭ്യാസവും മൂലം അനവധി ഹിന്ദുക്കൾ ക്രിസ്ത്യാനികളായിത്തീരുകയും പാശ്ചാത്യ ആചാരമന്ത്രാദികളെ ഏറ്റവും ഉന്മൂല്യമായി അംഗീകരിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. വേദങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിയ്ക്കുന്ന ധർമ്മത്തെ ശരിയാക്കുവാൻ പരിപാലിയ്ക്കുന്ന ഒരു അധർമ്മത്തിലും അനാചാരത്തിലും മുഴുകി മാറിത്തീർന്നതുകൊണ്ട് ജീവിതം നയിച്ചവരും. ഈ കാലാവസ്ഥയിൽ സനാതനധർമ്മത്തെ പുനഃസ്ഥാപിച്ചു മാത്രമല്ല ഉദ്ധരിയ്ക്കുന്നതിനായിട്ടു ലോകകലയാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ ജഗദീശ്വരൻ ഒരു അവതാരമെടുക്കേണ്ടതായി വന്നു. ഈ പ്രാവശ്യം ബംഗാളത്തെ ഇംഗ്ലീഷിലായി കാമാരപുരം എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ ഭക്തശിരോമണികളായിരുന്ന ചന്ദ്രമണീദേവിയുടെയും ക്ഷേത്രാചാര്യനായ പാശ്ചാത്യയന്ത്രനായും ഭക്ത സന്താനമായിട്ടാണ് ഭഗവാൻ അവതരിച്ചത്. ഈ ഭക്തശിരോമണി 1836-മാണ്ടു ഫെബ്രുവരി 18-ാം തീയതി ഭൂതാലനായി, ശിശുവിനു ഗദാധരൻ എന്ന പേരു മാത്രമായി അദ്ദേഹം നൽകി. ഇദ്ദേഹമാണ് പിന്നീട് ശ്രീരാമകൃഷ്ണ പരമഹംസദേവനായിത്തീർന്നത്. പ്രകൃതിരക്ഷണിയായ ഗ്രാമപ്രദേശത്തു അദ്ദേഹം വളർന്നു. ചെറുപ്പകാലം മുതൽക്കുതന്നെ ഭഗവദ്കഥ കേൾക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം സമധീയിലാകുക പതിവായിരുന്നു. കുട്ടിക്കാലത്തു സ്കൂളിൽ പോകുന്നതിനു അദ്ദേഹം വൈകുന്നേരം പ്രകടിപ്പിച്ചു. സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരത്തിനു ഉപകരിയ്ക്കുകയായില്ലെന്നും ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരൻ രാമകുമാർ തങ്ങളുടെ അച്ഛന്റെ കണത്തിനു ശേഷം കല്ലുട്ടായിൽ പോയി കുട്ടികളെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിയ്ക്കുന്നതിനു ഒരു സ്കൂൾ ഏർപ്പെടുത്തി. കുറച്ചുനാൾ കഴിഞ്ഞു രാമകുമാർ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനെ കല്ലുട്ടായ്ക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അക്കാലത്തു കല്ലുട്ടായ്ക്കു നാലു മൈൽ വടക്കുള്ള ക്ഷണിതനാക്കത്തു ധനാധാര്യം കേന്ദ്രശിരോമണിയും ആയിരുന്ന രാണീ രാസമണി ഒരു ക്ഷേത്രം പണിയിച്ച് അതിൽ കാളീദേവിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. രാണിയുടെ മകളുടെ ഭർത്താവായ മധുരനാഥൻ, രാമകുമാരനെ കാളീക്ഷേത്രത്തിലെ പുരകൾ നിർവ്വഹിയ്ക്കുന്നതിനു ക്ഷണിച്ചു. അദ്ദേഹം ആ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചു. രാമകുമാരനും ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനും ക്ഷണിതനാക്കത്തു താമസമാക്കി. അവിടുത്തെ ശാന്തമായ അന്തരീക്ഷം

വും സമീപത്തെ ഗംഗയും കാളീദേവിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യവും മറ്റും ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനെ ആകർഷിച്ചു. അനുകൂലമായ ഈ പുറപാടിൽ ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരം ലഭിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നൈസർഗ്ഗികമായ ഉല്പന്നം വളർന്നു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ വിവിധപ്രകാരത്തിലുള്ള ആദ്ധ്യാത്മികസാധനകൾ അതിതീവ്രമായി പരിശീലിച്ചിരുന്നതായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലൌകികവീഷയങ്ങളിൽ പരിപൂർണ്ണമായ വൈരാഗ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ സാധാരണ മതലുള്ള ജീവിതവികാസം ഒരു ഭക്തൻ, ഒരു തപസ്വി, ഒരു ബ്രഹ്മി, മഹാസിംഹൻ, അവതാരപുരുഷൻ, ഭഗവദ്ഗുണൻ എന്നീ പടികളിൽ കൂടി നമുക്കു വീക്ഷിപ്പാൻ കഴിയും. അനവധി ഭക്തന്മാർ ഇന്ന് അദ്ദേഹത്തെ ഒരു അവതാരപുരുഷനായി പരിഗണിച്ച് ആരാധിച്ചുവരുന്നു.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ സമാധി അവസ്ഥയിൽ സമുദാനന്ദസ്വരൂപമായ പരബ്രഹ്മത്തിൽ ലയിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും ലോകകല്യാണാർത്ഥം തന്റെ അവതാരോദ്ദേശത്തെ നിവ്വിംശം നിർവ്വഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി മനസ്സിനെ ബാഹിർലോകത്തിലേക്ക് വ്യാപരിപ്പിച്ചിരുന്നു. ലോകജനനിയായ കാളീദേവിയുടെ അനുഗ്രഹം മൂലം ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ തന്നെ സംബന്ധിച്ചും ഭട്ടനവധി ആദ്ധ്യാത്മികവീഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും അനവധി ദീർഘദൂരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു അവതാരപുരുഷനായിരുന്നതും തന്റെ ആത്മയാത്മികസാധനകൾ എല്ലാം ലോകകല്യാണാർത്ഥമായിരുന്നതും വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹം നിത്യഭക്തനാണെന്നും അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞിരുന്നു. എല്ലാ മതങ്ങളും മറ്റേ സത്യത്തെ പ്രതിപാദിപ്പിക്കുന്നവയായിരുന്നതും മറ്റൊരു മതവും ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗമാണെന്നും ഉള്ള പരമാർത്ഥതയും ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ അറിഞ്ഞിരുന്നു. ദൈവം, വിശിഷ്ടദൈവം, അദ്വൈതം എന്നിവ വിഭിന്നങ്ങളായിരുന്നതും, അവകൾ മറ്റൊന്നും ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപകരണങ്ങളുടെ അവിഭാജ്യകൂലകങ്ങളായിരുന്നതും അവകൾ എല്ലാം മോക്ഷപരത്തിലേക്ക് മറ്റൊരു പടികളായിരുന്നതും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ഒരു മനുഷ്യന്റെ മനസ്സ്

തികച്ചും പരിശുദ്ധമാകുമ്പോൾ അവൻ കർമ്മരഹിതനായിത്തീരുന്നു. അപ്പോൾ അഹങ്കാരംകൊണ്ടു പ്രവർത്തിക്കാൻ തുടങ്ങിയാലും ഈശ്വരൻ അതിനു അനുവദിയ്ക്കുന്നില്ല എന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. എന്നാൽ സാധാരണ മനുഷ്യൻ ഈശ്വരനെ ആശ്രയിച്ചു തന്റെ കർമ്മവൃത്തം അനാസക്തിയോടുകൂടി അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതാണെന്നും ജനങ്ങളെ പ്രത്യേകം അദ്ദേഹം ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചിരുന്നു. ദേവിയുടെ അനുഗ്രഹം മൂലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം വെളിച്ചപ്പെടുത്തിയ ആദർശത്തെ മുൻനിർത്തി സനാതനധർമ്മത്തെ പ്രചരിപ്പിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പുതിയ സംഘം ആവിർഭവിപ്പിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം ചിലപ്പോൾ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു.

തന്നെ സമീപിച്ച ജനങ്ങൾക്കു ശ്രേയസ്സിനുള്ള മാർഗ്ഗം ഉപദേശിപ്പിക്കുന്നതിൽ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ സദാ ജാഗ്രതനായിരുന്നു. ഗൗരീപണ്ഡിതൻ, പത്മഭോചനൻ, വൈഷ്ണവചരൻ, ശശിധരതർക്കമുഖരൻ, കേശബ്ധപ്രസേനൻ, പ്രതാപ്ചന്ദ്രമജ്ജിംഗർ, വിജയകൃഷ്ണഗോസ്വാമി, നാഗമഹാശയൻ തുടങ്ങി പ്രഖ്യാതരായ വിദ്വാന്മാരും സാധകന്മാരും പല ജനവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട അനേകം സാധാരണ ഭക്തന്മാരും ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ദിവ്യപ്രഭാവത്താൽ ആകൃഷ്ടരായിത്തീർന്നു. കവികളും തത്ത്വചിന്തകരും മതപ്രചാരകരും ധനാധ്യക്ഷരും ദീദൃക്ഷരും കൂടും കൂട്ടമായി ശാന്തിയ്ക്കും സമാധാനത്തിനും അദ്ദേഹത്തെ സമീപിച്ചിരുന്നു. ഇവർക്കെല്ലാവർക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശിസ്സു ലഭിച്ചിരുന്നു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ നരേന്ദ്രനാഥനും അദ്ദേഹം ഉല്പന്നയോടുകൂടി ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനെ സമീപിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

നരേന്ദ്രനാഥനും മറ്റു പല യുവാക്കന്മാരും ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനെ ഗുരുവായി സ്വീകരിച്ചു. അവരാണ് പിന്നീട് രാമകൃഷ്ണസംഘത്തിലെ പ്രമുഖ സന്യാസികളായിത്തീർന്നത്. വിശ്വഹാര്യനായ മൂലം ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരം ലഭിപ്പിക്കുമെന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഭവം മറ്റുള്ളവർക്കു ഉദാഹരണമായിത്തീർന്നു.

(തുടരും.)

സ്വാമി ജൈത്രാനന്ദ.

ALUMINIUM

costs less

ALUMINIUM

saves

foreign exchange!

Lines include: ACSR; All-Aluminium conductors; Conductor accessories and tools; Covered aluminium conductors for indoor wiring and outdoor weatherproof applications; also EC-grade aluminium rod and high-tensile galvd. steelwire.

turn to

ALIND

a name with a tradition and a future!

THE ALUMINIUM INDUSTRIES LIMITED

India's largest manufacturers of aluminium conductors and accessories

Registered Office: Kundara (Kerala)

Works at: Kundara • Hirakud • Hyderabad

Managing Agents:

SESHASAYEE BROS. (TRAV.) PRIVATE LIMITED

AL/62/A3

പ്രബുദ്ധകേരളം

വാല്യം 48

1963 ഫെബ്രുവരി

ലക്കം 2

അമൃതവാണി

കേരളമനുഷ്യാഭിരുചി

ചമ്പതാളം

സുചരിതം വിചരിതം പ്രാഗമേയം യജ്ഞിതം തപരീതമവലോകയേയം
പല്ലവം

മമ ഖലു മനോ മഹിതമയതി മോദം മദഭരിതരോജുപരചിതവേദം
ഹന്താഭ്യ മമ വിഹതമശുജാതം നന്താസ്മി ഹരിപദം യദഭിജാതം
വിശ്വമപി ശകനമിഹ കശലരൂപം വിക്ഷേപ്തം വിധുമുഖം തദഭിരൂപം
ഫലവദപി ജനരജനി നന്ത മദീയം പശ്യേയമപഘനം യദഭിസീയം
അരിപക്ഷഗോഴ്വമിതി കിമുത നിന്ദേതിഭക്തിഭാഗിനി സ കിമുത നന്ദേതി

ഏവം ചിന്താം വിതന്തപിവിധമയമയൻ ഗാന്ധിനേയോ ദിനാന്തേ
സംപ്രാപ്തോ ഗോകുലം തന്തദന്ത തത ഇത്യ സങ്കുലം ഗോകുലേന
ഭദ്രം ശ്രീപാദമുദ്രം യവകലിശസരോജാങ്ക്കശാഭ്യങ്ക്കിതാം തേ
കിം കിം നാലോക്യ ചക്രേ ശിവശിവ നിതരാം ഭക്തിഭാമാകുലാത്തരം

മാഹാഭാഗവതലോകനാകുലതരസ്വപാതേ ചരന്തേ മുദാ
സായാഹ്നാഹിതമജ്ജനാമലതരസ്വപാതേ ഭവന്തേ തദാ
സംവിതാസിതപീതരൂപവസന്തേ ത്രൈലോക്യസംമോഹന്തേ
വ്യാലോകീഷ്ട സ ഹൃഷ്ടധീഃ കതിപയൈരാഭ്യന്തിതേ ഭൂഷണൈഃ

ഭവതാ ഭവതാപഹൃതാ ഭജതാമസതാമപി താപമിഹാവഹതാ
അവലോകയതാ ഹരിനാ സഹ തം മുദേഭ ജഗദേകപതേ നിതരാം
ഭക്താം ഭൂതാനമന്തം പ്രണയവിവശമുത്താപ്യ ചാലീംഗ്യ ഭോദ്യം
കേതീവ്യാമാദിധാനാസുഹനനവിധാഗ്ഗാഹിതാഭ്യാമുഭാഭ്യാം

ഫെബ്രുവരി 1963

പ്രോജക്ട് പ്രാജക്ട് പ്രാജക്ട് പരപുരുഷരാപോരുഗ്യപ്രകർഷം
 സദാതാജ്യർഹയാമാസിമ നതശിരസം ഗാന്ധിനീനന്ദനം തദ്
 കരകമലേന തദീയകരം പരീകലയൻ ഹലിനാപി സമമ്
 നിരതിശയം നിലയം നിളതം തമസി നിനേമ ദിനേന്ദ്രം ഗതേ.

(അശ്വരൻ ഇപ്രകാരം മനസ്സിൽ സങ്കല്പിക്കുന്നു.) വേഗം ഞാൻ ഒരിക്കലും പരാജയമില്ലാത്ത ശ്രീകൃഷ്ണവന്ദനം കാണും. ഇതു നിശ്ചയമായും മുൻപ് ഞാൻ അനുഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്ന പുണ്യശാശിയുടെ ഫലമാണ്—ഗർവ്വിയായ ഭോജവംശത്തിൽ പിറന്ന കംസനാശാക്കിയ ദുഃഖങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞ ഏന്റെ മനസ്സ് നിശ്ചയമായും മഹാഭാരതം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആശ്ചര്യം! ഇന്നെന്റെ പാപശാശിയെല്ലാം നിഹതമായി. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ മംഗളകരമായ ഹരിപാദപത്മങ്ങളിൽ ഞാൻ നമസ്കരിക്കാൻപോകുന്നു. കാണുന്ന ശക്തിമെല്ലാം ഇവിടെ കശവമായിത്തന്നെയാണ് കാണപ്പെടുന്നത്. അതിനു ചേർന്നുവണ്ണം തീർച്ചയായും ഞാൻ സോമസുന്ദരനായ നന്ദനനനെ ദർശിക്കും. അവിടത്തെ ദിവ്യമംഗളവിഗ്രഹം കാണാൻ പോകുന്ന ഏന്റെ ജന്മമന്ദിര സഫലമായിത്തീർന്നിട്ടു! ശത്രുക്കളോടു പക്ഷപാതിയാണെന്ന് എന്നെ അവിടന്നു നിന്ദിക്കുമോ അതോ വളരെ ഭക്തിയുള്ളവനാണെന്ന് അനുഭവിക്കുമോ, എന്തോ.

ഇങ്ങിനെ പലതരത്തിലുള്ള ചിന്തകളോടുകൂടി ഗാന്ധിനീപുത്രനായ അശ്വരൻ നടന്നുനടന്ന് പകൽ കഴിയാറായപ്പോഴേക്കും ഗോകുലം പ്രാപിച്ചു. ആ ഗോകുലമാകട്ടെ സന്ധ്യയായപ്പോഴേക്കും അവിടവിടെ കാലിപ്പട്ടംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്നു. എന്താ മാതൃപു, ഭഗവാന്റെ മംഗളകരമായ തിരുവടികൾ പതിഞ്ഞിരുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ യവം, കുമ്പിശം, സരസിം, അകശം ഇവയുടെ മുദ്രയും പ്രത്യക്ഷമായിരുന്നു. ഇവയെല്ലാം കണ്ടിട്ട് ശിവശിവ ഭക്തിഭാരംകൊണ്ട് മനസ്സിലകിമറിഞ്ഞ ആ ഗാന്ധിനേയൻ എന്തെല്ലാമാണ് കാട്ടിയത്!

അവിടെ അപ്പോൾ പശുക്കുറവു നടക്കുന്നു. ബലരാമനും ശ്രീകൃഷ്ണനും അതുകണ്ട് സന്തുഷ്ടഹൃദയരായി സാനന്ദം പുററുനടക്കുന്നു. ഇരുവരും വൈകിട്ട് കളികഴിഞ്ഞ് അതിവിശുദ്ധനാരായണിരിക്കുന്നു അപ്പോൾ. ജ്യേഷ്ഠൻ വെളുത്ത വസ്ത്രം, അനുജൻ പീതാംബരം. രണ്ടുപേരുടേയും ശരീരത്തിൽ ഏതാനും ചില ആരോണങ്ങൾ മാത്രമേയുള്ളൂ. മൂന്നു ലോകങ്ങളേയും സമ്മോഹിപ്പിക്കുന്ന ആ രൂപസൗന്ദര്യം ആനന്ദനിർഭരമായി അശ്വരൻ കണ്ടു.

അല്ലായെ ലോകൈകനാഥാ, ഭജിക്കുന്നവരുടെ സംസാരതാപത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നവനും, ദുഷ്ടനങ്ങൾക്കു താപമുളവാക്കുന്നവനുമായ അവിടന്ന് ഹലായുധനോടുകൂടി ആ അശ്വരനെ നോക്കി വളരെ സന്തോഷിച്ചു.

വളരെ ദൂരത്തിൽ കണ്ടപ്പോൾതന്നെ അശ്വരൻ പ്രേമവിവശനായി അത്യന്തഭക്തിയോടുകൂടി ഭൂമിയിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ നിന്ദിതവടി കേശി, വ്യോമാസുരൻ തുടങ്ങിയ അസുന്ദരന്മാരെ സംഹരിക്കുകൊണ്ട് സമുദ്രത്തെയും ശ്വാപനേടിയിട്ടുള്ള ആ രണ്ടു കൈകളാൽ അശ്വരനെ ഉയർത്തി അത്യന്തം സന്തോഷത്തോടുകൂടി ആലിംഗനംചെയ്തു. അതിശ്രേഷ്ഠനായിട്ടുള്ളവർക്കുപോലും ലഭിക്കാൻ വളരെ നൈതക്കമായിട്ടുള്ള ഒരു മഹാഭാഗ്യമാണിത്. പിന്നീട് സാദരം തലകുനിച്ചിരിക്കുന്ന ആ അശ്വരനെ ജ്യേഷ്ഠനോടുകൂടി അവിടന്നു വേണുവണ്ണം പുലിച്ചു. പകൽ കഴിഞ്ഞു. ഇരുട്ടായിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ നിന്ദിതവടിയുടെ കരകമലത്തിൽ ആ അശ്വരന്റെ കൈ പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഹലയാരിയോടുകൂടി ശാന്തമായ അതുതഗ്രഹത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു.

(കൃഷ്ണഗീതയിൽനിന്നും)

പ്രബുദ്ധകേരളം

നിർദ്ധനത്വം

യാതൊരു വിഭവവുമില്ലാത്ത ദരിദ്രാവസ്ഥയിൽ ജനിച്ചവരും കാലപയ്യംകൊണ്ട് ധനഹാനി വന്നവരും ഏകാന്തതയിൽ വളർത്തുവാൻ വേണ്ടി അകിഞ്ചനത്വം വരിച്ചവരും എല്ലാം പുറമേയുള്ള നോട്ടത്തിൽ ദരിദ്രന്മാരാണ്. ഇവർക്ക് സമ്പന്നാവസ്ഥ എന്ന ഒരു കപ്പായമില്ല. കപ്പായത്തിന്റെ രൂപകം കുറേക്കൂടി ആലോചിക്കേണ്ടതാണ്. ആടിനും പട്ടിക്കുമെല്ലാമുള്ള കപ്പായം അല്ലെങ്കിൽ ചട്ട തിങ്ങിവളന്ന് പൂടയാണ്. ചെമ്മരിയാടിന്റെ രോമം അറുത്തിട്ടാണല്ലോ മനുഷ്യർ കമ്പളിയുണ്ടാക്കുക. രോമമെല്ലാം അറുത്തുകളഞ്ഞാൽ പ്രാണികൾക്കുള്ള ദുഃസഹമായിത്തീരാനും മനുഷ്യനിടന്ന ചട്ടക്കുള്ള വിശേഷം അതെടുക്കാനും മാനനും ഇടാനും കഴിയുമെന്നുള്ളതാണ്. തനിക്കുള്ള സ്വത്തുലും തന്റെ തന്നെ ഒരു ഭാഗമാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നവന് ധനഹാനി ഉണ്ടാകുകയാണ്. പണംപോയാൽ മണ്ണുകാലത്തു് രോമമെല്ലാം വെട്ടിക്കളഞ്ഞ ആടിനെപ്പോലെ വിഷമിക്കും.

നിമിത്തങ്ങളാൽ വന്ന ഒരു ഉപാധിയാണ് ധനമെന്നു വിചാരിച്ച് ഈശ്വരാനുഗ്രഹംകൊണ്ടു ലഭിച്ച ആ സമൃദ്ധിയെ ഒരു വെറും രക്ഷാധികാരിയെപ്പോലെ കാത്തുരക്ഷിച്ച് തന്റെ ആവശ്യത്തിനു അല്പമായി ഉപയോഗിച്ച് ബാക്കി ധർമ്മം വിനിയോഗിക്കുന്നവന് ധനം കപ്പായംപോലെ ഇഷ്ടംപോലെ എടുത്തു മാറാവുന്നതായിത്തീരുന്നു. വീഴ്ചവരോ തന്റെ ഭാഗമോ ദാനമോകൊണ്ട് ധനക്കുറവ് വന്നാലും ഈ വിധം തുടരാവുമുള്ളവൻ ദുഃഖിതനാകുന്നില്ല. സ്വാർത്ഥപ്രിയനാണ് ക്രൂരനും അവിരോധിയും വ്യാകുലനായിത്തീരുന്നത്. ഈശ്വരഭക്തിയാകട്ടെ ശാന്തഹൃദയത്തിൽ സർഗ്ഗങ്ങളുടെ തണലിൽ വളരുന്ന കല്ലുതരുമാണ്. ഈശ്വരഭക്തി അർത്ഥം സമാജ്ജിഷ്ണോർ ധർമ്മികത വിടുന്നില്ല, ഭഗവത് കൈകയ്ക്കു തിന്നവേണ്ടി അതിന്റെ അംശം ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭഗവത്സേവയുടെ മറവിൽ സ്വാർത്ഥമാർത്തിനായി അയാൾ മുതിരുന്നില്ല. അതു സംഭവിക്കാ

തിരിക്കാൻ ശ്രേയോഭിലാഷി വേണ്ടതത്ര ശ്രദ്ധിക്കണം. നിസ്സാർത്ഥത പരിശീലിക്കാൻ ഒരു ഉപായമുണ്ട്. താൻ സമ്പാദിച്ചതിന്റെ ഒരു നല്ല ഭാഗം ദീനന്മാർക്കും അനാഥന്മാർക്കും വിഭവങ്ങളില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ദുഃഖിതരും നിഷ്പ്രഭന്മാരുമായ സദുപന്തന്മാർക്കും ദാനം ചെയ്യുക. അങ്ങിനെ ചെയ്താൽ ധനാജ്ഞം ദോഷകരമാകയില്ല. മഹാത്മാക്കളെ അർത്ഥകാശം തന്നെ അവർക്കുതന്നെ ഭൂഷണമാണ്.

ദേവീമാഹാത്മ്യത്തിന്റെ ഒന്നാം അധ്യായത്തിൽ വർണ്ണിച്ച സമാധി എന്ന വൈശ്വനരം സുരഥൻ എന്ന രാജാവും രാജപദവിയെ ത്യജിച്ച ബുദ്ധനും നിർദ്ധനന്മാരായിത്തീർന്നു. ഗതധനം കൊതുകും പറവകൾ തന്നെയല്ലേ നിർദ്ധനത്വം നിർദ്ധനന്മാരുടെയെല്ലാം വിശേഷമാണെന്നിരിക്കുന്നതും തമ്മിൽ വലിയ ഭേദമുണ്ട്. സമാധി നീർദ്ധനനായിത്തീർന്ന് അയാളുടെ സമ്പത്തുലും വഷളന്മാരായിത്തീർന്ന രാജ്യവും മക്കളും നശിപ്പിച്ച് അയാളെ പുറത്തു തള്ളിയതുകൊണ്ടാണ്. സുരഥൻ ഭൂലോകചക്രവർത്തിയായിരുന്നുവെങ്കിലും പ്രബലശത്രുക്കൾ രാജ്യമാക്രമിച്ച് സമൃദ്ധവും അപഹരിച്ച് കാട്ടിൽ തള്ളിയതുകൊണ്ടാണ് ദരിദ്രനായിത്തീർന്നത്. ബുദ്ധനാകട്ടെ രോഗവും വാർദ്ധക്യവും മരണവും മനുഷ്യന്റെ കൂടപ്പിറപ്പാകയാൽ പ്രാപഞ്ചിക ദുഃഖങ്ങളിൽനിന്നും മുക്തിനേടുന്നതിനുവേണ്ടി രാജ്യവും രാജധാനിയും വീട്ടു് പരിപ്രാജകനായിത്തീർന്നു. ഇവരുടെ നിർദ്ധനത്വവും, അലസനും മൃഗനും പുണ്യഹീനനുമായ ഒരുവന്റെ ദൈന്യതയും തമ്മിൽ അന്തരം വളരെയുണ്ട്. ഗതധനപ്പെട്ടവനെത്തന്നെ ഒരു പാവയാണ്താനും എന്നഭിമാനിക്കുന്നതുകൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും ഗുണം ചിലപ്പോൾ കൊതുകിനും കണ്ടെന്നുവരും. ദരിദ്രനായി ചിറ്റുന്നവൻ തന്റെ അവസ്ഥ പൂർവ്വകർമ്മഫലമാണെന്നുറച്ച് എല്ലാ ഫലങ്ങളും ഈശ്വരനിൽനിന്നുമാണു ലഭിക്കുന്നതെന്നു സങ്കല്പിച്ച് തന്റെ ദാരിദ്ര്യം ഉന്നതിക്കുള്ള ഉപകരണമായി വിചാരിക്കുന്ന പക്ഷം തന്റെ നൈസർഗ്ഗികമായ ദാരിദ്ര്യത്തെ ഒരു ത

പസ്സായി പരിണമിപ്പിക്കാൻ കഴിയും. ധനമാനയിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന കഷ്ടതകൾ ഇങ്ങിനെ സ്വഭാവഗുണകൊണ്ട് ചിലപ്പോൾ ഹിതകരമാക്കാൻ കഴിയും.

കുപന്നൻ പരമാത്മാവിനെ ലഭിക്കുവാൻ കഴിയുകയില്ലെന്ന് ശ്രുതി പറയുന്നു. ദാരിദ്ര്യത്തിൽ പിറന്നാലും തന്റെ അവസ്ഥയിൽ ഭരതൻ്റെ അസന്തോഷമില്ലെങ്കിൽ അവൻ കുപന്നനല്ല. കോടിപതിയായാലും അസന്തുഷ്ടനാണെങ്കിൽ കുപന്നൻതന്നെ. സുഖസൗകൃതികൾ സമ്പാദിക്കുവാൻ കഴിയുന്നില്ലാത്തതും എന്തെങ്കിലും വ്യക്തികൾക്കുവേണ്ടുന്നതാണ് ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ ദോഷം. പുരാണങ്ങളിൽ നരകങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ സുചിദ്രം എന്നൊരു നരകത്തിന്റെ പേരു വരുന്നു. സുചിദ്രം എന്ന യാതനാശരീരം ലഭിച്ചവൻ സുചിദ്രനാകും. ചോരയ്ക്കു വായും വീശപ്പു കത്തിക്കാളുന്ന സമുദ്രത്തോളം വലിയ വയറുമാണുള്ളത്. മുൻപിലാകട്ടെ ഏറ്റവും ഭക്ഷിക്കുവാനുള്ളതും മലപ്പോലെ കൂട്ടിയിട്ടുണ്ട്. പാനീയ സരസ്സുകളും എത്ര വേണമെങ്കിലും എടുക്കാൻ തക്കവിധം ഏർപ്പാട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ ഈ ഉദരപുരണ പദാർത്ഥങ്ങളെല്ലാം വിശപ്പുകൊണ്ട് പൊരിയുന്ന ഇവർക്ക് നീന്ത്ത് യോജനമാണ്. എണ്ണമില്ലാത്തത്ര ആശകൾ അനുഷ്ഠിക്കണം പൊങ്ങുന്ന ദരിദ്രന്റെ അവസ്ഥ ഇതുതന്നെ. തൃപ്തിയില്ലാത്ത ചക്രവർത്തിപോലും ദരിദ്രനേക്കാൾ കഷ്ടമാണ്. സംയമവും തപസ്സുമുള്ള ദരിദ്രൻ കഷ്ടതകൾ ഏറ്റവും കുറവാണ്. ജന്മം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ദരിദ്രന്മാരും ഈ വിധം നോക്കുമ്പോൾ ഒരു തരത്തിൽ ശ്രേഷ്ഠം തന്നെയാണ്. തൃഗിയുടെ നിർധനത്വം ലോകത്തിലെ പ്രശംസയ്ക്കു വിഷയമാകുന്നു. ജന്മസിദ്ധമായ ദരിദ്രതയാകട്ടെ അനൃതയെ നിന്ദിക്കും കാരണമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് കുമ്പലൻ തന്റെ മായയുടെ നിർബ്ബന്ധം അസഹ്യമാകുന്നതുവരെ ചോരയെ ലേക്കു പുറപ്പെടുവിക്കുന്നത്. നാരായണഭട്ടതിരി കുമ്പലപാഖ്യാനം പ്രബന്ധത്തിൽ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു.

ഐശ്വര്യ സംഭവം സോഽയം
ഈശ്വരസ്മൃതിരോധകാത്

ദരിദ്രതാം വരം മേനേ
ഹരിസ്മൃതി വിധാന്തിനീ

ഈശ്വരസേവയ്ക്കായി നിഷ്ഠിബ്ധനനായിത്തീരുന്നവർ വഴിതെറ്റിപ്പോകപുറയും മാനവും കൊതിച്ചു ഭ്രഷ്ടനായിത്തീരുന്നത് വിധിവൈപരീത്യംകൊണ്ടുതന്നെയാണ്. സേവാപരമായ ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ ആചരിച്ച തൃഗതിനും സഹിച്ച നഷ്ടത്തിനും പ്രതിവിധിയായി പരോപകാരികളെന്നഭിമാനിക്കുന്നവർ പിന്നീട് പദവിയും സമ്പത്തും പ്രതീക്ഷിക്കുകയും അവകാശപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നപക്ഷം അത് പ്രശസ്തമാവുകയില്ല. തൃഗം പൂർത്തിയാക്കാൻ ലോകസേവ ചെയ്യുന്നു. അതിലേക്കു വേണ്ട സാധനങ്ങൾ കൈവശം വരുമ്പോൾ അത് തന്റെ സ്വത്താണെന്നുള്ള ബോധം വളർന്നു പക്ഷം വാസ്തവത്തിൽ തൃഗമാകുന്നതല്ല. അങ്ങിനെ കൈവന്ന ധനം സ്വേച്ഛപോലെ വിനിയോഗിക്കാൻ സ്വതന്ത്ര്യം വേണമെന്നവകാശപ്പെടുന്നപക്ഷം സ്വയം വരിച്ച നിർബന്ധത്തെക്കാൾ ജന്മസിദ്ധമായ ദാരിദ്ര്യം ലോകസ്മൃതിക്കു പാത്രമാകാത്തതുകൊണ്ട് മേലാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിൽ എന്താണു ദോഷം? തല്ലാലത്തെ സൗകര്യം ഭാവിയിലെ മാഗ്യത്തിനുവേണ്ടി ദരിദ്രത മൂലം കൈമാറാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് മോശംതന്നെയാണ്. വസ്തുത നോക്കുമ്പോൾ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ ശരിക്കുള്ള രൂപം ഇതാണ് അനൃത വൈരുദ്ധ്യംകെ എന്നുള്ളതാണ്. ഒരു പഴയ ശ്ലോകം സരസമായ രീതിയിൽ ഒരു വലിയ തത്വമാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്.

ദാരിദ്ര്യസ്യ പരാമുർത്തിഃ
യാച്ഛാ ന ദ്രവിണാല്യതാ
ജരദ്ഗവധന്ത ശർവഃ
തഥാപി പരമേശ്വരഃ

ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ അങ്ങേ അറ്റത്തെ രൂപം ഇതാണെന്ന്. പണച്ചുരുക്കമല്ല. ശിവന്റെ ധനം മുതലായതാണ്. എങ്കിലും അവിടന്ന് പരമേശ്വരനാണല്ലോ.

ദരിദ്രന്മാരുടെ അവസ്ഥ സ്വാഭാവികമായിട്ടുള്ളതാണെങ്കിൽ അത് ഈശ്വരസങ്കല്പമാണെന്നു വിചാ

വ്യഖ്യാനം

രിക്കുന്നത് സംരൂപിയും ശാന്തിയും നൽകും. അൻ വരികൾക്കു തനിക്കു നേരിട്ട സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഈശ്വരൻ വിചിത്രമായി പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉറച്ച ഈശ്വരവിശ്വാസമുള്ളവർക്ക് ദാരിദ്ര്യചീഡ അത്ര കേൾക്കുകയുമില്ല. അധികം വേണമെന്ന് ആശയില്ലാത്തവർക്ക് മനസ്സ് ശാന്തമാകും. ശാന്തമനസ്സോടെ ശ്രദ്ധ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന കർമ്മങ്ങൾ ഫലവത്തായിത്തീരും. അപ്പോൾ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പിഡകളിൽനിന്നും ഭക്തിയുവാസം കഴിയും. ദാരിദ്ര്യവും ദുഷ്പുരമായ ദോഗ്ദ്ധവുമായും കൂടിച്ചേർന്നാൽ സുചിത്തമനസ്സാകുമെന്ന് മുൻപു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ആ സംഗതിയെന്ന നേരം പോക്കായി ഒരു പ്രാചീനപദ്യത്തിൽ ഈവിധം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ദോഷമെന്തെ സഖിയേ പാശ്വര
ഗളേ ബധുപാ ദൃശാം ശിഖാം
ധനീനം ചാപ്തദാതാരം
ദരിദ്രം ചാതപസ്യതിനം.

കട്ടിയുള്ള കരികല്ല് കഴുത്തിൽ കെട്ടി വെള്ളത്തിൽ തള്ളണമെന്നാണ് ആർക്കും ഒന്നും മനസ്സിലാക്കുന്നതല്ല. യനികനും തപസ്സനുഷ്ഠിക്കാത്ത ദരിദ്രനും.

ആവശ്യത്തിനുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളെല്ലാം ലഭിക്കുന്ന പക്ഷം പണം വേണ്ടെന്നു പറയുന്നത് ത്യാഗസന്നദ്ധതയെന്നു ചിലർ വിചാരിക്കുന്നു. ത്യാഗികൾക്കു ലഭിക്കുന്ന സമാരംഭവും സമ്പന്നനായാൽ ഉണ്ടാകുന്ന സുഖസൗകര്യങ്ങളും ഒന്നിച്ചു് ഉഭയവർത്തിതയുള്ള ഒരു ഉപായം മാത്രമാണ് ഈ വാദം. സത്യാഗ്രഹം കൈവിട്ട ഭരണമോഹത്തിനുള്ള ത്യാഗികളാണ് ഈ വിധം പറയുക. കഴിഞ്ഞ കുറെ അധികം ഖണ്ഡികകളിൽ അർത്ഥകാലങ്ങളെപ്പറ്റിയും ശ്രേയോമാഗ്ഗത്തിൽ മുന്നോട്ടുപോകുന്നവൻ ഏതു മനോഭാവമാണ് അവലംബിക്കേണ്ടതെന്നും ഏതെങ്കിലും വിസ്തരിക്കുകയുണ്ടായി. ദൈവികമാഗ്ഗത്തിൽ പുരോഗമിക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന വിധത്തിലാണ് ആ വസ്തുത ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. എന്നിരുന്നാലും മുമ്പു കാണാത്ത മാത്രമല്ല, സാധാരണക്കാരും ശാന്തി ലഭിക്കുന്നതിനു പ്രയത്നമെടുക്കുന്ന സദുപദേശങ്ങൾ ധാരാളം അതിൽ കാണാൻ കഴിയും. അടുത്ത പ്രാവശ്യം ധർമ്മത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാം.

സ്വാമി വിക്രമാനന്ദ.

ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം

അനന്തകല്യാണഗുണനിധിയായ മഹാശാക്തർ പരിപാവനങ്ങളായ തിരുനാമങ്ങൾ ഉച്ചരിക്കുക, ഗേവൽഗുണങ്ങൾ സ്മരിക്കുക, സർവ്വകലാശ്രവണം ചെയ്യുക, സർവ്വസംഗം ശീലിക്കുക, ചില സമയങ്ങളിൽ ഏകാന്തമായിരുന്നു ചിന്ത ചെയ്യുക, ഈ വഴികളിൽക്കൂടെയാണ് ഈശ്വരസന്നിധിയിലേക്ക് മനസ്സിനെ തിരിച്ചുവിടുക.

പ്രാരംഭശേയിൽ ഏകാന്തവാസം അത്യാവശ്യമാണ്. ഒരു ചെടി മുളച്ചുവന്നു മരമായിത്തീരുന്നതുവരെ അതിനെ വേലിക്കെട്ടി കുന്നുകാലികളിൽനിന്നു രക്ഷിക്കേണ്ടുന്നതത്യാവശ്യമാണ്. ഈശ്വരചിന്തയാകുന്ന മഹാവൃക്ഷം, ഹൃദയമാകുന്ന ആരാധനയിൽ വളർന്നുവരുവാൻ പ്രഥമശേയിൽ ചെങ്കിടവുന്നതുകൊണ്ട്

കുന്നുകാലികളിൽനിന്നു് അതിനെ രക്ഷിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണ്. ഈശ്വരൻ മാത്രമാണ് ഏകമായ നിത്യവസ്തുവെന്നും മറ്റുള്ളതെല്ലാം അനിത്യവും ചഞ്ചലവുമാണെന്നു ചിന്തചെയ്തു ദൃഢമായുറപ്പിക്കേണം.

ചെങ്കിടവുന്നതുകൊണ്ടു് നിസ്സംഗതപം ശീലിക്കേണം. ആമ വെള്ളത്തിൽകൂടി എപ്പോഴും നിന്തിക്കളിക്കുന്നു; എന്നാൽ അതിന്റെ വിചാരധാരയുറപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്, കരക്ക് പുഴയിൽ കിടക്കുന്ന അതിന്റെ മുട്ടകളിന്മേൽ മാത്രമാണ്.

തമരമന്ദിരം വീട്ടിലെ ഭൂതവേല ചെയ്യുന്ന രാസി തമരമന്ദിരം കട്ടികളെ തന്റെ കട്ടികളെയെന്നു പോലെ വളർത്തുകയും സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവളുടെ കട്ടികൾ അവളെല്ലാം താമസിക്ക

നമു് സ്വന്തം വിട്ടിടമല്ലെന്നും അവർക്കു് നല്ലവണ്ണം അറിയാം. ഈ പ്രവഞ്ചം സ്ഥിരവാസസ്ഥലമല്ലെന്നും പ്രവഞ്ചത്തിൽ കാണുന്നത് നശ്വരമാണെന്നും ഉള്ള ബോധം എപ്പോഴും ധൃതയത്തിൽ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കണം.

പ്രാപഞ്ചികധർമ്മങ്ങളാകുന്ന പനസത്തെ മുറിക്കുവാൻ അടുക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഹൃദയത്തിൽ ഈ ശ്വപരപ്രഭാകുന്ന വെളിച്ചമെണ്ണ പുരട്ടാതിരുന്നാൽ ചക്കയുടെ വെളുത്തത് (പശു) കൈകളിൽ ഒട്ടിപ്പിടിച്ച് ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവരും. തേൻ കുടിച്ച മരിച്ചുറങ്ങിയ വെണ് താമരയുടെ ഉള്ളിൽ നശിച്ചുപോകുന്ന ഇപോലെ ലോകസുഖങ്ങളിൽ മതിച്ച് അധഃപതിച്ചു പോകും.

ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരമാകുന്ന സുഷുപ്തയോഗത്തിൽ മുഖ്യബുദ്ധി സുപ്രഭാതമാണ് അതിതീക്ഷ്ണമായ ഈശ്വരപരമായ ദർശനമുണ്ട്. ഈശ്വരദർശനം ഉണ്ടായവർക്കു് ഈശ്വരനെന്തൊഴിച്ചു് വേറെ യാതൊന്നിനെപ്പറ്റിയും സംസാരിക്കുവാനോ സംസാരിക്കുന്നതു കേൾക്കുവാനോ ഇച്ഛമുണ്ടാകയില്ല. ഏഴു സമുദ്രങ്ങളും, ഗംഗാനദിയും, യമുനയും, മറ്റുള്ള പുഴകളും നിറച്ചവെള്ളമുണ്ടായാലും ചാരകം (വേഴാമ്പൽ പക്കി) മഴവെള്ളത്തിന്നുവേണ്ടി മാത്രമേ ആഗ്രഹിക്കുകയുള്ളൂ.

ഈശ്വരദർശനത്തിന്നുള്ള അത്യന്തമായ ഇച്ഛ മറ്റൊരു ഹൃദയത്തിൽ വളർത്തുവേണ്ടി, ക്രമേണ നിറഞ്ഞു വഴിഞ്ഞാൽ കാമം ക്രോധം മുതലായ വൃത്തികൾക്കു് ഹൃദയത്തിൽ പിന്നിട്ട സ്ഥാനമില്ല. അവ തനിയെ മാഞ്ഞുപോകുന്നു. ഭക്തിമാഗ്ഗ്യാതിന്റെ രഹസ്യം ഇതാണ്.

ആത്മികസാധനകൾ പരിശീലിച്ച പരിശുദ്ധനായി ഈശ്വരകാരുണ്യമുണ്ടായാൽ ഈശ്വരദർശനം കിട്ടുന്നു. ശാസ്ത്രപരിജ്ഞാനത്താൽ (സത്യൻസ്സ്) ഈശ്വരനെ അറിവാൻ കഴികയില്ല. പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെ

കൊണ്ട് അറിയപ്പെടുന്ന വസ്തുക്കളെക്കുറിച്ചു മാത്രമേ സത്യൻസ്സ് പ്രതിപാദിക്കുന്നുള്ളൂ. അതിനാൽ സാധാരണ ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ട് ഈശ്വരനെയോ, ഈശ്വരത്തെത്തന്നെയോ അറിവാൻ സാധ്യമല്ല. ഈശ്വരനെ പം ഗ്രഹിക്കാനുള്ള ഏകവഴി സമന്തനസംസർഗ്ഗമാണ്. ഉദാഹരണമായി-ഒരു വൈദ്യൻ വൈദ്യശാസ്ത്രത്താൽ ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും നാഡി പരീശോധന മുതലായതു് പഠിക്കേണ്ടമേകിൽ ഒരു വിദഗ്ദ്ധ്വൈദ്യന്റെ കൂടെ പരിശീലിക്കുകതന്നെ വേണം. ശാസ്ത്രങ്ങളും, പുരാണങ്ങളും മനഃപാഠം പഠിച്ചാലും ഈശ്വരദർശനം സാധ്യമല്ല.

ഈശ്വരദർശനാനന്ദം മറ്റുള്ളവർക്കു് പറഞ്ഞുകൊടുപ്പാനും പറഞ്ഞുകൊടുത്താൽ മനസ്സിദ്ധിക്കാനും പ്രയാസം. മാതൃസുഖം ജനനത്താണെന്നു അഞ്ചുവയസ്സായ കുട്ടിയോടു് പറഞ്ഞുകൊടുത്താൽ മനസ്സിദ്ധാകയില്ല.

ദേഹം, മനസ്സ്, വാക്ക് ഇവയുടെ എല്ലാ ശക്തികളും ഏകീകരിച്ച് ഈശ്വരദർശനത്തിന്നുപയോഗിക്കണം. മനസ്സിലുള്ള മലിനതകൾ തീർക്കണം. മനസ്സാകുന്ന വസ്തു പരിശുദ്ധമായാൽ അതിനെ ഏതു മായത്തിൽ മുക്കിയാലും ആ മായത്തിന്റെ നിറം വസ്തുവിന്നു് സിദ്ധിക്കും. നിർമ്മലമായ മനസ്സ് ഈശ്വരപരമായിത്തീരും.

ഈശ്വരദർശനം സിദ്ധിച്ച ആൾ കുട്ടിയെപ്പോലെ ആയിത്തീരുന്നു. അയാൾ ത്രിഗുണാതീതനാണ്. മൂന്നു ഗുണങ്ങളോടും അയാൾക്കു് ബന്ധമില്ല. ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ ചിരിക്കുകയും കരയുകയും ചെയ്യും. ചിലപ്പോൾ വലിയ പരിഷ്ക്കാരിയെപ്പോലെ ഉടുപ്പുകൾ ധരിക്കും. അടുത്ത നിമിഷം ഉടുപ്പുകൾ അഴിച്ചു കളത്തിൽ വെച്ചു നഗ്നമായി നടക്കുകയും ചെയ്യും. ചിലപ്പോൾ ഭവവസ്തുവെപ്പോലെയും ഇരിക്കും. (ശ്രീരാമകൃഷ്ണന്റെ ആശയങ്ങൾ.)

പ്രബുദ്ധാകരളം

വിവേകാനന്ദപഞ്ചകം

(ആശയം 'Altar Flowers' എന്ന സ്തോത്രസമാഹാരത്തിൽ നിന്നെടുത്തത്—
ഭാരതക്കുട്ടൻ എന്ന രീതി.)

- 1 നിത്യമായത നിത്യത്തിൽനിന്ന്
വേർതിരിച്ചതിലാരുവൻ
വിജ്ഞാനംകൊണ്ടും വൈരാഗ്യംകൊണ്ടും
ശുദ്ധിയെ തൻ ചിത്തത്തെ
കേവലമൊരു ലിഖയെന്നോണം—
മേകാഗ്രമാക്കി നിർത്തിയോ
അർപ്പിതവേദകാരു മൂർത്തിയെ നമി—
ച്ചിടുന്ന നിവനാരോൽ.
- 2 വിജ്ഞാനാനന്ദം തന്നിലാരുടെ
ചിത്തമെന്നുമേ മഗ്നമോ
വിജ്ഞാന ദാനമൊന്നിൽ മാത്രമൊ
രാനന്ദ മാരു കണ്ടുറോ
വിജ്ഞാനദീപ്തിയാരുടെ കാന്തി
മോഹനമാക്കിച്ചെന്തവോ
അർപ്പിതവേദകാരു മൂർത്തിയെ നമി—
ച്ചിടുന്നനിവനാരോപ്പാഴും.
- 3 ആരുടെ കാന്തിസത്യജ്ഞാനങ്ങൾ—
അധാരമായി നിന്നെന്നും
ആദ്യന്തമീനമായുള്ളാനന്ദം—
മഗ്നാനന്ദം പരത്തിടുന്നോ

ആനന്ദമൂർത്തിയാകുമ്പോൾ—
മാത്താവേ നമിച്ചിടുന്നേൻ.

- 4 സൂര്യനെക്കൊണ്ടും മാത്രയിൽതന്നെ
കൂരിരുനീങ്ങും പോലെയും
വിഷ്ണുഗേവദ്ദർശനത്തിങ്കൽ
ദൃഷ്ടമായുന്ന പോലെയും
ആരുടെ ദിവ്യകാന്തി പൂർത്തിൽ
താപത്രയങ്ങളുറവോ,

- 5 അദ്വൈതകേന്ദ്രൻ ഓധ്യമൂർത്തി
സംശുദ്ധൻ ലോകപാലകൻ
യോഗീന്ദ്രൻ ലോകനന്ദശവേണി
മോഹാശവേണം പൂണവൻ
ദിവ്യനൃപിതവേദകാരുനന്ദൻ
സാക്ഷാഗതമസ്തരങ്ങൾ.

കൃപാശങ്കരൻ താപഹാരിയും
സച്ചിദാനന്ദസാരവും
സ്വാമിയുമാകും വിവേകാനന്ദ
സുരീകളെന്നുടെ കൂപ്പുകൈ.

എ. കരുണാകരമേനോൻ.

വിരക്തനാരാണ്?

മഹാരാജാധിരാജനായ മോക്ഷൻ ധാരാണഗരി
യിൽ ഉത്സാഹഭരിതനായി ഒരു ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ചു.
അതിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കാൻ ഒരു വിഗ്രഹം തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടു.
മോക്ഷരാജന്റെ ശ്രദ്ധയും രാജസ്യാതിഷ്ഠിയുടെ ശാ
സ്ത്രജ്ഞാനവും ആ മൂർത്തിയിൽ രൂപമെടുത്തിരുന്നു.
നിശ്ചിതസമയത്തിനുള്ളിൽ വിഷ്ണു കൂടാതെ കാര്യങ്ങൾ
മെല്ലാം പൂർത്തിയായി. ക്ഷേത്രത്തിൽ ശിവപ്രതിഷ്ഠ
യുണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നത്. പ്രധാനമായി വിംഗവിഗ്രഹം

വും അതിന്റെ പിന്നിൽ ഭിത്തിയോടു ചേർത്ത് സിം
ഹാസനാധിഷ്ഠിതനായ ശ്രീ ശങ്കരഗോപാൽ വിഗ്ര
ഹവുമാണ് ശ്രീകോവിലിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കാൻ നിർമ്മിച്ച
പ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. വിംഗപ്രതിഷ്ഠ കഴിഞ്ഞു. പി
ന്നിൽ മഹാദേവന്റെ ശ്രീമൂർത്തി പ്രതിഷ്ഠിക്കുവാനാ
യി ആനയിക്കപ്പെട്ടു. സിംഹാസനത്തിൽ വിഗ്രഹം
സ്ഥാപിച്ചു. പക്ഷേ അതൊരു വശത്തേയ്ക്കു ചരിഞ്ഞ
ല്ലാതെ എത്ര പ്രയത്നിച്ചിട്ടും നേരെ തുറിയുന്നില്ല.

എങ്കിലും ഒരു വശത്തേയ്ക്കു ചരിഞ്ഞു മുഖം ഇരിയ്ക്കുന്ന ഒരു എന്തായാലും നേരെ ഇരിയ്ക്കുന്നില്ല, ജോലി രാജൻ പ്രതിമ നേരെ പ്രതിഷ്ഠിക്കാനുള്ള മനഃശുദ്ധത അമല്ലാം ഫലിക്കാത്തതു കണ്ടു രാജമുരതിപ്പിയുടെ പാദത്തിൽ തലകുനിച്ചു ഗോപാൽ ആസനം സ്വീകരിക്കാത്തതിന്റെ കാരണമെന്തെന്നു ചോദിച്ചു.

മഹാരാജൻ, യഥാർത്ഥത്തിൽ വിരക്തിയുള്ള ഒരാൾ ഈ വിഗ്രഹം സ്ഥാപിച്ചാൽ സ്ഥാനത്തിൽ നിൽക്കുകയല്ല, ഇതുകേട്ട് പ്രതാപശാലിയായ ജോലി രാജൻ പിന്മാകുമെന്നായി. യഥാർത്ഥവിരക്തനാണെങ്കിൽ എന്തിനു വേണ്ടിയാണ് അയാൾ രാജമുരതിപ്പിയെ വരുത്തുന്നത്? ധാരാണഗരിയിൽ വന്നുകൊണ്ടോ ജോലി രാജാവിന്റെ വൈഭവംകൊണ്ടോ അദ്ദേഹത്തിനെതു പ്രയോജനം? ഇങ്ങിനെയാണെങ്കിലും ജോലി രാജൻ മന്ത്രിയേറ്റു കളിച്ചു. “സമ്പൂർണ്ണവിരക്തനായ ഒരു മഹാത്മാവിനെ അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിയ്ക്കുന്നതിനു സകല പ്രയത്നവും ചെയ്യണം” എന്ന്.

രാജമുരതിപ്പിന്റെ വേദം ജ്യോത്സ്യൻ മാത്രമായിരുന്നു. ധാരാണപുരയുടെ അധിഷ്ഠാത്രിവേദമായ മഹാദേവി അദ്ദേഹത്തിനു പ്രത്യക്ഷയായിരുന്നുവെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹം അത്യന്തം നിഷ്ഠയോടുകൂടി ജഗദംബയെ ആരാധിച്ചുവന്നു. മഹാരാജാവിന്റെ ചോദ്യത്തിനുത്തരം കൊടുക്കുവാൻ പഞ്ചാംഗം തുറന്നു നോക്കുകയോ ഗണിച്ചുനോക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം അവിടെനിന്നും മിന്നാതെ ദേവീക്ഷേത്രത്തിലേയ്ക്കു നടന്നു പോയി ഗോവതിമുർത്തിയുടെ മുമ്പിൽ തലകുനിച്ചു ആസനസ്ഥനായി. അഞ്ചുനേരത്തിൽ കഴിഞ്ഞ് രാജമുരതിപ്പിന്റെ രാജമുരതിപ്പിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. മഹാരാജാവു തനിയെ വന്നു പാദവന്ദനം ചെയ്തു. ദേവീക്ഷേത്രത്തിൽ തനിയ്ക്കുണ്ടായ അറിവിനെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം മഹാരാജാവിനോടു പറഞ്ഞു: “ജ്ഞാനദാതാവും സമ്പൂർണ്ണവിരക്തനും ആദിഗുരുവുമായ ദക്ഷിണാമൂർത്തിയെയാണ് അങ്ങ് ഇവിടെ പ്രതിഷ്ഠിക്കാനാഗ്രഹിയ്ക്കുന്നത്. ദക്ഷിണാമൂർത്തി രൂപത്തിൽ അവിടേക്ക് എത്തിക്കൊണ്ടാണ് ഒരു നരപതി നൽകിയ ആസനം

ഗ്രഹിയ്ക്കുക! സത്യമായും വിരക്തനും അധികാരിയുമായിട്ടുള്ള ഒരാൾ ആസനം നൽകിയാൽ അദ്ദേഹം നിശ്ചയമായും സ്വീകരിയ്ക്കും.”

ശങ്കരഗോപാൽ ദക്ഷിണാമൂർത്തിവിഗ്രഹം തയ്യാറായിവന്നതു കണ്ടപ്പോൾമുതൽ മഹാരാജാവിനു ഭക്തിയുടെ ആവേശമുണ്ടായി. ആ വിഗ്രഹം കണ്ടവർക്കു ലും ദക്ഷിണാമൂർത്തിതന്നെ ഉപദേശം നൽകാൻ വന്നിരിയ്ക്കുന്നുവെന്ന് തോന്നിപ്പോയി. ആ വിഗ്രഹം കണ്ടിട്ട് രാജമുരതിപ്പിന്റെ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു: ധാരാണഗരിയിന്റെ ദേവതയായ മഹാശക്തിയുടെ കാരുണ്യം ആദ്യംതന്നെ മഹാരാജാവിനുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ശ്രദ്ധാപൂർണ്ണമായ സ്വരത്തിൽ ഇങ്ങിനെ തുടങ്ങുവാൻ: ഇപ്പോൾ ജ്ഞാനത്തിന്റെ അധിഷ്ഠാതാവായ ദക്ഷിണാമൂർത്തി അങ്ങയുടെ പുഞ്ച സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതിനായി തനിയെ വന്നിരിയ്ക്കുന്നു. അവിടത്തെ അനുഗ്രഹമെന്നു പറഞ്ഞ് മഹാരാജാവ് ഗുരുവിനെ നമസ്കരിച്ചു.

ധാരാണഗരി ധാരാളം പണ്ഡിതന്മാരുള്ള സ്ഥലമാണ്. എങ്കിലും ദൂരത്തിലുള്ള കാശി, പ്രതിഷ്ഠാനപുരം എന്നിവിടങ്ങളിൽനിന്നും കർമ്മകുശലന്മാരായ വിദ്വാന്മാരെ ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. വിഗ്രഹം സ്ഥാപിച്ചു പ്രാണപ്രതിഷ്ഠചെയ്താനുള്ള വിധികളെല്ലാം ആദരവോടുകൂടി സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. വിധികളെല്ലാമുണ്ടെന്നുറിയുന്നതിലാകട്ടെ അനുഷ്ഠിയ്ക്കുന്നതിലാകട്ടെ യാതൊരു കുറവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അനൂനമായ ശ്രദ്ധയും യജമാനനുണ്ടായിരുന്നു. ശുദ്ധമായ സാമഗ്രി, സമ്പൂർണ്ണവിധി, ശുദ്ധയോടും ശാസ്ത്രജ്ഞാനത്തോടും കൂടിയ യജമാനൻ, വിധികൾ നല്ലപോലെ അറിയുന്ന സംയമിയും അവധാനപൂർണ്ണനായ ജുരപിക് ഇതൊക്കെയായിട്ടും പ്രതിമ ശരിയായി ആസനം സ്വീകരിക്കാതെ പോയതിന്റെ കാരണം എന്തെന്നു പലർക്കും തോന്നി.

എല്ലാവർക്കും ആനന്ദമുണ്ടായി. എങ്കിലും പ്രതിഷ്ഠിക്കേണ്ട വിഗ്രഹം സിംഹാസനത്തിൽ എത്തിച്ചപ്പോൾ എല്ലാ പ്രയത്നവും വിഫലമായി കണ്ടിട്ട് അവിടെ കൂടിയിരുന്ന ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം ഒരു സ്വരത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയാൻ തുടങ്ങി. മഹാരാജാവെ നിശ്ച

പ്രബുദ്ധകേരളം

യഥാർത്ഥം ഗേവാൻ ബിംബത്തിൽ സ്ഥാനം സ്വീകരിക്കാതിരിക്കുന്നതിന് എന്തെങ്കിലും കാരണമുണ്ടായിരിക്കണം. ആ അർത്ഥകാരണം എന്തായിരിക്കും?

മോജരാജാവിന്റെ ആജ്ഞാപ്രകാരം അവസ്ഥയെന്നും ആരംഭിക്കപ്പെട്ടു. ഉത്തമനായ വിപോന്മാരാണ് അതിൽ പങ്കെടുത്തത്. വിരക്തനായ മഹാത്മാവിനെ തേടുന്നതിനായി ഏറ്റവും സമർത്ഥനായ സേവകനെ പ്രധാനമന്ത്രി നിയമിച്ചു. രാജഭജനത്തിൽ ഭഗവതിക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി വിശേഷപൂജ നടത്താൻ കിര ശിഷ്യന്മാരെ അയച്ചു. ഇതെല്ലാം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതൊക്കെയായിട്ടും ശ്രീ ഭക്തിനാഥർത്തിയുടെ വിഗ്രഹത്തിന് പ്രതിഷ്ഠയുണ്ടാകുന്നില്ല. സന്യാസികളും, വൈഷ്ണവരും, ജടാധാരികളും, മുണ്ഡിതന്മാരും, സ്ത്രീധാരികളും, കാഷായവസ്ത്രക്കാരും, വെള്ളാസ്രക്കാരും, മഞ്ഞപ്പട്ടുടുത്തവരും വെറും കൈപിന്ധാരികളാലേയും വന്നു. സാധുക്കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ദിഗംബരന്മാരും അവധൂതന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു. തൃഗികളെന്നും തപസ്വികളെന്നും പ്രഖ്യാപിച്ച് സമ്പാദിച്ചവരെ മുഖാന്തിരം നേരിട്ടു സ്വീകരിച്ചു. നിശ്ചിതഗ്രഹന്മാരും അനികേതന്മാരും അത്യഗ്രതപസ്വികളും വന്നുചേർന്നു. കാഷ്ഠമുരണികളും കൈപൊക്കിക്കൊണ്ടെപ്പോഴും നിൽക്കുന്നവരും മറ്റുമെല്ലാം വന്നുചേർന്നെങ്കിലും ആരിൽനിന്നും ആശിച്ച കാര്യം സാധിച്ചില്ല. മൂന്നുവർഷമായിട്ടും വിഗ്രഹം പ്രതിഷ്ഠിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവരിൽ ചിലർ പ്രത്യേകാർത്ഥം മിഥ്യ വിശേഷജപവും യജ്ഞവും പൂജയും മറ്റും ചെയ്യണമെന്നുപദേശിച്ചു. അവയെല്ലാം നടത്തി. ഉപദേശമാരുടെയും ഫലിച്ചില്ലെങ്കിലും മേൽസാധുവിനെയും നിന്ദിക്കുകയും ഉപേക്ഷയായി നോക്കുകയും ചെയ്തില്ല. ഈ വിഷയത്തിൽ മഹാരാജാവിന്റെ പ്രത്യേകാജ്ഞയുണ്ടായിരുന്നു. കാര്യം സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ട് മനസ്സിൽ വേദമുണ്ടാകുക പതിവാണ്. എങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അവരെ ബഹുമാനിച്ചതന്നെ മടക്കി.

ഇത് ഏതെങ്കിലും പാപഫലമാണ്. ഞാൻ ഏതൊരു പാപം ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു മഹാരാജാവു ചോദിച്ചു.

ഫെബ്രുവരി 1963

ദിഷ്ടവൻ തുടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖശോഭ കണ്ടി ശരീരം ചടുല്ലാൻ തുടങ്ങി. പ്രാതഃസ്നാനം കഴിഞ്ഞ് ഇഷ്ടദേവതയെ പൂജിക്കുന്നതിനായി ദേവമന്ദിരത്തിൽ പോകുമ്പോൾ കണ്ണുനീർ തടയാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഏതെങ്കിലും രാജ്യത്തിൽ മാത്രമല്ല, മാരകമായിത്തന്നെയും വീരരാഗനാശ മഹാപുരുഷനായിരിക്കണം. കിരപുരോഹിതന്റെ കാൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് മോജരാജാവ് ഭട്ടവിൽ ഇങ്ങിനെ പറയാൻ തുടങ്ങി. “മോജന്റെ പ്രാണൻ കൊടുത്തെങ്കിലും വിരക്തനായ മഹാത്മാവിനെ ധാരാപുരിയിൽ കൊണ്ടുവരണം. അങ്ങനെ എത്ര പ്രയത്നിച്ചിട്ടും അപ്രകാരം ഒരാളെ കിട്ടുന്നില്ലെന്നു പറയുന്നത് എന്തിനും വിശ്വാസമാകുന്നില്ല.” ഇതുകേട്ട് പുരോഹിതൻ പറഞ്ഞു. “പ്രയത്നിക്കുന്നതിലൊന്നും പാപം ഞാൻ അശ്രദ്ധ കാണിച്ചിട്ടില്ല. കിര ഗംഭീരഭാവത്തിൽ അദ്ദേഹം തുടർന്നുപറഞ്ഞു: പരിക്ഷിക്കുന്നതല്ല ഏതെങ്കിലും മാനദണ്ഡം ശരിയല്ലെന്ന് എന്തിനും തോന്നുന്നു. ഈ അവസ്ഥയിൽ ഭീരുപുരുഷനായ മാത്രം കണക്കാക്കപ്പെടാൻ പോകും. എന്തിനും ശ്രദ്ധയോടെ ഉള്ള, അങ്ങനെ ചിന്താകുലനാകേണ്ടതില്ല. പുത്രൻ എപ്പോഴാണോ വിടാതെ നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നത് അപ്പോൾ യോഗ്യമായ മാതാവ് ബാലകൻ സിദ്ധാന്തം പിടിക്കുന്ന കാര്യം പൂർത്തിയാക്കുകതന്നെ വേണം.” മഹാരാജാവിനുശ്വാസം വന്നു രാജപുരോഹിതൻ ഭഗവതിക്ഷേത്രത്തിൽ നിത്യവും പൂജയ്ക്കു വരുന്ന ആസനത്തിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റു. നേരം ഉച്ചയിരിയ്ക്കും. കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും ശിഷ്യന്മാർക്കും വലിയ പരിഭ്രമമായി. ഉച്ചയിരിയ്ക്കും മാത്രമായി. രാജപുരോഹിതൻ സന്ധ്യയ്ക്കും ഉപവാസമാണ്. അദ്ദേഹം താൻ ഇരുന്ന ആസനത്തിൽനിന്നും അനങ്ങുന്നില്ല. ആരു വിളിച്ചിട്ടും കേൾക്കുന്നില്ല. നിമിഷമിരുന്നതായി അശ്രദ്ധാര പൊഴിക്കുന്നു. വിവരം അറിഞ്ഞ് മഹാരാജാവ് ആലായൻ ഉപവാസമിരിക്കുമ്പോൾ അധമനായ ഞാൻ സുഖമായി ഉറങ്ങുകയുണ്ടായല്ലോ എന്നു ഓർത്തിട്ടു. ആലായൻ സന്തുഷ്ടനായി ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും മടങ്ങുന്നതുവരെ ഞാൻ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും പുറത്തുവരുന്നതല്ല എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. വൈകിട്ട് രാജഭാനത്തിലാ

കളെ ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ വിട്ടിടംകളെ ആരും ആഹ്വാനം കഴിച്ചില്ല. രാജപുരോഹിതന്റെ വിട്ടിടം അന്നു മുഴുവൻ എല്ലാവരും ഉപവാസമായിരുന്നു. ഇത്രയുംലോം കോലാഹലമുണ്ടായെങ്കിലും ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽ ആരും ഇട്ടുണ്ടാകാൻ മഹാരാജാവു സമ്മതിച്ചില്ല. ദീപാരാധനയും അന്തഃപൂജയുടേയും കഴിഞ്ഞു. ആരാധകൻ ഒരിടത്തു് അനങ്ങാതിരുന്നാൽ ആരാധ്യയുടെ ശയനത്തിനാരാണ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുക. ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രധാന അർച്ചകൻ ഗേവരിയുടെ ശയനത്തിനുള്ള ദീപാരാധന നടത്തിയില്ല. പാഞ്ഞ വാതിൽ സാക്ഷാത്ത് അദ്ദേഹം ശ്രീകാവിലിനുള്ളിൽ ഒരു മുഖയിൽ ഇരിപ്പാടി. അർപ്പരാത്രി കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ 'അമ്മേ കൃപാനിധി' എന്നു വിളിച്ചുകൊണ്ടു രാജപുരോഹിതൻ മഹാരാജാവിനെയും പുജാരിയെയും ആശ്വസ്തപ്പെടുത്തി. ചിർഘസമയമിരുന്ന രാജാവിനും പുരോഹിതനും തുക്കം പിടിച്ചിരിയ്ക്കണം. ശബ്ദം കേട്ടു് അവർ നോക്കിയപ്പോൾ രാജപുരോഹിതൻ ദേവീപ്രതിമയുടെ മുമ്പിൽ അടിപണിഞ്ഞു കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. അല്പം ശാന്തനായി പുരോഹിതൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "മഹാരാജാവി! രാജഭവനത്തിലേക്കു തന്നെ മടങ്ങിയാലും, ജഗന്മാതാവുതന്നെ ഭാരം എറേറടുത്തിട്ടുണ്ട്. നമുക്കിനിയും ചിന്തിയ്ക്കേണ്ടതായി ഒന്നുമില്ല. അന്നു അർദ്ധരാത്രിയ്ക്കു ശേഷമാണ് പുജാരി ദേവിക്ക് ശയനത്തിനുള്ള ആരത്രികം നടത്തിയതു്."

ലക്ഷ്മീചന്ദ് എന്ന ഒരു വ്യാപാരി കാളവണ്ടിയിലും കഴുത്തുപ്പറ്റത്തും ഒട്ടകത്തിന്റെ പുറത്തും സാമാനങ്ങൾ കയറി ദൂരദേശത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയി വിററു് ഉപജീവിച്ചിരുന്നു. വാർദ്ധക്യമായതുകൊണ്ടു് യാത്രക്കു് പോകുക പതിവായിരുന്നു. മകൻ കായ്ക്കമല്ലാം നടത്തിവന്നു. ലക്ഷ്മീചന്ദിന്റെ അമ്മൻ വളരെ വയ്ക്കങ്ങൾക്കു മുമ്പു് കായ്ക്കാരും പുത്രനെ ഏല്പിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ യാത്രാസംഘം വളരെ ചുരുങ്ങിയതായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ലക്ഷ്മീചന്ദിന്റെ ഏഴു മക്കളും ഏഴു വർത്തകസംഘത്തിന്റെ തലവന്മാരായി പുറപ്പെട്ട യാത്ര ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ചില സമയം ലക്ഷ്മീചന്ദിനെയും

പുറപ്പെടുമായിരുന്നു. എട്ടാമത്തെ സംഘത്തിൽ അക്കാലത്തു നന്നേം കാളവണ്ടി വഴിയായും കരിപ്പറ്റത്തും ദൂരദേശത്തിൽ പോയി വ്യാപാരം ചെയ്യുന്നവരെ രക്ഷിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി അസുധാരികളായ ഭരന്മാർ കൂടി പോകുമായിരുന്നു. വിവരം കിട്ടുന്ന വസ്തുക്കളെല്ലാം വാങ്ങി ശരിയ്ക്കു വിവകിട്ടുന്നിടത്തു വില്പനയായിരുന്നു ഇവരുടെ വ്യാപാരം. വസ്ത്രം, വിരിപ്പു്, പാത്രങ്ങൾ, കരുണകൾ ഇവയെല്ലാം വ്യാപാരത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ലക്ഷ്മീചന്ദിന്റെ വ്യാപാരയാത്രയിൽ താൻ പുലിച്ചിരുന്ന ഇഷ്ടദേവതയുടെ പുജാസാമഗ്രികളും പുരോഹിതനും കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതാണ് ഒരു വിശേഷം. പൂജ മിസ്സുവാറും രണ്ടു സമയവും ലക്ഷ്മീചന്ദ് തന്നെ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മഴയായാലും യാത്ര കല്ലിൽകൂടിയായാലും യാത്രികന്മാർ രണ്ടുപ്രാവശ്യം യാത്ര നിറുത്തി പൂജ നടത്തിവന്നു. ഉത്തരത്താണ്ടുളള വിവപിടിച്ച വസ്തുക്കളോ കിട്ടിയാൽ രണ്ടോ മൂന്നോ ദിവസം ഒരിടത്തുതന്നെ താമസിച്ചെന്നും വരും. വിവപിടിച്ച വസ്തുക്കൾ എന്തു കിട്ടിയാലും (മരത്തിലോ, ആനക്കൊമ്പിലോ ഉള്ള കൊത്തുപണികളും മറ്റും) സംഗ്രഹിക്കുക പതിവായിരുന്നു. വീൽക്കൻ കഴിയാത്ത ഈ സാധനങ്ങളെല്ലാം എന്തിനു വാങ്ങിവെക്കുന്നെന്നു ചോദിച്ചാൽ ഇവെല്ലാംകൊണ്ടു ഗേവാനു സന്തോഷമുണ്ടാകുന്നെന്നു മാത്രം പറയും.

ലക്ഷ്മീചന്ദ് സമ്പത്സമൃദ്ധിയുള്ള വർത്തകനായിരുന്നു. എങ്കിലും പത്തു വസ്ത്രം, സാധാരണ വിരിപ്പു്, പഴകിപ്പൊട്ടിയ ചെരിപ്പു് ഇവ മാത്രമെ വാർദ്ധക്യത്തിൽപോലും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നുള്ളു. തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയോടുള്ള അത്യധികമായ പ്രീതിയെന്നു മാത്രമാണ് ആ വൃദ്ധന്റെ പ്രത്യേകത. അതൊരു ഭ്രാന്തായിത്തീർന്നു, യാത്രയ്ക്കിടയിൽ ചില ദിവാസങ്ങൾ വൈഷമ്യം നിറഞ്ഞിരുന്നതായിരുന്നുവെങ്കിലും ഇഷ്ടപൂജക്കുവേണ്ടി പത്തുപന്ത്രണ്ടു പദാർത്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കും. എറിയെങ്കിലും ഒരു നല്ല തേട്ടും കണ്ടാൽ പൂജക്കു് അവിടത്തെ പുരു കൂടിയെ കഴിയു. സാമസംഘത്തിനു് ലക്ഷ്മീചന്ദിന്റെ ഈ ഭക്തിഭ്രമംകൊണ്ടു് പല ഭരണാഭവകളും സഹിക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ട്. എ

മിഥ്യ അതോന്നും ലക്ഷ്യമന്ത് വകവെച്ചിട്ടില്ല. അയാൾക്ക് ഉണിന്റെ കായ്ക്കുകയെ പണത്തിന്റെ കായ്ക്കുകയെ വിചാരമില്ല. മക്കളുടെ ആഗ്രഹം. സാധിക്കാൻ കൂടി ആഗ്രഹമില്ല. ഒരു പുസ്തകം ഫലമോ തന്റെ ഇഷ്ടവേദം പ്രിയമാകുമെന്ന് തോന്നിയാൽ പണസഞ്ചിയിലുള്ളതെല്ലാം കൊടുക്കാൻ തയ്യാറാണ്.

ഈ കേതിഭൂമി പിടിച്ച ലക്ഷ്യമന്ത് തന്റെ സംഗ്രഹമായി ധാരാപുരിയിലെത്തി. രാജാവു മാനിക്കുക വിശേഷതയെന്താണ് ഇയാളിലുള്ളത്. രാജപരോഹിതനും ആദരവോടെ ഒഴിക്കുമ്പോൾ ചുരുക്കത്തിൽ മടുവിൽ സംഭവിച്ചതിനാണ്. ലക്ഷ്യമന്ത് സ്നാനം കഴിഞ്ഞ് നിത്യപൂജ നടത്തിയ ശേഷം ഒരു

പാത്രം ജലവുമായി ശിവാക്ഷേത്രത്തിലേക്കുപോയി. ശിവലിംഗവിഗ്രഹത്തിൽ അതുക്കൊണ്ടിപ്പോകും മുമ്പ് തല ഉയർത്തി നോക്കിയപ്പോൾ ചിന്നിൽ ക്ഷേണാമൂർത്തി വിഗ്രഹം നോട്ടത്തിൽ പെട്ടു. വിഗ്രഹം ചരിഞ്ഞു വളഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകണ്ട് 'ഗേവാന്തേ നേരം അഭിമുഖമായിരുന്നെങ്കിൽ' എന്നു പറഞ്ഞ് നേരെ ഇരുത്തി. അപ്പോൾ വിഗ്രഹം ശരിയായി ആസനത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തു. യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള വിരക്തൻ ഈ ലക്ഷ്യമന്ത്യാണെന്നു മനസ്സാ പരാൻ തുടങ്ങി. എത്രയൊക്കെ എന്നാൽ അയാൾക്ക് അയാളുടെ ഇഷ്ടവേദമായിട്ടെഴുതി മറ്റൊന്നിലും യാതൊരാനുഷ്ഠാനം ചെയ്തിരുന്നില്ല. (കല്യാൺ മാസികയിൽനിന്നും തർജ്ജിമ ചെയ്ത ഒരു കഥ.)

മധുര

നാനായോഗി മുനിന്ദ്രഹുണിവസതി.
നാനാർത്ഥ സിദ്ധിപ്രദം
നാനാപുഷ്പവിരാജിതാംബുധരഭൂമി
നാരായണേനാർച്ചിതം
നാമസ്മൃതമേതം പരാൽപരതരം
നാനാർത്ഥതപാഞ്ചികം
മിനാക്ഷിം പ്രണതോസ്ത്രി സന്തതമഹം
കാരുണ്യവാരം നിധി.

അസംഖ്യം യോഗികളുടേയും മുനിശ്വന്തരുടേയും ഹൃദയങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നവളും പലതരത്തിലുള്ള സിദ്ധികളെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവളും വിവിധതരത്തിലുള്ള പുഷ്പങ്ങളാൽ മൂടപ്പെട്ട പാദയുഗ്മങ്ങളാൽ കൂടിയവളും ഗേവാൻ നാരായണനാൽ തന്നെ ആരാധിക്കപ്പെടുന്നവളും നാമസ്മൃതമേതം എല്ലാത്തിന്റെയും പരമതപാചായിരിക്കുന്നവളും നാനാർത്ഥങ്ങളുടേയും സാരസമുത്സവവും കരുണാസമുദ്രവുമായ മിനാക്ഷിയെ ഞാൻ സപ്പുദം പ്രണമിയ്ക്കുന്നു.

— ശ്രീ ശങ്കരാചാര്യർ.

ഫെബ്രുവരി 1968

ക്ഷേണനദിയിൽവെയുടെ പരിധിയിൽ വരുന്ന മധുര ജങ്ഷൻ റൈലേ നദിയുടെ തീരത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ക്ഷേണനദിയിലെ ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധവും പാവനവുമായ ക്ഷേത്രങ്ങളിലൊന്നായ മധുര മിനാക്ഷി ക്ഷേത്രം ഇവിടെ നില്ക്കുകയുണ്ട്. ദേവിമിനാക്ഷിയുടെ പ്രതിഷ്ഠയും ദേവിയുടെ പ്രാണനാഥനായ ഗേവാൻ ശങ്കരന്റെ സുന്ദരശാസ്ത്രപത്നിയുള്ള പ്രതിഷ്ഠയും ഇവിടെയുണ്ട്. 847 അടി നീളവും 728 അടി വീതിയുമുള്ള ഒരു ദീർഘചതുരത്തിന്റെ പരിധിക്കുള്ളിൽ വരുന്ന ഈ ദേവീകുടുംബക്ഷേത്രത്തിന് ഒരു പതു ഗോപുരങ്ങളുണ്ട്. ഏറ്റവും വലിയ ഗോപുരത്തിന് 152 അടി ഉയരമുണ്ട്.

'കുംഭവനത്തിൽ വസിച്ചിരുന്ന ദേവി' എന്നർത്ഥംവരുന്ന കുംഭവനവാസിനിയെന്ന പേരിൽ ദേവി അറിയപ്പെടുന്നുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിലുള്ള 'ഹാപ്യംസുരാഹാത്ത്യം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലും തമിഴിലുള്ള 'തിരുവില്വാമലൈപ്പുരാണം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലും ഈ പുണ്യസ്ഥലത്തിന്റെ മഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്ഷേണനദിയിലെ പ്രാമീനവും പ്രബലവുമായ പാണ്ഡുരാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമാ

യിരുന്നു. മധുര, പാണ്ഡ്യരാജാവീനെ കേണിഞ്ഞി മല നേരവും അനേകം അഗ്രഭയയാഗങ്ങളുടെ അനുഷ്ഠാനവുമായി കാളിദാസൻ തന്റെ രാമ്യംഗത്തിലെ ആനംസകൃത്തിൽ (ശ്ലോകം 60-65) ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസിദ്ധ ജ്വലിപുംഗവനായ അഗസ്ത്യൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതികനായിരുന്നുവത്രെ. (യാഗാനന്തരം രാജാവ്, അവളുടേസ്സാനം കഴിച്ചപ്പോൾ മഹർഷി അദ്ദേഹത്തെ അനുഗ്രഹിച്ചുവെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു.) ശ്രീ ശങ്കരഭക്തനായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഭഗവാനെ പ്രീതിപ്പെടുത്തി ഒരു ദിവ്യായുധം കരസ്ഥമാക്കി. സിംഹദളരാജാവായ രവണൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൈത്രി സമ്പാദിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതായി പറയപ്പെടുന്നു.

അടുത്തൊരു സ്ഥലത്തിലെ ധനഞ്ജയനെന്നപേരായ ഒരു കച്ചവടക്കാരൻ ഈ വനപ്രദേശത്തിലും വരുമ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ സ്വയംഭൂവായ ഒരു ശിവലിംഗത്തെ ആരാധിക്കുന്നതായി കണ്ടുവത്രെ. പാണ്ഡ്യരാജാവായ മണവുരിലെ കിടശേഖരൻ ഈ വാർത്തയറിയാനിടയായി. പുറമെ ശിവൻ സുന്ദരേശ്വരസ്വരൂപത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് സ്വപ്നത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി ശിവന്റെ മടയിൽനിന്നും അതു തുളുക്കിൾ പ്രസ്തുത സ്ഥലത്തു വീണതായി പറയപ്പെടുന്നു. അതുകൊണ്ട് മധുരയും ഹേതുവായി ആ സ്ഥലത്തിന് മധുര അല്ലെങ്കിൽ മധുരൈ എന്ന പേരുണ്ടായി. അവിടെ പെട്ടെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ഒരു സപ്തം ഇടത്തുകൊണ്ട് ആ നഗരത്തിന്റെ അതിർത്തികളെ അടയാളപ്പെടുത്തി. ആ വളഞ്ഞ സർപ്പത്തിന്റെ വാലും തലയും കൂട്ടിപ്പിടിച്ച് (ഹാലാസ്യ) സ്ഥലത്തെ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഗർഭഗൃഹമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു. പാണ്ഡ്യരാജാവുതന്നെയാണ് ക്ഷേത്രനിർമ്മാണം നടത്തിയതെന്നു പറയപ്പെടുന്നു.

ദേവീക്കൽ ഇന്ദ്രന്റെ ഗുരുവായ ബൃഹസ്പതി ഇന്നോടുകൂടി കോപിച്ച് അവിടേവിട്ടു പോയത്രെ. ദേവസരത്തിൽ വൃതൻ ഇന്ദ്രനെ യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ നഗ്നനായി അവിടെനിന്നു സന്ദർശനം കേടി. നഗ്നനായി വൃതനെ തോല്പിച്ചശേഷം ഇന്ദ്രന്റെ സ്ഥാനം

കരസ്ഥമാക്കി. അത്രെല്ല, ഇന്ദ്രന്റെ പത്നിയായ ഇന്ദ്രാണിയെ തന്റെ അടുത്തുവെക്കുകയും ചെയ്തു. നന്മത്തെയായ അവൾ അദ്ദേഹത്തോടു പലക്കിടയിൽ സപ്തർഷിമാരെക്കൊണ്ട് ആ വഹിപ്പിച്ചവരുവാനാവശ്യപ്പെട്ടു. അങ്ങനെയൊരു നഗ്നനായ മൈല്ല നടന്നിരുന്ന ജ്വലിപുംഭാട് 'സർപ്പ സർപ്പ' (വേഗത്തിൽ നടക്കുക, വേഗത്തിൽ നടക്കുക) എന്നു കല്പിച്ച് അധിഷ്ഠിപ്പിച്ചു. സപ്തർഷിമാരും ആ വാക്കുകൾക്ക് അർത്ഥമുണ്ട്. തുടർന്ന് കോപിച്ച ജ്വലിപും അദ്ദേഹത്തെ സർപ്പമായിത്തീർത്തെന്നു ശപിച്ചു. ഈ അവസരത്തിൽ മേൽപറഞ്ഞ കടംബാനത്തിൽ വന്ന് ഇന്ദ്രൻ ശിവലിംഗത്തെ ആരാധിച്ചുവത്രെ. പ്രസാദിച്ച ശിവൻ, ഇന്ദ്രൻ സിംഹാസനം മേക്കിക്കൊടുപ്പിക്കുകയും, ചിത്രാപുണ്ണിമദിവസം തന്നെ ആരാധിക്കുവാനുള്ള പ്രത്യേകാനുകൂല്യം ഇന്ദ്രന് അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ദിവസം വളരെ ഉത്സാഹത്തോടും കേതിയോടും കൂടി മധുരയിൽ ആഘോഷിക്കപ്പെടുന്നു.

ദേവി മീനാക്ഷി പാണ്ഡ്യരാജാവായ മലയധ്വജന്റെ പുത്രിയായി പിറന്നുവെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. ശിവൻ സുന്ദരന്റെ രൂപം കൈക്കൊണ്ട് അവരെ വിവാഹം ചെയ്തുവത്രെ.

ദേവസരത്തിൽ അടുത്ത പ്രദേശത്തിലെ ഒരു രാജാവ് ആനപ്പുറത്തു കയറി മധുരയെ ആക്രമിച്ചതായി പറയപ്പെടുന്നു. പാണ്ഡ്യരാജാവ് ഭഗവാൻ പതിനാറു തൂണുകളുള്ള ഒരു മണ്ഡപം കെട്ടുവാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചതിന്റെ ഫലമായി മൈതന്റും നശിച്ചു ആന ഒരു ചെറുതായി ഉറച്ചുപോയത്രെ. ആ പാറ ഇപ്പോൾ ഇന്നുമെല്ലാം എന്ന പേരിലാണറിയപ്പെടുന്നത്.

ഭഗവാൻ നടരാജൻ സാധാരണ തന്റെ ഇടത്തുകാൽകൊണ്ടാണത്രെ നൃത്തംചെയ്യാറുള്ളത്. രാജശേഖരപാണ്ഡ്യന്റെ പ്രത്യേകാഭ്യർത്ഥനയനുസരിച്ച് ഭഗവാൻ തന്റെ വലത്തുകാൽകൊണ്ടു നൃത്തംചെയ്തതായി വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. ഭഗവാൻ അപ്രകാരം നൃത്തംചെയ്ത സ്ഥലമാണ് വെള്ളിയമ്പലം.

ദേവീക്കൽ തന്നോടു ഇടയുകാരണം ബ്രഹ്മാവൃതന്റെ പത്നിയായ സരസ്വതിയെ ശപിക്കുകയും അ

പ്രബുദ്ധകേരളം

നൗസരിച്ച് അറാബ് മനുഷ്യയോനികളിൽ ജനകൈകൾക്കുവരികയുണ്ടായി. സരസ്വതി സ്വകാര്യതയെ നാല്പത്തിയെട്ടു കവികൾക്കിടയിൽ മാഗിക്കുകയും അങ്ങനെ ആ നാല്പത്തിയെട്ടുകാരികൾ വളരെ പ്രസിദ്ധനാകും അതായത് പണ്ഡിതനാകുമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. മഗവാൻ സുരഭേശ്വരൻതന്നെയായിരുന്നു അവരുടെ നേതാവ്. ഈ പ്രസിദ്ധ തമിരുകവികൾക്കായി ഒരു കലാശങ്കര സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. അങ്ങിനെയാണ് കലാശങ്കര അഥവാ സംഗം രൂപപ്പെട്ടത്.

പുരാതനകാലത്തുതന്നെ മധുര തമിരവിജ്ഞാനത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായിത്തീർന്നിരുന്നുവെന്നും സാഹിത്യകാരന്മാരുടേയും കാവികളുടേയും സംഗമമെന്ന പേരിലറിയപ്പെടുന്ന സത്തേളനത്തറ പലപ്പോഴും അവിടെ നടത്തിയിരുന്നുവെന്നും ഐതിഹ്യങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു.

വിശ്വനാഥനായകന്റെ മന്ത്രിയായിരുന്ന അരിയനായകരുതലിയാണ് ക്രിസ്താബ്ദം 1560ൽ ഈ ക്ഷേത്രത്തിലെ ആയിരം കാൽമണ്ഡപം നിർമ്മിച്ചതെന്നു വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. ഇവിടുത്തെ ശിലാബ്ലംക്കങ്ങളിൽ ഏറ്റവും മനോഹരമായ കൊത്തുപണികൾ ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നടവഴികളിലെ ചുക്കുകളിൽ ഗോമാന്റെ 64 ചിലകളെ ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

333 അടി നീളവും 105 അടി വീതിയുമുള്ള ശിലാവേലകളെക്കൊണ്ട് ആകർഷണീയവുമായ പച്ച മണ്ഡപം ഗോമാന്റെ വസന്തകാലത്തിലാസസ്ഥാനമാണ്. (വസന്തമണ്ഡപം) ഏതാണ്ട് ക്രിസ്താബ്ദം 1623നും 45നുമിടക്കാണ് അതു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. മധുരയിലെ നായക് വംശത്തിലെ രാജാക്കന്മാരുടെ പ്രതിമകൾ അവിടെ കാണപ്പെടുന്നു.

ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും മൂക്കാൽ നാഴിക ദൂരത്തായിട്ടാണ് തിരുമലനായ്ക്കരുടെ കൊട്ടാരം നിലകൊള്ളുന്നത്. തിരുമലനായ്ക്കരുടെ രാണകാലത്താണ്, അതായത് ക്രിസ്താബ്ദം 1623നും 45നുമിടക്കാണ് അതു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഗവർണ്ണസിന്റെ രാമീസുകളായി ഇന്ന് ഈ കൊട്ടാരം ഉപയോഗപ്പെടുത്തിവരുന്നു. ഗോളാകൃതിയിലുള്ള മനോ

ചെമ്പുവരി 1963

ഹരശിവരങ്ങളും മാനങ്ങളും ഇവിടെയുണ്ട്. ഒരിക്കൽ രാജാനായ നാലാക്കിന്ദ്രൻ ഭവദോഷസംബന്ധമായ ഒരു രോഗം പിടിപെട്ടതാണത്രെ. അക്കാലത്തു് മരുഭിവാസം ദേവി അദ്ദേഹത്തിനു സ്വപ്നത്തിൽ പ്രത്യക്ഷയായവയും തലസ്ഥാനം തൃശ്ശൂരപ്പള്ളിയിൽനിന്നും മധുരയിലേക്കു മാറ്റുവാൻ അദ്ദേഹത്തോടു് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തതായി പറയപ്പെടുന്നു. മിനാക്ഷിക്കേതുതെ വികസിപ്പിക്കുവാനും ദേവി രാജാവിനോടു കല്പിച്ചു. തുടർന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രോഗവും മാറിയത്രെ. ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ മനോഹരങ്ങളായ മാഗങ്ങളെല്ലാംതന്നെ തിരുമലനായ്ക്കർ നിർമ്മിച്ചതാണ്. മധുരയിൽ സ്ഥിരതാമസം തുടങ്ങിയ അദ്ദേഹം, ഇന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിലറിയപ്പെടുന്ന കൊട്ടാരം പണിചെയ്യിച്ചു. അലങ്കാരം, സൗന്ദര്യം, നിർമ്മാണകൗശലം എന്നീ കാര്യങ്ങളിൽ കൊട്ടാരത്തിലെ സ്വഗുറിമാസം എന്ന മാഗം മറ്റുമാഗങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് മുന്നിൽനിൽക്കുന്നു. അതിന് 60 അടി വ്യാസവും 70 അടി ഉയരവുമുള്ള ഒരു അർദ്ധഗോളാകാരശിലാവുമുണ്ട്.

ക്ഷേിണേന്ത്യ അനവധി ചെറുരാജ്യങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. പോളം, പാണ്ട്യം, കേരളം എന്നിവയായിരുന്നു അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവ. കച്ചാടത്തിലും പാണ്ടിത്യത്തിലും പാണ്ട്യന്മാർ മറ്റുള്ളവരെ പിന്നിട്ടിരുന്നു. മധുര, തിരുനെൽവേലി എന്നിവിടങ്ങളിൽനിന്നു വ്യാപാരമാണവർ ഒരിച്ചിരുന്നു. ക്രി. മു. മന്നാംനൂറ്റാണ്ടിൽ ഒരു പാണ്ട്യ രാജാവ് റോമൻസാമ്രാജ്യധിപതിയായ അഗസ്റ്റസിന്റെ അടുക്കലേക്കു തന്റെ പ്രതിനിധിയെ അയച്ചതായി പറയപ്പെടുന്നു. മുസ്ലിം ചരിത്രകാരന്മാർ ഈ രാജ്യത്തെ മാബാർ എന്നാണ് വിളിച്ചുവന്നിരുന്നത്. മാബാറിലെ ഗവണ്ണരായിരുന്ന ജമാലുദ്ദീൻ ആഷാൻഷാ ക്രിസ്തുവിന് പിൻപ് 1335ൽ താൻ ഒരു സ്വതന്ത്രരാജാവായെന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഈ സ്വതന്ത്രമുസ്ലിം രാജ്യം 1378 വരെ നിലനിന്നു. പിന്നീട് ക്രിസ്താബ്ദം 1336ൽ സ്ഥാപിതമായിരുന്ന വിജയനഗരസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമായിത്തീർന്നു. വിജയനഗരസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പ്രതിനിധികളായിരുന്ന

ന്ന ശ്രീരംഗപട്ടണത്തിലേയും ബേട്സ്തരിലേയും മരണമുഖവന്ദനം മധുരയിലേയും തഞ്ചാവൂരിലേയും നായ്ക്കന്മാരും കാലക്രമത്തിൽ തങ്ങളുടേതായ സ്വതന്ത്ര രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു.

ദേവിയുടെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി മിനിന്റെ രൂപസാദൃശ്യമുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ദേവിയെ മിനാക്ഷിയെന്നു വിളിക്കുന്നത്. മാതാവായ മത്സ്യം തന്റെ കണ്മണിയെല്ലാം നോട്ടത്തിലൂടെയാണ് വളർത്തിവളർത്തുന്നത്. അപ്രകാരം ദേവിയായ മിനാക്ഷി തന്റെ കടംകുടങ്ങളിലൂടെ കൈന്മാനം അനുഗ്രഹിക്കുന്നു. ഗർഭഗുഹത്തിനകത്തുള്ള ദേവിയുടെ ദേഹാഹാരമായ കരി

കൽവിഗ്രഹം പുഷ്പദിക്കിനെ അഭിമുഖീകരിച്ചുകൊണ്ട് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. രത്നാലങ്കാരങ്ങളും ദേവിയുടെ ആരാധനയ്ക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്ന മറ്റു സാമഗ്രികളും വളരെ വിവരപരിചയമാണ്. ശ്രീമദ് സുന്ദരപതിയായ ദേവിയുടെ ദർശനം അനുഭവപ്പെട്ടതായ വകാശപ്പെടുന്ന അനവധി കേതന്മാരുണ്ട്. കടംബവന്ദനം അഥവാ ഹാലാസ്യം അഥവാ മധുരയിലുള്ള മിനാക്ഷിയുടെ ഈ പ്രസിദ്ധപുണ്യക്ഷേത്രം പ്രധാനശക്തിപീഠങ്ങളിലൊന്നാണെന്ന് ദേവീഭാഗവതം പറയുന്നു.

(ടി. ഗംഗാധരൻ ഹിന്ദിയിൽനിന്നും തർജ്ജമ ചെയ്തു)

ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യവും ശ്രീഭഗവാന്റെ സന്ദേശവും

ധർമ്മത്തിലിറങ്ങിത്തീർന്നു കാലക്രമേണ മറ്റൊരു വാമനകാണിരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് ചരിത്രമുഖ്യം അനുഭവപ്പെടുന്നത്. ധർമ്മത്തിനധഃപതനം വരുമ്പോഴെല്ലാം ധർമ്മസംസ്ഥാപനത്തിനായി അവതാരങ്ങൾ ഉണ്ടായതായും ചരിത്രത്തിൽ കാണുന്നുണ്ട്. അവതാരകാലത്ത് നിവൃത്തിപ്പെട്ട കൃത്യങ്ങളിൽനിന്നാണ് അതിന്റെ മാഹാത്മ്യം തിരുമാനിക്കപ്പെടുന്നത്. ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം ദൃഷ്ടിനിഗ്രഹവും, ധർമ്മപരിപാലനവും ആണ്.

“ചരിത്രാണായ സാധുനാം
വിനാശായ ച ഋഷ്ടതാം
ധർമ്മസംസ്ഥാപനാർത്ഥായ
സംഭവാമി യുഗേ യുഗേ.”

എന്നു് ശ്രീ ഭഗവാൻ എന്ന ഗീതയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അവതാരങ്ങളിലായ ധർമ്മസംസ്ഥാപനം കാലത്തിനനുസരിച്ച് സംഭവിക്കുക ഭഗവാൻ നിവൃത്തിപ്പെടുത്തിയ പുരാണങ്ങളിലും മറ്റും കാണുന്നുണ്ട്. അധർമ്മികരായ രാക്ഷസന്മാരെക്കൊണ്ട് ഭാരം വർദ്ധിച്ചുകാരണം അനുഗ്രഹമായിത്തീർന്ന ഭൂമിദേവിയെ

ഒരു സങ്കടനിവാരണാർത്ഥം ബ്രഹ്മാവു് പ്രാർത്ഥിച്ചു കാണണമെന്ന് സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണൻ വസുദേവഗുഹത്തിൽ ദേവകീപുത്രനായി അവതരിച്ചതെന്നാണ് ഭാഗവതത്തിലും മറ്റും കാണുന്നത്. ധർമ്മസംസ്ഥാപനത്തിനായി പല അവതാരങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ആ അവതാരങ്ങളിൽ എല്ലാത്തിലും വെച്ച് പൂർണ്ണമാണ് ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരമെന്നാണ് വാക്യസാക്ഷ്യപ്പെടുന്നത്. ഈ പൂർണ്ണതയെന്നതാണ് ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരത്തിന് കൂടുതൽ മാഹാത്മ്യം കല്പിക്കുന്നത്.

ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണനെ ഭാഗവതത്തിലും മഹാഭാരതത്തിലും ആണ് പ്രധാനമായി കാണുന്നത്. ഭാഗവതത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണനെ കേതന്മാരുടെ ആരാധനാമൂർത്തിയായിട്ടാണ് കാണുന്നതെങ്കിലും മഹാഭാരതത്തിൽ സ്നേഹിതനും ആത്മീയഗുരുവും ആയിട്ടാണ് കാണപ്പെടുന്നത്. മഹാഭാരതത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണനെ സന്ദർശിച്ചതിനും അവതരിപ്പിച്ച് ഗുഹ്യത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം വർദ്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അവിടെ ശ്രീകൃഷ്ണനെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായി കാണുന്നത് ഭാരതയുദ്ധാവസരത്തിൽ അർജ്ജുനന്റെ സാരഥിയും ആയുധാത്മികഗുരുവുമായിട്ടാണ്. സ്വധർമ്മമാകുന്ന യുദ്ധം

തിരികെ പിൽകിടത്തോളം ശ്രമിക്കുന്ന അർപ്പണമെന്ന ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്ത് സ്വയർത്ഥനിഷ്ഠയുള്ളവനാക്കി യുദ്ധം ചെയ്തിടുന്നതായിട്ടാണ് ഇവിടെ കാണുന്നത്. ഈ അവസരത്തിൽ ശ്രീഗോവന്ദ് അച്ഛനനു ചെയ്ത ജ്ഞാനോപദേശമാണ് ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീത എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നത്. നഷ്ടഭീതിയിൽനിന്നു നാനാഭാഗങ്ങളെയും സ്വർഗ്ഗിച്ചൊണ് വ്യക്തിയെ പുണ്യതയിലേക്ക് നയിക്കുക എന്നതാണ് ഭഗവദ്ഗീതാസന്ദേശത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം.

ഹിന്ദുക്കളുടെ മതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽവെച്ച് ഏറ്റവും പ്രാധാന്യമേറിയതാണ് വേദമാണ്. പ്രശാന്തചിത്തനായ ജ്ഞിമാരുടെ സമാധിദൃഷ്ടിക്ക് വിഷയിഭവിച്ച തത്വസംഹിതയാണ് വേദം. വേദത്തിന്റെ അന്ത്യഭാഗമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഉപനിഷത്തുകളെ വേദത്തിന്റെ കഴമ്പായിട്ടാണ് സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നത്. മന്ത്രദൃഷ്ടിയോടൊന്നിരുന്ന ജ്ഞിമാരുടെ അദ്ധ്യാത്മചിന്ത ഉയർന്നുത് ഉപനിഷത്തിലായിരുന്നു പര്യവസാനിച്ചിരുന്നത്. വേദശിരസ്സെന്നും, വേദാന്തമെന്നും മറ്റും പറയപ്പെടുന്ന ഉപനിഷത്തുകളുടെ സാരമാണ് ലോകോപകാരാർത്ഥം ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഭഗവദ്ഗീതയിൽ സംഭരിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ളത്.

“സത്യാപനീഷദോ ഗാവോ
ദോഗ്ദ്ധാ ഗോപാലനന്ദനഃ
പാത്ഥോ വത്സഃ സുധീഭോക്താ
ദഗ്ധം ഗീതാഭൂതം മഹത്” ||

ഗോപാലനന്ദനൻ സർവ്വ ഉപനിഷത്തുകളാകുന്ന പശുക്കളെ പാൽനാകുന്ന കട്ടിയെക്കൊണ്ട് കട്ടിപ്പിച്ചു കറന്നെടുത്തു ബുദ്ധിമാന്ദാരെ അനുഭവിപ്പിച്ച പാലാണ് അമൃതമുഖ്യം മഹത്തമായ ഈ ഗീതശാസ്ത്രം എന്നാണ് ഗീതയുടെ മഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി പറയുന്നത്.

ഭാരതയുദ്ധോദാസരത്തിൽ യുദ്ധങ്ങളിൽ വെച്ചായിരുന്നു. ശ്രീ ഭഗവാൻ അച്ഛനായ നിമിത്തമാക്കി ഭഗവദ്ഗീതാസന്ദേശം ലോകത്തിനു നൽകിയത്.

ചെമ്പ്രവരി 1963

ഇതരമതസ്വന്താരോപ്പാവല ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഗീതോപദേശം ചെയ്ത് ഒരു പ്രത്യേകമതം സ്ഥാപിച്ചിരുന്നില്ലെന്ന് ഇവിടെ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവനയോഗ്യമാണ്. അതിനേയാണെങ്കിൽ പിന്നെ ഗീതോപദേശം ചെയ്ത് എന്താണു സ്ഥാപിച്ചതെന്നു ചോദിച്ചാൽ ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ യാതൊന്നും പുതുമായി സ്ഥാപിച്ചിരുന്നില്ലെന്നതന്നെയാണുതരം. പുതുമായി ഒന്നാകുന്ന സ്ഥാപിക്കാത്തതിന് എന്താണ് ഇത്രയൊക്കെ മഹാത്മ്യം എന്നു ചോദിച്ചാൽ ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീത പ്രത്യേകമായി ഒന്നാകുന്ന സൃഷ്ടിച്ച സ്ഥാപിക്കാതിരുന്നതിലാണ് അതിന്റെ അതുലാഭാഹാര്യം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നു മാത്രമാണ് ഉത്തരം. കാരണം സ്ഥാപിതകൃപയൊക്കെല്ലാം കാലാന്തരത്തിൽ മറ്റൊരു വരുമെന്നു തീർച്ചയാണ്. നാമത്രപാദികളോടുകൂടിയ ഈശ്വരന്മാരെക്കുറിച്ചുപോലും ഇതു പരമാർത്ഥമാണ്. അതായത് സൃഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരനിയമങ്ങൾക്ക് അധീനമായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന സർവ്വവും കാലാന്തരത്തിൽ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു താല്പര്യം. സൃഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരനിയമങ്ങൾക്കും ദേശകാലാവസ്ഥകൾക്കും നാമത്രപാദികൾക്കും അതീതമായി ആദ്യതവിഹിതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നത് പരമകാരണമായി ഏതൊരു വസ്തുസ്ഥിതി ചെയ്യുന്നുവോ ആ പരമാർത്ഥവസ്തുവിനെ അനുഭവിച്ചെടുത്തി ഈ സംസാരസാഗരത്തിൽനിന്നു മുക്തനാവുക എന്നതാണ് ശ്രീ ഭഗവാൻ ഗീതയിലൂടെ ലോകത്തോടുപദേശിക്കുന്നത്.

“യതോ വാ ഇമാനി ഭൂതാനി ജായന്തേ
യേത ജാതാനി ജീവന്തി
യത്പ്രയന്ത്യഭിസംവിശന്തി
തദ് വിജിജ്ഞാസസ്വ
തദ് ബ്രഹ്മ |”

“ഏതൊരു വസ്തുവിൽനിന്നും ഈ കാണപ്പെടുന്ന സകല പ്രാണികളുണ്ടാകുന്നുവോ ഉണ്ടായവയെല്ലാം ഏതൊന്നിനെ ആശ്രയിച്ചു നിൽക്കുന്നുവോ, മടുവിൽ ഏതൊന്നിൽ ലയിക്കുന്നുവോ ആ വസ്തുവിനെ അറിയു

വാൻ ശ്രമിക്കുക. അതുകൊണ്ട് ബ്രഹ്മരണം അറിഞ്ഞുകൊള്ളുക." എന്ന് തെരുവിലായിരുന്നവനിൽ പറയുന്നു. അനുഗ്രഹമായി സൃഷ്ടിസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് കാണുകയായി സർവ്വാനുഭവിയായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ബ്രഹ്മരണ അല്ലെങ്കിൽ പരമാത്മാവിനെ അറിയുക എന്ന് ഉപനിഷത്തിൽ പറയപ്പെടുന്ന ലക്ഷ്യം നന്നായാണ് ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീതയുടെയും ലക്ഷ്യം. ഈ ലക്ഷ്യത്തെ അനുഭവപ്പെടുത്തേണ്ടതിലേക്ക് ആവശ്യമായ പല മാർഗ്ഗങ്ങളെയും ശ്രീ ഭഗവാൻ ഗീതയിൽ ഉപദേശിച്ചു.

ജാതമൃതോദയസരണിൽ യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതായി പോർകളത്തിൽ വന്നുപോന്ന അർജ്ജുനനെ രണ്ടുവസ്ഥയിലായിട്ടാണ് കാണപ്പെടുന്നത്. ആദ്യമായും രണ്ടും ബന്ധുബന്ധുക്കളെയും യുദ്ധത്തിൽ വധിക്കുന്നതിലുള്ള ഭീതത്വം ഹേതുവായിട്ട് യുദ്ധക്കളത്തിൽനിന്നും മാറിപ്പോയി ചിങ്ങുന്നുകൊണ്ട് ജീവിക്കാൻ തുനിയുന്നതാണ് അർജ്ജുനന്റെ ഒന്നാമത്തെ അവസ്ഥ. ഗീതാപദങ്ങൾ കഴിഞ്ഞതിൽ ശേഷം സമ്പൂർണ്ണമായും തീർന്ന് യുദ്ധം ചെയ്യാനാണ് നിശ്ചയിച്ച് യുദ്ധത്തിനായി വില്ലും അമ്പും കയ്യിലെടുത്ത് തയ്യാറായ അവസ്ഥയാണ് രണ്ടാമത്തേത്. ഒന്നാമത്തെ അർജ്ജുനൻ ക്ഷത്രിയന്റെ സ്വഭാവമായ യുദ്ധത്തിൽനിന്ന് പിൻതിരിഞ്ഞതാകാൻ ശ്രമിക്കുന്നവൻ, രണ്ടാമത്തെ അർജ്ജുനൻ സ്വയർത്ഥനിഷ്ഠാബോധം വന്ന് യുദ്ധം ചെയ്യാനൊരുങ്ങിയവൻ ഒന്നാമത്തെ അർജ്ജുനൻ നിത്യാനിത്യവസ്തുവിവേകജ്ഞാതരില്ലാത്തവൻ; രണ്ടാമത്തെ അർജ്ജുനൻ നിത്യാനിത്യവസ്തുവിവേകജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചവൻ. ഒന്നാമത്തെ അർജ്ജുനൻ താൻ സൃഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരനിരക്കുകൾക്ക് അധീനനായി ദേശകാലാവസ്ഥകൾക്കൊക്കെയും നാമരൂപാദികൾക്കൊക്കെയും വ്യത്യസ്തപ്പെട്ട ഒരു പ്രത്യേക വ്യക്തിയാണെന്നു ധീശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നവൻ. രണ്ടാമത്തെ അർജ്ജുനൻ സൃഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരനിരക്കുകൾക്കും ദേശകാലാവസ്ഥകൾക്കും നാമരൂപാദികൾക്കും അതീതമായി അഖണ്ഡമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മം അല്ലെങ്കിൽ പരമാത്മാവെന്നതാണ് താൻ എന്നുഭാവപ്പെട്ടവൻ.

ഒന്നാമത്തെ അർജ്ജുനനിൽ കാണുന്നത് ജീവധർമ്മവും, രണ്ടാമത്തെ അർജ്ജുനനിൽ കാണുന്നത് ആത്മധർമ്മവുമാകുന്നു. അതായത് നാമരൂപാദികൾക്കൊക്കെയും വ്യത്യസ്തമായി ഒരു പ്രത്യേകകാവത്തിലും ദേശത്തിലും കുടുംബത്തിലും ജീവിക്കുന്ന പാണ്ഡവക്കാരനാണ് താൻ എന്ന മിഥ്യയായ ജീവഭാവത്തിൽനിന്ന്, നാമരൂപാദികൾക്കും ദേശകാലാവസ്ഥകൾക്കും സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരനിരക്കുകൾക്കും അതീതമായി അനുഗ്രഹമായി സമ്പൂർണ്ണമായി സമ്പൂർണ്ണയായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സാക്ഷാൽ പരമാത്മാവെന്നതാണ് താൻ എന്ന യഥാർത്ഥമായ ആത്മബോധത്തിലേക്ക് അർജ്ജുനൻ ഉയർന്നു എന്ന് താല്പര്യം. ഇങ്ങനെ ഭാരതം വ്യക്തിയേയും ജീവധർമ്മത്തിൽനിന്ന് ആത്മധർമ്മത്തിലേക്കുയരാൻ സഹായിക്കുന്ന ഒരു മത മഹാഗ്രന്ഥമാണ് ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീതാ മഹാ വേദാന്തശാസ്ത്രങ്ങൾ കർമ്മം ബന്ധകരമായതുകൊണ്ട് കർമ്മപരിത്യാഗത്തിനായി ഉപദേശിക്കുമ്പോൾ ഗീത കർമ്മം ചെയ്യേണ്ടതെന്നും അതെങ്ങനെ ചെയ്യേണ്ടതെന്നും ഉപദേശിക്കുന്നു.

ധർമ്മികനിരക്കുകളിലുറച്ചുകൊണ്ട് കർമ്മം ചെയ്തു വ്യക്തി സമുദായത്തിൽ ജീവിക്കുമ്പോൾ ഏതെങ്കിലും യുദ്ധോദ്യമവും, ഏതെങ്കിലും നിത്യാനിത്യവസ്തു വിവേകം ചെയ്ത് നിത്യമായ ആത്മസ്വരൂപത്തെ അനുഭവപ്പെടുത്തി യുക്തനാവാൻ തന്നെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. "ചിത്തസ്തത്രാശയ കർമ്മ" എന്ന തത്വപ്രകാരം ഫലകാംക്ഷ കൂടാതെ കർമ്മം ചെയ്ത് ഏതെങ്കിലും സമ്പാദിക്കുമ്പോൾ ക്രമേണ ആത്മധർമ്മം വ്യക്തിയിൽ പ്രകാശിച്ചുകൂടും. അതാണ് യുദ്ധമാകുന്ന കർമ്മത്തിൽനിന്ന് ഭീതനായി മാറിപ്പോകാൻ ശ്രമിക്കുന്ന അർജ്ജുനനെ ഫലകാംക്ഷകൂടാതെ കർമ്മംചെയ്യാൻ ശ്രീ ഭഗവാൻ ഉപദേശിക്കുന്നത്. "കർമ്മണ്യുവാധികാരസ്തേ മാഹാബാഷ്ട കദാചന". ഇപ്രകാരം ഫലകാംക്ഷകൂടാതെ കർമ്മം ചെയ്ത് ചിത്തശ്രദ്ധി സമ്പാദിച്ച് നിത്യാനിത്യവസ്തുവിവേകം ചെയ്ത് ജീവധർമ്മത്തിൽനിന്നുയർന്ന് പരമാത്മാവസ്ഥയായ പരമാത്മാവിനെ അനുഭവപ്പെടുത്തി യുക്തനാവാൻ

പ്രബുദ്ധാകരളം

ശ്രീകൃഷ്ണഗേഹൻ അജ്ഞാനനെ നിമിത്തമാക്കി ശിതയെ ലോകത്തോടുപദേശിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഭാരതീയ സംസ്കാരം അതിന്റെ ഏറ്റവും ഉച്ചാവസ്ഥയിലെത്തിയിരിക്കുന്നു.

ഇതരരാജ്യങ്ങളോടൊത്തു നോക്കുമ്പോൾ ഭാരതത്തിന് വല്ല രാഹാത്മ്യവുമുണ്ടെങ്കിൽ അതു ഭാരതത്തിന്നു സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തത് ഭാരതീയസംസ്കാരമാണ്. ഒരോ വ്യക്തിയിലും അവസ്ഥഭിന്നതപം ദർശിക്കുന്ന ഭാരതീയസംസ്കാരം ഗീതവഴി ലോകത്തിന്നുപദേശിച്ച ഗേഹൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഇന്നും ലോകമുതലായി ആരാധിക്കപ്പെടുന്നു. സമുത്ത പരിപൂർണ്ണവും

ശാശ്വതവും സമൃദിദാനന്ദമെന്നും ആയ പരമാത്മാവിന്റെ ഘടകാശസമ്പ്രദായത്തിൽ അഭിന്നമായി കിടന്നു കയറിയോൾക്കൊന്നു ഒരോ വ്യക്തിയിലും സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ജീവത്താക്കൾ എന്ന തത്വമാണ് ഭാരതീയസംസ്കാരം ലോകത്തിന്നുപദേശിക്കുന്നത്. ഈ മഹത്തായ തത്വത്തിന്റെ അഭിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമേ സർവ്വലോകസാഹോദര്യവും ലോകശാന്തിയും സ്ഥാപിക്കാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ.

(എൻ. കെ. കൃഷ്ണൻ എം. എ. പി. എച്ച്. ഡി. ശ്രീ വാസുദേവ ആശ്രമം കോഴിക്കോട്.)

വിവേകാനന്ദസ്വാമി.

ആനന്ദപരവശനായിട്ടല്ലാതെ എനിക്ക് വിവേകാനന്ദസ്വാമിയെക്കുറിച്ച് എഴുതുക സാധ്യമല്ല. വാസ്തവത്തിൽ അദ്ദേഹത്തോടു ഗാഢപരിചയം നേടാൻ അഗാധമെടുത്തുപോലും അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി വേണ്ടവണ്ണം ഗ്രഹിക്കുവാനോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഴം അളക്കുവാനോ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിത്വം സമ്പന്നവും ഗംഭീരവും നന്നാമുഖവുമായിരുന്നു. ഈ വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങളെക്കൊണ്ട് ലോകത്തെക്കൊണ്ടും അധികം സ്വന്തം നാട്ടുകാരുടെ മേൽ, വിദേശിയിലും ബംഗാളികളുടെ മേൽ, അതുതകരമായ സാധിനശക്തി ചെലുത്താൻ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ചത്. ഒന്നിന്റെ അനന്തരം കാര്യം ബംഗാളിലെ പിടിക്കുന്നത് ഇതരം പൗരസ്ത്യമാണ്. സാഹസികമായ ത്യാഗം, നിരന്തരമായ പ്രവർത്തനം, നിസ്സീമമായ സ്നേഹം അഗാധവും നന്നാമുഖവുമായ വിജ്ഞാനം, കവിത്തു പറയുന്ന വികാരാവേശം, നിഷ്കുതനായ പോരാട്ടം, എന്നും ലം ശിശുവിന്റെ സരളതയും—ഈ ഗുണങ്ങൾക്കൊണ് സ്വാമിജി നമ്മുടെ ലോകത്തിൽ ഒരു അസാധാരണ വ്യക്തിയായിരുന്നു. സിസ്റ്റർ നിവേദിത “ഞാൻ കണ്ട ഗുരുനാഥൻ” എന്ന തന്റെ പുസ്തകത്തിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരാധ്യദേവത സ്വന്തം

മാതൃഭൂമിയായിരുന്നു. പുരോഹിതന്മാർക്കും ഉയന്നമാർക്കും യനികവസ്ത്രത്തിനും എതിരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കത്തുകളിലുള്ള ശകാരവചനം നിങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ! ഒരു തികഞ്ഞ സോഷ്യലിസ്റ്റിനുപോലും അഭിമാനകരങ്ങളാണ് അവ.

കപടഭക്തി, അധ്യാത്മികകായ്കങ്ങളിലുള്ള ആത്മസ്തുതി എന്നൊക്കെ പറയുന്നതിന്റെ കണികപോലും സ്पर्ശിക്കാത്ത ആളായിരുന്നു സ്വാമിജി. അതു കാണുന്നതുപോലും അദ്ദേഹത്തിന് അസഹ്യമായിരുന്നു. ‘മോക്ഷം കിട്ടുന്നത് ഫുട്ബാളിൽ കൂടിയാണ്, ഗീതയിലൂടെയല്ല.’ എന്നദ്ദേഹം കപടഭക്തന്മാരോടു പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. വേദാന്തിയായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹം ബുദ്ധഗേഹവാന്റെ ഒരു വലിയ ആരാധകനായിരുന്നു. മരിക്കാൻ അദ്ദേഹം ബുദ്ധഗേഹവാനെക്കുറിച്ച് വളരെ ആവേശത്തോടും താൽപര്യത്തോടുംകൂടി സംസാരിക്കുന്നതു കേട്ടിട്ട് ആരോ ചോദിച്ചു. “സ്വാമിജി, അങ്ങ് ബുദ്ധക്കന്യായായിരുന്നോ?” എന്നു. പെട്ടെന്നു തിളച്ചുപൊങ്ങുന്ന വികാരംകൊണ്ട്, അടഞ്ഞ തൊണ്ടയോടെ, അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു. എന്തു? ഞാനൊരു ബൗദ്ധനാണെന്നോ? ബുദ്ധന്റെ “ദാസനാം ദാസദാസോഽഹം.” ബുദ്ധന്റെ മുമ്പിൽ

അദ്ദേഹം അതിവിനീതനായിരുന്നു. “ശങ്കരന്റെ മസ്തിഷ്കവും ബുദ്ധന്റെ ഹൃദയവും”—അതായിരിക്കണം നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം, എന്ന് സ്വാമിജി പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

അതുപോലെ ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം യേശുക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ ഒരാൾ ഒരു ചോദ്യം ചോദിച്ചു. ഉടൻ അദ്ദേഹം ഗൗരവം പുഞ്ച് ഗംഭീരനായി മുഴങ്ങുന്ന സ്വരത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:— “നാസരത്തിലെ യേശുവിന്റെ കാലത്തു് അനുജനായിരുന്നവരിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലിന്ന എന്റെ കണ്ണികൊണ്ടല്ല, ഹൃദയക്കൊണ്ടു് കഴുകിയെന്നു്.”

മർദ്ദിതരോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹവായു്! ആഴിപോലെ അളുപ്പിക്കുകയായിരുന്നു അതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ സന്ദേശം നിങ്ങൾ ഭാഷിക്കുന്നോ! ‘പറയുവിൻ സോദരരേ’ നഗ്നനായ ഭാരതീയൻ, പറയുക തീയൻ എന്റെ സഹോദരനാണു്. ‘ഉച്ചത്തിൽ ഘോഷിക്കുവിൻ സോദരരേ’ ഭാരതത്തിന്റെ ശ്രേയസ്സാണു് എന്റെ നന്മ. ‘ഇരവുപകൽ പ്രാർത്ഥിക്കുവിൻ’ അയി ഗൌരിപത്മി ശക്തിസ്വരൂപിണിയായ അമ്മേ എന്റെ ദൈർണ്യവും അകറ്റിയാലും, എന്റെ നിർവീര്യം നിഷിദ്ധം, എന്നെ പൗരസ്ത്യവാസനാക്കിയാലും.

പൗരസ്ത്യത്തിന്റെ മൂർത്തീകരണമായിരുന്നു സ്വാമിജി. തികഞ്ഞ ഒരു യോഗദ്ധാരം. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ ശക്തി ഉപാസകനായിരുന്നു. സ്വന്തം നാട്ടുകാരുടെ ഉന്നമനത്തിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം വേദാന്തത്തിനൊരു പ്രായോഗികവ്യാഖ്യാനം നൽകി. ബലം, ബലമാണു് ഉപനിഷത്തുകളുടെ സന്ദേശം എന്നദ്ദേഹം കൂടെക്കൂടെ ഉൽഘോഷിച്ചിരുന്നു. സ്വാമി വരവുപകൽക്കുറേമാണു് സർവ്വപ്രധാനമായി അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചിരുന്നു.

ദീഗ്ദ്ധാനന്ദം ഇങ്ങനെ സംസാരിച്ചാലും ആ മഹാപുരുഷനെക്കുറിച്ച് അല്പമെങ്കിലും വേണ്ടതുപോ

ലെ പറയാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞുവെന്നു വരില്ല. അദ്ദേഹം അത്രമാത്രം മഹാനും ഗംഭീരനും നാനാമുഖനുമായിരുന്നു. സത്യസാക്ഷാൽക്കാരം സാധിച്ച ഒരു പരമയോഗി-സ്വദേശത്തിന്റെയും സമസ്തയുഗങ്ങളുടേയും ധാർമ്മികവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ സമുന്നമനത്തിനു വേണ്ടി തൽക്കാലം സ്വച്ഛിവിതം മുഴുവൻ സമർപ്പിച്ച മഹാനുഭാവൻ—ഇങ്ങിനെയാണു് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ വിവരിക്കുന്നതു്. ഇന്നദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നിരുന്നായിരുന്നെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാല്പലായിരുന്നെന്നെ ഞാൻ, എന്റെ കാഴ്ചപ്പാട് ശരിയെങ്കിൽ ആധുനികബംഗാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൃഷ്ടിയാണു്.

സ്വാമി ദയാനന്ദനോ ആയുസമാജക്കാരോ ചെ യുതുപോലെ സംഘടനയുണ്ടാക്കാൻ സ്വാമിജി ആഗ്രഹിക്കുകയോ പരിശ്രമിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. അതൊരു പോരായ്മയായിരിക്കാം. പക്ഷെ, ആളുകളെ പൗരസ്ത്യമുള്ളവരാക്കിത്തീർക്കുകയാണു് എന്റെ കൃത്യം, എന്നദ്ദേഹം തന്നെക്കുറിച്ച് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. യഥാർത്ഥമഹാനാളെ രൂപപ്പെടുത്താൻ രാഷ്ട്രത്തിനു് സാധിച്ചാൽ വിനാവിളംബം സംഘടന ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനറിയാമായിരുന്നു. സ്വാമിജി നാഷണൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പ്രാഗത്യാകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. അവരുടെ വ്യക്തിത്വത്തെയോ സ്വതന്ത്രചിന്തയെയോ തകർക്കാൻ ഒരിക്കലും ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. അതിനാൽ ഒരു ശിഷ്യനേയും അധികകാലം തന്റെ കൂടെ അദ്ദേഹം പാർപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. ഒരു വൻ മെത്തിന്റെ തണലിൽ വേറൊരു വൻമരത്തിനു വളരാൻ ഭക്ഷകയില്ല എന്നദ്ദേഹം പറയാറുണ്ടു്. സ്വതന്ത്രചിന്തയെ പൊറുക്കാത്തൊരു, നമ്മുടെ ചിന്താശക്തിയൊക്കെ അവരുടെ കാൽക്കൽ അടിയറവെക്കണമെന്നും നമുക്കു വേണ്ടി ചിന്തിക്കാൻ അവരെ അനുവദിക്കണമെന്നും ആശിക്കുന്നവരുമായ പില്ലാമത്തെ ചില മഹാപുരുഷന്മാരിൽനിന്നും എന്തൊക്കെ.

(നേതാജിസുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസ് ഇംഗ്ലീഷിലെഴുതിയതിന്റെ തർജ്ജിമ.)

പ്രബുദ്ധകേരളം

നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയവിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായം

സാധാരണഗതിയിൽ ഭാരതവർഷത്തിലെ പഴയ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായത്തിന്റെ കാര്യമെടുക്കുമ്പോൾ ഗുരുക്കുലസമ്പ്രദായമാണ് കാർഷ്വൽ വരുന്നത്. ഈ ഗുരുക്കുലസമ്പ്രദായം കേവലം ആദർശത്തിനുവേണ്ടി തായിരുന്നുവോ അതോ വ്യവഹാരത്തിലും അപ്രകാരം തന്നെയായിരുന്നുവോ എന്നു ചിലപ്പോൾ ഒരു പ്രശ്നമുണ്ടാകുന്നുണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ നമ്മുടെ ദേശത്തിന്റെ ചരിത്രം വളരെ വിശാലമാണ്. ഏതെങ്കിലും സമ്പ്രദായത്തെ ഭാരതീയസമ്പ്രദായമെന്നു പറയുക ഉചിതമല്ലാത്ത വിധം ജീവിതത്തിന്റെ വൈവിധ്യങ്ങൾ അതിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാരതീയ വിദ്യാഭ്യാസം ജീവിതത്തിന്റെ നിരവധി സമസ്തകളെ നാനാതരത്തിലുള്ള ചുരുപാടുകളിൽ വിക്ഷിപ്തമാക്കിയും യഥാവസരം അവയുടെ പരിഹാരരത്നം പുതിയ മാർഗ്ഗങ്ങളെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എല്ലാസമയവും ഈ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഒന്നുപോലെയാണെന്നില്ല. എല്ലാ ചുരുപാടിലും ചിന്തിച്ചിരുന്ന പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങളും നന്നായിരുന്നില്ല. ഇന്ന് പരിതസ്ഥിതി വളരെ മാറിയിട്ടുണ്ട്. നമ്മുടെ മുമ്പിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തെയും ജ്ഞാനത്തെയും വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നവീനവും ശക്തിയുക്തങ്ങളുമായ സാമഗ്രികളുമുണ്ട്. അതേസമയം നമ്മുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ അനന്തരങ്ങളായ പുതിയ തടസ്സങ്ങളുമുണ്ട്. നമ്മുടെ പുസ്തകങ്ങൾ കൂടി പ്രസ്തുത പരിതസ്ഥിതികളെ അഭിമുഖീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. നമുക്കും അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നമ്മുടെ സുദീർഘമായ ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രയാസമേറിയ കാലത്തുപോലും നാം ധൈര്യം വിട്ടിട്ടില്ല. ഇന്നും വിടാൻ പാടില്ല.

ഭാരതവർഷത്തിനു കിട്ടിയിട്ടുള്ള ഏറ്റവും പ്രാചീനസാഹിത്യത്തിൽത്തന്നെ ബ്രാഹ്മണക്കും വിദ്യക്കും തമ്മിൽ വളരെയധികം ബന്ധമുള്ളതായി കാണുന്നുണ്ട്. ഇന്നുള്ളതും ജാതിസമ്പ്രദായം പുരാതനകാലത്തുണ്ടായിരുന്നിരിക്കാമെന്നു കരുതുന്നു. എന്നാൽ ബ്രാഹ്മണർ

മക്കൾക്കും ഒരു ജാതിയായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞിരിക്കാം. ഇതിനുള്ള തെളിവു പഴയ സാഹിത്യത്തിൽനിന്നു കിട്ടുന്നുണ്ട്. പഴയ കാലം മുതൽതന്നെ ഭാരതവർഷത്തിൽ വിദ്യക്കും കലക്കും വെച്ചേറെ ക്ഷേത്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നു തോന്നുന്നു. വേദങ്ങളെയും ബ്രഹ്മവിദ്യയെയും സംബന്ധിക്കുന്ന അദ്ധ്യയനാലുപനങ്ങൾ വിദ്യയുടെ അഥവാ ജ്ഞാനത്തിന്റെ രൂപത്തിലും എഴുതുക, വായിക്കുക, കണക്കുകൾ ശേഖരിക്കുക, ജീവിതയാത്രാപരക്കിടയ്ക്കുള്ള വേറെ കാര്യങ്ങൾ സമ്പാദിക്കുക എന്നിവ കലയുടെ രൂപത്തിലും കരുതപ്പെട്ടിരുന്നു. വളരെ മുമ്പു മുതൽതന്നെ 'വിദ്യ' ഒരു വിശേഷതയായിട്ടുള്ള വേദംഗത്തിന്റെ പേരായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് എഴുതുക, വായിക്കുക, കണക്കുപുസ്തകങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുക, വിവിധരീതികളിൽ വിദ്യകളും മനസ്സിലാക്കുക ഇവയെല്ലാം 'കല' എന്ന പേരിൽ തുടർന്നിരുന്നു. 'വിദ്യയുടെ ക്ഷേത്രം' വളരെ മുമ്പു മുതൽതന്നെ ബ്രാഹ്മണരുടെ അധീനത്തിലായിരുന്നു. 'കല'യുടെ ക്ഷേത്രം ക്ഷത്രിയന്മാരുടെയും രാജകുമാരന്മാരുടെയും രാജകുമാരികളുടെയും വൈശ്യരുടെയുമായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഭാരതവർഷത്തിന്റെ സുദീർഘചരിത്രത്തിൽ ഈ നിയമം എന്നും നിലനിന്നുപോന്നിരിക്കാം എന്നു കരുതുന്നതു ശരിയല്ല. വാസ്തവത്തിൽ ഇങ്ങിനെയുള്ള ഒരു സ്ഥിതിവിശേഷം ഒരു പ്രത്യേകസമയത്തു് ഉണ്ടായിരിക്കാം. ബ്രാഹ്മണർ ക്ഷത്രിയരിൽനിന്നു ബ്രഹ്മവിദ്യ അഭ്യസിച്ചിരുന്നുവെന്നുള്ളതിന് പഴയ സാഹിത്യത്തിൽ അനേകം ഉദാഹരണങ്ങളുണ്ട്. ശതപഥബ്രാഹ്മണ (11-6-20-5) ത്തിൽനിന്നു് അറിയാൻ കഴിയുന്ന ഒരു സംഗതിയിതാണ്. യാജ്ഞവല്ക്യൻ മനകയിൽനിന്നു് ബ്രഹ്മവിദ്യ പഠിച്ചിരുന്നു. കാശിരാജാവായ അജാതശത്രുവിൽനിന്നു് ബാലാകിശാർഗ്ഗനും വിദ്യ പഠിച്ചിരുന്നു. ഈ കാര്യം ബൃഹദാരണ്യകോപനിഷത്തിൽനിന്നും കൗശികി ഉപനിഷത്തിൽനിന്നും

ഫെബ്രുവരി 1963

അറിയാൻ കഴിയുന്നുണ്ട് ശോഭനകളായ ആരണയൻ പ്രവാഹങ്ങളെക്കുറിച്ചായിട്ടാണ് ബ്രഹ്മവിദ്യ പഠിച്ചിരുന്നതായി ഷാണോഗ്യത്തിൽനിന്ന് അറിയപ്പെടുന്നു. ഇപ്രകാരം വേദനയും അതേകം ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തു കാണിക്കാൻ കഴിയും. ബ്രഹ്മവിദ്യയുടെ മുഖപ്രധാനകാര്യം വാസ്തവത്തിൽ ഷബ്ദത്തിൽ തന്നെയായിരുന്നുവെന്നുപോലും ഡാമിസൻ എന്ന യൂറോപ്യൻ പണ്ഡിതൻ അനുമാനിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ കർമ്മകാണ്ഡത്തിന്റെ ഉഗ്രവിരോധികളിലും ഉദവിരോധികളിലും ഷബ്ദത്തിന്റെ സംഖ്യ വളരെ അധികമാണ്. ജനകൻ, ശ്രീകൃഷ്ണൻ, ബുദ്ധൻ, ഷിഷ്യൻ, മഹാവിൻ തുടങ്ങിയവരെയും ഷബ്ദത്തിലായിരുന്നു. മഹാഭാരതത്തിൽനിന്നുണ്ടെങ്കിൽ ശുഭദ്രകളിൽ ജനിച്ചിട്ടുള്ള ജനാനികളായ ഗുരുക്കന്മാരെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരം ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. മിഥിലയിൽ ഒരു ധർമ്മനിഷ്ഠനായ വ്യാധൻ (വേദൻ) പരമജ്ഞാനിയായിരുന്നു. തപസ്വിയും ബ്രാഹ്മണനുമായ കൌശികൻ അവനിൽനിന്നു ജ്ഞാനം നേടിയിരുന്നു. (വന. 206. അ) ശുഭദ്രാർജ്ജുനനായ വിദ്വാൻ വലിയ ജ്ഞാനിയായിരുന്നു. 'സുത'ജാതിയിൽപ്പെട്ട മോക്ഷഹർഷണൻ, സഞ്ജയൻ, സൗതി തുടങ്ങിയവർ ധർമ്മപ്രധാനകരായിരുന്നു. സൗതിയാകട്ടെ മഹാഭാരതത്തെ പ്രചരിപ്പിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും ഹിന്ദുശാസ്ത്രങ്ങളിലെല്ലാം പ്രധാനമായും ബ്രാഹ്മണർതന്നെ ഗുരുവായി സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നു.

ജാതിവ്യവസ്ഥകൾ ഭാരതീയ സമുദായത്തിന്റെ സ്വന്തമായുള്ള പ്രത്യേകതയായിരുന്നുവെങ്കിലും ആദിമയുഗത്തിൽ മോക്ഷത്തിലെല്ലാം ഭാരതാ കൗശലങ്ങളും വിശേഷവർഗ്ഗങ്ങളിൽതന്നെ പ്രചരിച്ചിരുന്നതായി കാണുന്നു. ഇതിനുള്ള കാരണമെന്തെന്നു വച്ചാൽ ചിന്താവിൽനിന്നു വിദ്യപഠിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഉണ്ടായിരിക്കാഞ്ഞിരുന്നു എന്നതാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ വിശേഷവിദ്യകൾ ഭാരതാ വിശിഷ്ടകളിൽതന്നെ ഉത്ഭവിച്ചിട്ടായിരുന്നു. വേദങ്ങളിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന വിവരമെന്തെന്നാൽ ബ്രഹ്മവിദ്യ, കർമ്മകാണ്ഡം തുടങ്ങിയവ വാഗ്ദത്തവരയിൽ കൂടി അഭ്യസിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു

എന്നതത്രെ. ഏതൊരാളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം വേദങ്ങളും വേദപരമ്പരകളും മൂന്നുതലമുറ മാത്രം ശേഷിക്കുന്നതും അവരെ ദർബ്രാഹ്മണരായി കരുതണമെന്ന് പിന്നീട് സ്കന്തികളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. (ബ്രഹ്മസമുദായപരിഭാഷ 1-10-5-6) എന്നാൽ പല കാരണങ്ങളാലും ചിത്രപരമ്പരയിൽകൂടി വിദ്യയഭ്യസിക്കുന്ന ക്രമം തുടർന്നു പോയില്ല. സമുദായത്തിൽ ധനസമ്പത്തു വലിച്ചുവരികയും രാജാക്കന്മാരും സേന്ദ്രമാരും പ്രഭുവന്മാരും കയും ചെല്ലപ്പോൾ അവരിൽനിന്ന് ദ്രവ്യമോചനത്തിന്റെ ആവശ്യവും പ്രവൃത്തിയും വർദ്ധിച്ചു. വിദ്യ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും ധനം ലഭിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അതിനെ ധനത്തിന്റെ ഈ വിതരണവ്യവസ്ഥ കാരണമായി വിദ്യ വാഗ്ദത്തം വെളിയിലും എത്താൻ തുടങ്ങി. ബ്രഹ്മവിദ്യയും വാഗ്ദത്തവരകൊണ്ടു സീമിതമായിരുന്നില്ല. മഹാഭാരതത്തിൽ രണ്ടുതരത്തിലുള്ള അധ്യാപകന്മാരെക്കുറിച്ച് ഉല്പേക്ഷണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഒരു കൂട്ടർ അപരിഗ്രഹികളായിരുന്നു. അവരുടെയടുത്തു വിദ്യാർത്ഥികൾ പോയിരുന്നു. അവർ ഭിക്ഷയാചിച്ച് ഗുരുക്കന്മാരുടെയും തന്റെയും ചിലവു നടത്തിയിരുന്നതു കൂടാതെ ഗുരുഗൃഹത്തിലെ എല്ലാ പണികളും ചെയ്തിരുന്നു. ചിലപ്പോഴെല്ലാം ഗുരുക്കന്മാർ വിദ്യാർത്ഥികളിൽനിന്നും വളരെയധികം മുതലെടുത്തിരുന്നു. ഇതിന്റെ പ്രതിഫലമായുടേ ഉദാഹരണവും മഹാഭാരതത്തിൽ കിട്ടുന്നുണ്ട്. തന്റെ ഗുരുവായ വേദാചാര്യന്റെയടുത്തു താമസിച്ചപ്പോൾ ഉത്തംഗൻ അനേകം സങ്കടകരമായ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്തെഴുതിവന്നിരുന്നു. ഉത്തംഗൻ സ്വയം ആചാര്യനായപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് പഴയ കാര്യങ്ങൾ ഓർമ്മയുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിദ്യാർത്ഥികളിൽനിന്നു മുതലെടുക്കുന്നതു നിർത്തിവെച്ചു. എങ്കിലും എല്ലാംകൊണ്ടും ഗുരുവിൽ അപാരമായ പ്രേമം ശിഷ്യന്മാരിൽ പ്രകടമായിരുന്നു. വേദാന്ത തത്വങ്ങൾ അധ്യാപകന്മാരായിരുന്നു. അവരെ രാജാക്കന്മാർ തങ്ങളുടെ കൊട്ടാരങ്ങളിൽ ചിലവിനു കൊടുത്തു നിയോഗിച്ചിരുന്നു. ദ്രോണാചാര്യനും കൃപാചാര്യനും ഇത്തരം അധ്യാപകരായിരുന്നു. രാജാക്കന്മാരിൽക്കുറേവർ ചിലവുകൊടുത്തു നിയമിച്ചു ഇത്തരം

ഈ അധ്വാനം എടുത്തതിനിടയിലും എന്ന് ദൃഢപര്യായം ഉത്തരയുടേയും തലമുളിൽ നിന്ന് അറിയാൻ കഴിയുന്നു. ബൗദ്ധമതത്തിലും ഈ സമ്പ്രദായം കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്. കേവലം കലാധ്വാനത്തിന് വേണ്ടി മാത്രം വീടുകളിൽ അധ്വാനം നിറയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്നെന്ന് ധരിക്കരുത്. ബ്രഹ്മവിദ്യ പഠിപ്പിക്കാനും അധ്വാനം വിളിച്ചുവരുത്തിയിരുന്നവരുള്ളതിനും ഉദാഹരണം കിട്ടുന്നുണ്ട്. രാജാവിനായ ജനകൻ പഞ്ചശിഖാചാര്യനെ നാലു വർഷത്തോളം തന്റെ സമീപം പാർപ്പിച്ചിരുന്നു. ഒരു പക്ഷേ അദ്ദേഹം ഒരു ജോലിയും ചെയ്തിരുന്നില്ല.

അതുകൊണ്ട് നിരീഹാരത്തിൽ ശിശുവിനെയും നയിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ബ്രാഹ്മണരുടെ ആദ്യം. എങ്കിലും അതുകൊണ്ട് ഉന്നതമായ യജ്ഞവും സ്വഭാവം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതായിരുന്നു. എന്നാൽ അവരുടെ പ്രവൃത്തിക്ക് എന്തെങ്കിലുമൊരു വ്യവസ്ഥയുണ്ടായിരിക്കണം. പ്രതിഗ്രഹം, യാചനം, അധ്വാനം ഈ മൂന്നു ചട്ടങ്ങളിൽകൂടി ബ്രാഹ്മണർ ജീവിക്കുവാനായി വളർത്തിയിരുന്നു. യജ്ഞം നടത്തുക പഠിപ്പിക്കുക ഉപദേശം കൂടാതെ ആദായകരമായതായിത്തീർന്ന അവസ്ഥകളും വന്നിരുന്നു. ന്യായമായും ആ സമയത്തു് ഭാനം വാങ്ങുന്നതിനും സർവ്വോത്തമമായ ബ്രാഹ്മണവൃത്തിയായി കരുതിയിരുന്നു. സ്മൃതിപത്രികയിൽ യമന്റെ ഒരു വചനമുണ്ട്. അതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്- “പ്രതിഗ്രഹാധ്വാനയാചനാനാം പ്രതിഗ്രഹം ശ്രേഷ്ഠം വരേണീ” എന്ന്. അതായത് പ്രതിഗ്രഹം യാചനം, അധ്വാനം ഇവ മൂന്നിലും ചെപ്പ് പ്രതിഗ്രഹംതന്നെയാണ് സർവ്വോത്തമമായ പ്രവൃത്തി. ആയുർവർത്തത്തിൽ യവനനും ഇല്ലാത്ത ശാകനും ഹരം വീണ്ടും വീണ്ടും ആശ്ചര്യകാണിക്കുന്നപ്പോൾ യാചനവും അധ്വാനവും അവസാനിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അന്തരീക്ഷം സാധിക്കും. ആ സമയം പ്രതിഗ്രഹത്തെ ശ്രേഷ്ഠമെന്നു പറഞ്ഞ് പഞ്ചശിഖാചാര്യൻ രണ്ടുപ്രകാരത്തിൽ വ്യവസ്ഥയും ചെയ്തിരുന്നിരിക്കാം.

ബൗദ്ധമതത്തിൽ രാജകുമാരന്മാരും രാജകുമാ

രികൾക്കും വൃത്തിശാലികളായ ഭൂട്ടർക്കാരെ വരുന്ന സമ്പ്രദായം പ്രചാരത്തിലിരുന്നു. മലിനവിസ്താരത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി നോക്കുമ്പോൾ കാണാം സിദ്ധാർഥകുമാരനെ 86 കവകൾ അഭ്യസിപ്പിച്ചിരുന്നു എന്ന്. ഇതിൽ ഏഴുതൽ, വായിക്കൽ, കണക്കുകൾ എല്ലാം ഉൾപ്പെട്ട്. തുളിപ്പാടുക, കുതിക്കുക, വാറുപ്പയറു്, കുതിരസവാരി തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഉൾപ്പെടുന്നു. ഗ്രന്ഥങ്ങളെഴുതുക, ചിത്രം വരക്കുക, പാടുക, തുടങ്ങിയവയെക്കുറിച്ചുള്ളതും, വസ്ത്രങ്ങളും മണികളും നിറം പിടിപ്പിക്കുക, ചികിത്സിക്കുക, ആന, കുതിര ഇവയെപ്പറ്റി പഠിക്കുക, വേദം, ശാസ്ത്രം, ജ്യോതിഷം, രാജനീതി (രാഷ്ട്രീയം) പക്ഷിവിദ്യ തുടങ്ങിയവയെല്ലാമിതിലുൾപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഈ 86 കവകളെ കൂടാതെ 64 കാമകവകളും സിദ്ധാർഥകുമാരനായിരുന്നു. രാജകുമാരന്മാർ ഈ വിദ്യകളെക്കൂടി പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. സ്ത്രീകൾക്കും നാനാവിധത്തിലുള്ള കവകൾ പഠിക്കേണ്ടിയിരുന്നു യശോധരയെ ശാസ്ത്രവിധികളിൽ അറിവുള്ളവളായിരുന്നു എന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ എത്ര വിദ്യകളെയോടോ കാരകവകളെങ്കിലും വിളിച്ചിരുന്നു എന്ന് അനേകം ഉപകാരമുള്ള വിദ്യകളുണ്ടായിരുന്നു. സ്ത്രീകൾക്കു പഠിക്കാൻ കവകൾ വേറെയായിരുന്നു. പുരുഷന്മാർക്കുവേണ്ടിയുള്ളതായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കവകളിൽ ഏകദേശം മൂന്നിലൊന്ന് ശുദ്ധമായ സാഹിത്യകവയത്രെ. പ്രേമികളുടെ മനസ്സിനെ ഇളക്കാൻ പറ്റാത്ത കവകളുമുണ്ട്. ഏകാന്തജീവിതത്തിനുകുറിക്കുന്നവയുമുണ്ട്. രൂപരത്ന പരിഷ്കാരം വാസ്തവികത അഥവാ ഗ്രഹനിർമ്മാണകവക വിവരവിളിച്ചു കല്പകൾക്കു നിറം കാച്ചുക വൃഷ്ടി ആയുർവ്വേദം അഥവാ വൃഷ്ടിത്തെയും ചെറികളെയും കുറിച്ചു പഠിക്കുക തുടങ്ങിയവ ഉപകാരമുള്ളവയും ആ യുഗത്തിന്റെ സമൃദ്ധിക്ക് അനുയോജ്യമായിരുന്നു. ആ കാലത്തു് വലിയ വലിയ നഗരങ്ങളുണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം; നഗരത്തിലെ ആളുകൾ ഗ്രാമത്തിലെ ആളുകളെ അപേക്ഷിച്ച് വളരെ വ്യത്യസ്ത ജീവിതം നയിച്ചിരിക്കാം. അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസരീതികളും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കാം. കാമസൂത്രത്തിൽ നിന്നും മറ്റു പുസ്തക

ഫെബ്രുവരി 1963

കണ്ടതിനിന്നും ഇതിന്റെ ശരിയായ വിവരം കിട്ടുന്നുണ്ട്. ഈ കാലത്ത് ഗുരുവിൽ നിന്നു മാത്രമേ വിദ്യാഭ്യാസിക്കാവൂ എന്നു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. പലപ്പോഴും അങ്ങനെയായിരുന്നു. സരസ്വതീദേവിയുടെയും സമാജങ്ങളിലും കവിസമ്മേളനങ്ങളിലും പാഠസഭകളിലും നാനാപ്രകാരത്തിലുള്ള ശാസ്ത്രപരമായ നട്ടുനീക്കം. അനേകം കാര്യങ്ങൾ അനായാസമായി പഠിക്കാനും സാധിക്കുമായിരുന്നു. പുസ്തകങ്ങൾ വഴിയായും വിദ്യാലയം നടന്നിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ പുസ്തകമെഴുത്ത് പ്രയോജനപ്പെടുത്തി കവിയായി കണക്കാക്കുന്നില്ല. യജ്ഞങ്ങളും ഉത്സവങ്ങളും തീർത്ഥങ്ങളും രാജസഭകളും മുഖേന നിർമ്മിക്കുന്ന ശാസ്ത്രങ്ങളിൽക്കൂടി ജനങ്ങൾക്ക് വിജ്ഞാനത്തിന്റെ പരിചയവും ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

സമുദായവും രാഷ്ട്രവും ഈ ജ്ഞാനപ്രചാരകത്വം സഹായം ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കിലും കലകൾക്കൊന്നും വിദ്യാഭ്യാസം ജീവിതവൃത്തി തേടുക നല്ലതായി കരുതിയിരുന്നില്ല. ദരിദ്രരായ പൗരജനങ്ങൾ കലകൾക്കൊന്നു ജീവിതവൃത്തി ആരംഭിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഉന്നതമർദ്ദം ഭയപ്പെട്ടിരുന്നു. ദുഷ്ടരായി അവരെ കണക്കാക്കിയിരുന്നു. ശുഭകർമ്മങ്ങൾ 'മുഹൂർത്ത'നാടകത്തിൽ വസന്തസേനയെന്ന പേരുള്ള ഗണിക ഒരു വേലക്കാരനായി ബന്ധം പുലർത്തി "നിങ്ങൾ നല്ല കല അഭ്യസിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് സന്തോഷം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ഞാൻ എന്തുപറയട്ടെ ആയു! എന്നിപ്രകാരം വേലക്കാരൻ വന്നിട്ട് ഉത്തരം കൊടുത്തു. 'കല'കലയാണെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടു തന്നെ അഭ്യസിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോഴത് ജീവിതോപായമായിത്തീർന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. രാജകുമാരന്മാരെയും ധനാധ്യക്ഷരായ ആളുകളെയും വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ഏതൊരു ഗുരുക്കന്മാരെ നിയോഗിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുവോ അവർ നിശ്ചയമായും ബ്രാഹ്മണരായിരുന്നിരിക്കുമായിരുന്നു. ആ കാലങ്ങളിൽ കലയുടെ പേരിൽ ഇത്തരം ഉപകാരമുള്ള അനേകവിദ്യാർത്ഥികൾ പ്രചാരത്തിലായിരുന്നു. അവയെ ബ്രാഹ്മണരാക്കട്ടെ നല്ല കീർവ്വശമായി കരുതിയിരുന്നില്ല.

ഇങ്ങിനെ നമ്മുടെ ദീർഘമായ ചരിത്രത്തിൽ

വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തവനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിന് ഉദാഹരണങ്ങൾ കിട്ടുന്നുണ്ട്. ഇവയെല്ലാം മഹത്വമുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങളാണ്. ഇവയിൽ ദേശകാലപാത്രങ്ങളനുസരിച്ച് ചിലക്കുറവും ചിലക്കു കൂടുതലും മഹത്വം ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ സമ്പ്രദായങ്ങളെയെല്ലാം ഉള്ളിൽ ഒരു കാര്യം സർവ്വതോമുഖമായ രൂപം ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. അതായത് ഗുരുവിന്റെ പ്രാധാന്യം. മഹത്വമുള്ള ജീവിതം അനേകം പ്രയോഗങ്ങളിൽ ഒരു കാര്യത്തിനു മുഖ്യസ്ഥാനം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ മുഖ്യമായ സാധനം ഉത്തമനായ ഗുരുവാണ്. ഉദാഹരണം നി:സ്വപാദനം പ്രേമിയമായ ഗുരുവിന്റെയത്രയും മഹത്വമുള്ള വസ്തുക്കളല്ല, നിർദ്ദിഷ്ടമായ സമ്പ്രദായങ്ങൾ അഥവാ വ്യവസ്ഥകൾ. അതുകൊണ്ട് സ്പഷ്ടമായ വേദാന്ത കാര്യമെന്തെന്നാൽ മാറിപ്പോയിരിക്കുന്ന പരിഭാഷാവികാസങ്ങളെക്കൂടി എപ്പോഴും സമരസമ ഉറപ്പിക്കാനുള്ള പരിശ്രമം ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതാണ്. ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അവസരങ്ങൾ—യജ്ഞങ്ങൾ തീർത്ഥങ്ങൾ ഉത്സവങ്ങൾ സദസ്സുകൾ സമാജങ്ങൾ ഇവ—തന്നെയും ഉപയോഗിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മരിക്കലും വിദ്യയെ ജീവിതത്തിൽനിന്നും അകറ്റിനിർത്തിയിട്ടില്ല. പുസ്തകങ്ങളുടെ സഹായം തേടുന്നതിലും മടിച്ചിരുന്നില്ല. എങ്കിലും സർവ്വതോമുഖമായ ഗുരുവിന്റെ യാദൃശ്ചികമായിരുന്നു—നി:സ്വപാദനം ഉദാഹരണം പ്രേമിയം സത്സ്വഭാവവിയം.

മധ്യയുഗത്തിലും മറ്റും പരിഭാഷാവികാസങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ഏകദേശം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പത്തു കൊല്ലങ്ങളായി മാറ്റത്തിൽ തരസ്സുള്ള ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പരിഭാഷാവികാസങ്ങൾ അനുസരിച്ച് മഹത്വം വിദ്യാഭ്യാസം മാറ്റാൻപോയെന്നതിനുള്ള അവസരം കൊടുത്തില്ല. വിദേശികളായ വിദ്യാർത്ഥികൾ തങ്ങളുടെ ധാരണയെക്കൂടി കണക്കാക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ഈ രാജ്യത്തിനൊരു വ്യവസ്ഥ സൃഷ്ടിക്കുകയും ആ വ്യവസ്ഥയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആളുകളെ വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇതുതന്നെയാണ് കാലക്രമത്തിന്റെ കാലം. ഇതിനുമുമ്പ് മഹത്വം വിദ്യാഭ്യാസം നാനാവിധത്തിൽ ജ്ഞാനമായി

തിർന്നിരുന്നുവെങ്കിലും ഭാരതം തങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായത്തെ ഒരു വ്യവസ്ഥയിൽ വരുത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നു. ക്രിസ്തുപാബ്ബം 1815 നോടെത്തു വാർഡ് എന്ന പേരായ ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ഭാരത വർഷത്തിലെ നിരവധി സ്ഥലങ്ങളിലെ സ്ഥിതികണ്ടിട്ട് “ഹിന്ദുസ്” എന്ന പേരിൽ ഒരു പുസ്തകം എഴുതിയിരുന്നു. കംഗിയിൽ അദ്ദേഹം നിരവധി വിദ്യാലയങ്ങൾ കണ്ടിരുന്നു. ഇവയിൽ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഏറ്റവും കൂടിയ സംഖ്യ ഇരുപത്തഞ്ചും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് പത്തും ആയിരുന്നു. ഭാരത പാഠശാലയിലും ഭാരത ഗുരുക്കന്മാരുടെയായിരുന്നു. അവരുടെ ജീവിതം സാധാരണഗതിയിൽ മറുത്തും ക്ഷേത്രങ്ങളുമായി ബന്ധിച്ചിരുന്നു. വാർഡൻ ഈ പണ്ഡിതന്മാർക്ക് പാഠിപ്പിക്കേണ്ട വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു ലിസ്റ്റും കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ആ കാലങ്ങളിൽ ശിക്ഷണവ്യവസ്ഥയുടെ ചമതല മറുത്തും ക്ഷേത്രങ്ങളും നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നുവെന്നു തോന്നും. എന്നാൽ സർക്കാർ വ്യവസ്ഥകൾ ഈ വ്യവസ്ഥ അധികം സുരക്ഷിതവും പ്രബലവും അല്ലെന്നു കണ്ട് മാർത്താണ്ഡം ക്ഷേത്രങ്ങളുമായുണ്ടായിരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് അറുതി വരുത്തി. ബാഹ്യമായുള്ള കൈകടത്തലുകളെയെല്ലാം മാറ്റി നിർത്തിയിട്ടു നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള മുഴുവൻ സാമഗ്രികളും ഉപയോഗിച്ച് മാറ്റിയ പരിരേസ്മിതികൾക്കനുസരിച്ച് നമ്മു

ടെ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായത്തെ ഏകീകരിക്കുവാൻ സമയമായിട്ടുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും വിശേഷ സമ്പ്രദായത്തെ സ്വന്തം രാഷ്ട്രീയ സമ്പ്രദായമെന്നു മാനിക്കുവാനുള്ള അസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ സ്വീകരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലാത്തവിധം അതുമത്രം പ്രയോഗങ്ങൾ പ്രാചീനസാഹിത്യത്തിൽ നിന്നു കിട്ടുന്നുണ്ട്. കേവലം ഒരു കായ്ക്കും നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയപരമ്പരയുടെ സുഭാവനയായുണ്ട്. അതിന്നു നമ്മുടെ സ്വഭാവസംസ്കാരങ്ങളുമായി അവിഷമമായ ബന്ധമുണ്ട്. “ഗുരുവിന്റെ പ്രാധാന്യം” ആദർശവാനായ ഗുരുവിനെ അന്വേഷിക്കുവാൻ വേണ്ടയത്ര ആവേശം സമ്പ്രദായങ്ങളിലും വ്യവസ്ഥകളിലും നാം ചെലുത്തേണ്ടത്. വ്യവസ്ഥകളുടെ അച്ചിൽ മനുഷ്യനെ വാർത്തെടുക്കാൻ പാടില്ല. മനുഷ്യന്റെ ആദർശനത്തിനു മിതപ്പെട്ടി വ്യവസ്ഥകളെ തിരിച്ചുവിടണം. ഈ ഭരണത്തിൽ തന്നെ ഭാരതീയരാഷ്ട്രീയ വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായത്തെ ഗുരുവ്യവസ്ഥയെന്നു പറയാം. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഈ വ്യവസ്ഥയുടെ കേന്ദ്രത്തിൽ ഗുരു ഉണ്ടായിരിക്കുക ആവശ്യമാണ്.

(പരിഭാഷകൻ. പി. പി. സുകുമാരൻനായർ)

ഹിന്ദിയിൽ നിന്നും.

ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ സമീപം എത്തുന്നത്

സർവ്വ ചരാചരങ്ങളുടേയും ജനയിതാവായ ജഗദീശ്വരൻ മനുഷ്യരാശിയുടെ ശ്രേണിയിലും കയ്യേറ കളിലും ആർദ്രചിത്തനായി മായാവൈഭവത്താൽ ലോകരംഗത്തിൽ അവതരിച്ചു. ഇപ്രകാരം മായയെ അവലംബിക്കുമ്പോൾ ഇതരന്മാരെപ്പോലെ അദ്ദേഹം ലോകരംഗത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗമനം മൂലം അനവധി സജ്ജനങ്ങൾ ഈശ്വരസാക്ഷാത്ക്കാരം ലഭിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ആത്മീയ ലോകത്തിൽ ആകമാനം ഒരു പരിവർത്തനം ഉണ്ടാക

കയും തദ്വാരാ മനുഷ്യരാശി സംസാരസാഗരത്തിൽ നിന്നും ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. സത്യാഗ്രഹത്തിന്റെ മുർത്തിഭാവമായ അവതാരപുരുഷൻ വിഹരിക്കുന്ന രംഗം ചിഖപ്പോൾ പരിമിതമായിരിക്കുവാനില്ലയെന്ന്. തന്മൂലം അതിവിസ്തൃതമായ ഒരു രംഗത്തു പ്രവർത്തനം നടത്തുന്നതിനായിട്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രംഗം പുരുഷാകാരത്തോടുകൂടി ലോകത്തിൽ ആവിർഭവിക്കുകയും ശക്തിയോടും ഉജ്ജ്വലസ്വഭാവത്തോടും മനുഷ്യരാശിയുടെ ആത്മീയോൽക്കർഷത്തിനു വേ

ഫെബ്രുവരി 1963

ജി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പല അവതാരപുരുഷന്മാരെയും ജീവിതം ഇതിനു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. ശ്രീ ബുദ്ധവേദന്റെ സന്ദേശം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനു ആനന്ദിക്കുവും കൃഷ്ണവന് പത്രോസും ശ്രീകൃഷ്ണൻ അജ്ഞാനം ശ്രീഗൗരാംഗൻ നിത്യാനന്ദമുണ്ടായിരുന്നു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണവേദന്റെ ദിവ്യസന്ദേശം പ്രചരിപ്പിക്കേണ്ടിയിരുന്ന കർത്തവ്യം വിവേകാനന്ദസ്വാമിയുടെതായിരുന്നു. ഇക്കാര്യം നരേന്ദ്രനെ ആദ്യമായി കണ്ടപ്പോൾതന്നെ ശ്രീരാമകൃഷ്ണവേദൻ മനസ്സിലാക്കുകയുണ്ടായി.

ആത്മീയസാധനകൾമൂലം ശ്രീരാമകൃഷ്ണവേദൻ ദുരൂഹവിഷയത് കാലങ്ങളിലെ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചിരുന്നു. തന്റെ അവതാരോദ്ദേശശക്തി ഫലവത്താക്കുന്നതിനു എത്ര ശിഷ്യന്മാർ വന്നു ചേരുന്നതെന്നു വിവരവും അതുകൊണ്ടു തന്നെയാണ് അദ്ദേഹത്തിന് മുൻകൂട്ടി അറിയുവാൻ കഴിഞ്ഞത്. മാരകസംസ്കാരത്തിന്റെ — സനാതനധർമ്മത്തിന്റെ, ഉപനിഷത്തത്വത്തിന്റെ — മുർത്തിഭാവമായിരുന്നു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണവേദൻ. ആധുനികലോകത്തിൽ ദൈവജ്ഞാകാവുന്ന പല സംശയങ്ങളോടും കൂടിയായിരുന്നു നരേന്ദ്രൻ ശ്രീരാമകൃഷ്ണവേദനെ സന്ദർശിച്ചത്. ഈ സമാഗമം മൂലമായിരുന്നു പ്രാചീനഭാരതത്തെയും ആധുനികഭാരതത്തെയും തമ്മിൽ കൂട്ടിയിണക്കുന്നതിനും സനാതനർത്ഥം പാശ്ചാത്യപൗരസ്ത്യരാജ്യങ്ങളിൽ പ്രചരിപ്പിച്ച് ഒരു നവവൈകുണ്ഠം കൈവരുത്തുന്നതിനും പാശ്ചാത്യരുടെ കർമ്മകുശലതയും പൗരസ്ത്യരുടെ ധ്യാനനീതതയും തമ്മിൽ സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിനും ‘ആത്മനോ മോക്ഷാർത്ഥം ജഗദ്ധിതായ ച’ എന്ന ആദർശത്തെ മുൻനിർത്തി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനും കോലാഹലമായി ഹിന്ദുക്കളെ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനും പിന്നീടു വിവേകാനന്ദ സ്വാമികൾക്കു സംഭവിച്ചത്.

നരേന്ദ്രനായുണ്ടായ പ്രഥമസമാഗമത്തെക്കുറിച്ച് ശ്രീരാമകൃഷ്ണവേദൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. “നരേന്ദ്രൻ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തുള്ള വാതിലിൽ കൂടി ഈ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. നരേന്ദ്രൻ ശരീരം മോടി പിടിപ്പിക്കുന്നതിലോ വസ്ത്രങ്ങൾ അലങ്കാരമായി ധരി

ക്കുന്നതിലോ ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, ലൗകികസുഖങ്ങളിൽ ഭട്ടംതന്നെ ഭ്രമവും കാണിച്ചിരുന്നില്ല. നരേന്ദ്രന്റെ മനസ്സ് അന്തർമുഖമായി ഏതോ ഒന്നിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരുന്നതായി ദൃഷ്ടികൾ വെളിപ്പെടുത്തി. ഭൗതികസുഖങ്ങളിൽ മുഴുകിയിരുന്ന കല്പുട്ടാവാസികളുടെ ഇടയിൽ നിന്നും ആത്മീയതയ്ക്കു കർഷത്തിൽ അനവരതം ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഭേദവനെ കണ്ടതിൽ എനിക്ക് ആശ്ചര്യം തോന്നി. ഗംഗാജലം നിറച്ചവരെന്ന ആ കടത്തിനുസരിപ്പം തറയിൽ ഒരു പായ് വിരിച്ച് നരേന്ദ്രൻ ഇരുന്നു. എന്റെ ആഗ്രഹപ്രകാരം നരേന്ദ്രൻ ചില കീർത്തനങ്ങൾ പാടി. അവ ബ്രഹ്മസമാജക്കാർ പാടാറുള്ള കീർത്തനങ്ങളായിരുന്നു. അവയിലൊന്ന് ഇപ്രകാരം ആരംഭിച്ചു: “എന്റെ മനസ്സ് നീ നിന്റെ ദേശത്തേക്കുപോകുക. ഭൗതികലോകമാകുന്ന ഈ വിദേശത്തിൽ ഒരു അപരിചിതനെപ്പോലെ വെറുതെ നി എന്തിനു ചുറ്റിത്തിരിയുന്നു?” എത്രയെ അലിയിക്കുന്ന വിധമുള്ള ആ പാട്ടുകേട്ടിട്ട് എന്റെ മനസ്സ് നീ നന്ദനാതിരമായി ഭാവസാധിയിൽ ലയിച്ചു. നരേന്ദ്രൻ പിന്നീട് എന്നോടു യാത്രപറഞ്ഞുപോയി. നരേന്ദ്രനെ കാണാതിരുന്നപ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായ വ്യഥ മുദ്രസഹമായിരുന്നു. ആ സമയം എന്റെ ഹൃദയം പൊട്ടിപ്പോയെന്നുപോലും തോന്നിയിരുന്നു. ആ അവസരത്തിൽ ഞാൻ ആരംഭിച്ചുപോയിരുന്ന ആ കോപ്പിന്റെ വടക്കുഭാഗത്തേക്കു കാണിപ്പോയി, “എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവാനു നിന്നെക്കാണാതെ എനിക്ക് ഭട്ടംതന്നെ ജീവിക്കുവാൻ വയ്യ” എന്നു പറഞ്ഞ് ഉച്ചത്തിൽ വിവചിച്ചിരുന്നു. കുറച്ചുകഴിയുമ്പോൾ എന്റെ മനോവ്യഥയ്ക്കു് അല്പാല്പം ശമനമുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആരംഭിക്കാമെന്നോളം ഇപ്രകാരമുള്ള മനഃക്ലേശത്തോടെ എനിയ്ക്കു കഴിച്ചുകൂട്ടേണ്ടിവന്നു. ഇവിടെ മറ്റു പല കട്ടികളും വന്നിരുന്നെങ്കിലും നരേന്ദ്രനോടുള്ള മമതയും സ്നേഹവും മറ്റൊരോളം എനിക്കു തോന്നിയിരുന്നില്ല.”

ഈ പ്രഥമസന്ദർശനത്തെക്കുറിച്ച് നരേന്ദ്രൻ പിന്നീടു ചില സ്നേഹിതന്മാരോടു് ഇപ്രകാരം പറയ

വുമുണ്ടാകുന്നു.

കയ്യണായി. 'ഞാൻ ആ പാട്ടുപാടി കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം എന്റെ കൈയ്യുപിടിച്ച് വിജയമായിരുന്ന വടക്കുവരണയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. ഹൃസ്വമായി അദ്ദേഹം എന്നോടൊന്നുകൂടി ഉപശ്ലക്കേണായിരുന്നു എന്റെ വിചാരം. എന്നാൽ എനിക്ക് ആശയ്ക്കും ജനിക്കുന്ന ജീവിതത്തിൽ അദ്ദേഹം എന്റെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് ആനന്ദബാഹുല്യത്തോടുകൂടി ഇല്ലാതായ പരത്തു: 'നി ഇവിടെ വരുന്നതിന്' എത്ര താമസിച്ചുപോയി, നിനക്കുവേണ്ടി ഇത്രയും ദീർഘകാലം ഞാൻ കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലോ! ഖലാകീകൃഷ്ടങ്ങളിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നവരുടെ നീചവും നിന്ദുപമായ വർത്തമാനങ്ങൾക്കുട്ട് എന്റെ ചെവി കൾ നിറയ്ക്കുക. എന്റെ മനോഹരതകളെ മനസ്സിലാക്കത്തക്ക പ്രാപ്തിയുള്ള ഒരുവനെ കാണുന്നതിന് ഞാൻ എത്ര ആശിച്ചിട്ടു! അദ്ദേഹത്തിലേക്കു കൈകൂപ്പിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം തുടർന്നുപറഞ്ഞു: 'അവിടുനാണ്' ആ പുരാതനമഹർഷി നരൻ-ഖോകത്തിലെ ദുഃഖങ്ങളും ഭ്രമങ്ങളും നിവാരണം ചെയ്യാനുള്ള നാരായണന്റെ അവതാരം, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ പെരുമാറ്റം എന്നെ സ്തബ്ധനാക്കി. 'ഞാൻ ആകാശത്തോളമേ കാണുവാൻവന്ന ഈ മനുഷ്യൻ ആരാണ്? ഇദ്ദേഹം ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ പെരുമാറുന്നുവല്ലോ' എന്നു വിചാരിച്ചു. ഞാൻ വിശ്വസ്തനായതോടെ മകനാണ്. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹം എന്നെ ഒരു അവതാരപുരുഷനെന്ന് അല്ലെ വീളിച്ചുത്. അദ്ദേഹം എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ എന്നു കരുതി ഞാൻ മൗനം അവലംബിച്ചു. അദ്ദേഹം മുറിയിൽപോയി വേഗത്തിൽ കുറച്ചു കല്പങ്ങളും മധുരപലഹാരങ്ങളും കൊണ്ടുവന്നു. ആ മധുര പലഹാരങ്ങൾ എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരോടൊന്നിച്ചു കേൾക്കുവാൻ അനുവദിക്കുന്നതിനു വീണ്ടും വീണ്ടുമുള്ള എന്റെ അപേക്ഷ അദ്ദേഹം നിരസിച്ചു. അവർ ചിന്നിട്ടു നൽകാമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞത്. അധികം താമസിയാതെ വീണ്ടും അവിടെചെന്നുകൊള്ളാമെന്ന് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിട്ടിട്ടാണ് എന്നെ അയച്ചത്.'

മനോഹരവേഷയായ സരസ്വതീയുടെ കടക്കത്തു നരേന്ദ്രനിൽ പരിചയപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നു ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ

വൻ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. നരേന്ദ്രനിൽ ആത്മീയതയ്ക്കു കർഷണത്തിന്റെ ഉച്ചഭാവം സ്പഷ്ടമായിരുന്നതായി അദ്ദേഹം കണ്ടു. 'ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഒരു ജ്യോതിസ്സ് കാണാറുണ്ടായിരുന്നുവോ' എന്നു ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ ചോദിച്ചതിന് 'കാണാറുണ്ടായിരുന്നു' എന്നായിരുന്നു നരേന്ദ്രന്റെ മറുപടി. ഇതുകേട്ട ഉടനെ നരേന്ദ്രൻ ധ്യാനസിദ്ധനായിരുന്നുവെന്നും ജനനംതന്നെ ധ്യാനനിരതനായിരുന്നുവെന്നും ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും അസാധാരണമായി യാതൊന്നും നരേന്ദ്രൻ കണ്ടിരുന്നില്ല. പക്ഷെ ആത്മീയ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാഷണങ്ങളും ഭാവാവസ്ഥകളും അദ്ദേഹം ഒരു പരിപൂർണ്ണ കൃതാശ്രയിതനായിരുന്നുവെന്നു വെളിപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശപരമായ ഉപദേശങ്ങളും ജീവിതവും തമ്മിൽ ഒരു അഭേദ്യമായ ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. ഏറ്റവും മികച്ചതായ ഭാഷയിലാണ് അദ്ദേഹം സംസാരിച്ചിരുന്നത്. ഇതെല്ലാം നേരിട്ടു കണ്ടറിഞ്ഞ നരേന്ദ്രൻ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ ഒരു ജഗദ്ഗുരുവെന്നെന്നു 'നിശ്ചയിച്ച്' അദ്ദേഹത്തെ സമീപിച്ച് 'അങ്ങ് ഈശ്വരനെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ? എന്നു ചോദിച്ചു. 'ഉണ്ട്. ഞാൻ ഈശ്വരനെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്, കാണുന്നുമുണ്ട്. ഞാൻ നിങ്ങളെ കാണുന്നതുപോലെത്തന്നെ ഈശ്വരനെയും കാണുന്നു, പക്ഷെ കുറേക്കൂടി വ്യക്തമായി കാണുന്നു എന്നുമാത്രം. ഈശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കാണാം. പക്ഷെ ആർക്കു കാണണം? ഞാൻ നിങ്ങളോടു സംസാരിക്കുന്നതു പോലെതന്നെ അദ്ദേഹത്തോടു സംസാരിക്കുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ ആരതിനുവേണ്ടി പരിശ്രമിക്കണം? പെണ്ണിനും പൊന്നിനുംവേണ്ടി ജനത്തോളം എത്ര കണ്ണുനീരൊഴിപ്പിക്കണം? എന്നാൽ ഈശ്വരനെ കാണാൻ എത്രപേർ വ്യാകുലപ്പെടുന്നുണ്ട്? ഈശ്വരനെ കാണണമെന്ന് ഉള്ളടിക്കുന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും കേഴുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് ഈശ്വരൻ നിശ്ചയമായും ദർശനം നൽകും.' എന്നു ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ഈ മറുപടി നരേന്ദ്രനെ അത്യാധികം സന്തുഷ്ടനാക്കി. നരേന്ദ്രന്റെ ജി

വിതത്തിൽ ഇത് ആദ്യമായിട്ടായിരുന്നു. ഈശ്വരനെ കണ്ടിട്ടുണ്ട് എന്നു പറഞ്ഞു മറ്റൊരു കാണുവാൻ സാധിച്ചത്. മരത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരമാണെന്നു അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും നരേന്ദ്രൻ ഗ്രഹിച്ചു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ വാക്കുകളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽക്കുളിർന്നു. പൊന്നി വന്നവരായിരുന്നു. എന്നാൽ നരേന്ദ്രനോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റവും വാക്കുകളും തമ്മിൽ പൊരുത്തപ്പെടുത്തുവാൻ നരേന്ദ്രനു കഴിഞ്ഞില്ല. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് ഭ്രാന്തയെന്നു എന്നപോലും നരേന്ദ്രൻ സംശയിക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു. എന്നിരുന്നാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ തീവ്രവൈരാഗ്യത്തിൽ നരേന്ദ്രൻ മതിപ്പെടുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ഭ്രാന്തനായാലും ശരി അല്പം ചില ആളുകൾക്കു തന്നെ അപ്രകാരമുള്ള വൈരാഗ്യബീവിതം നയിക്കുവാൻ മറ്റു മനുഷ്യർക്കു കഴിയില്ല. അദ്ദേഹം ഭ്രാന്തനായാലും ശരി പരിശുദ്ധരിൽവെച്ചു പരിശുദ്ധനായതുകൊണ്ട് ലോകത്തിലെ സ്വർഗ്ഗത്തിലും ആരാധനയും പാത്രീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതിൽ യാതൊരു സംശയവുമില്ല. എന്നെല്ലാമുള്ള ചിന്തകളോടുകൂടിയാണ് നരേന്ദ്രൻ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനെ നമസ്കരിച്ചിട്ടു കല്പിതാക്കൾ മടങ്ങിയത്. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ മോഹാവസ്ഥയും വാക്യാനുഭവവും അദ്ദേഹത്തിന് ചുറ്റും സന്നിഹിതമായിരുന്ന മേൽമനസ്സുകളെ സാമീപ്യവും ആ അന്തരീക്ഷത്തിൽ ശാന്തിയും സമാധാനവും പരമാനന്ദവും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ദക്ഷിണേശ്വരത്തെ അന്തരീക്ഷവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽവെച്ചു തനിക്കു ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആത്മാനന്ദാനുഭവവും നരേന്ദ്രനെ വികാരവിഷ്ണുനാഷ്ടിത്വത്തിൽക്കുളിർത്തു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനെ സാവധാനത്തിൽ മാത്രമേ നരേന്ദ്രൻ ഗുരുവായി സ്വീകരിച്ചുള്ളൂ. നരേന്ദ്രന്റെ ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവനുമായുള്ള അടുത്ത സമാഗമം ഏതാണ്ട് മേൽമനസ്സിൽ ശേഷമായിരുന്നു. ആ ദർശനത്തെപ്പറ്റി നരേന്ദ്രൻ തന്റെ സമീപസ്ഥന്മാരോടു ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തിയ പ്രസ്താവിച്ചു. 'കൽക്കട്ടായിൽ നിന്നും ദക്ഷിണേശ്വരത്തേക്കുള്ള വഴി വളരെ ദീർഘമായി എന്നിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ദക്ഷിണേശ്വരത്തെത്തി നേരിട്ടദ്വേഹത്തിന്റെ മുറിയെടുക്കുവാൻ, ശ്രീ

രാമകൃഷ്ണദേവൻ അപ്പോൾ ഒരു മണ്ഡലത്തിൽ ഏകാകിയായിരുന്നിരുന്നു. എന്തെന്നാൽ സന്തോഷിച്ച അദ്ദേഹം വാത്സല്യത്തോടുകൂടി വിളിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽമനസ്സായി കിടക്കയിൽ ഇരുത്തി, അടുത്തു നിമിഷം അദ്ദേഹം വികാരാവേശത്തോടുകൂടി എന്നിൽ തന്നെ ദൃഷ്ടിപതിപ്പിച്ചു. എന്തോ ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ട് എന്റെ അടുത്തുവന്നു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ മുന്തിയവെണ്ണപ്പൊയെ എന്തെങ്കിലും അത്ഭുതം കാട്ടുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു. ഒരു തൊടിയിടയിൽ അദ്ദേഹം തന്റെ വലത്തുകാൽ എന്റെ ശരീരത്തിൽവെച്ചു. ആ സ്पर्ശനംമൂലം ഒരു പുതിയ അനുഭവം എനിക്കുണ്ടായി. ആ മുറിയുടെ മിതികളും അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സാമാനങ്ങളും വേഗത്തിൽ കുറഞ്ഞു ശൂന്യമായിത്തീർന്നു. അന്നു രാത്രിയെല്ലാം പ്രപഞ്ചവും അപ്രകാരം അനിവൃതമായിരുന്നു. അശോചകമായ ഒരു ശൂന്യതയിലേക്കു ലയിക്കുന്നതിലായിരുന്നു. ഞാൻ അത്യധികം ഭയപ്പെട്ടു. എന്റെ മേൽമനസ്സിലെത്തുന്ന ഞാൻ വിചാരിച്ചു. തന്നത്താൻ അഭയവാൻ കഴിയാതെ ഞാൻ ഉച്ചത്തിൽ ഇപ്രകാരം വിളിച്ചു പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ എന്നാണ് എന്നോടു ചെയ്യുന്നത്? എന്റെ മാതാപിതാക്കളോട് വിട്ടിട്ടുണ്ട്' ഇതു കേട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചൊല്ലിയിട്ടുണ്ട് എന്റെ നെഞ്ചിൽ തടവിക്കൊണ്ട് 'ശരി, തല്ലാം ഇങ്ങനെയായിരിക്കട്ടെ. സമയം വരുമ്പോൾ എല്ലാം വന്നുചേരും' എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾതന്നെ എന്റെ ആ വിചിത്രാവേഗങ്ങൾ എല്ലാം അപ്രത്യക്ഷമായി. ഞാൻ വളരെ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ചിന്നിട്ട് എല്ലാം മുന്തിയവെണ്ണപ്പൊയെതന്നെ കാണപ്പെട്ടു.

'അന്നിപ്പോൾ ആ സംഭവം വിവരിക്കുവാൻ എഴുതുന്നതിനേക്കാൾ എത്രയേ കുറച്ചു സമയംകൊണ്ടാണ് ഇതെല്ലാം സംഭവിച്ചത്. അതോടെ ഞാൻ വിശുദ്ധനായിത്തീർന്നുവെന്നു എന്നു ഞാൻ ശങ്കിച്ചു. ദുർബ്ബലഹൃദയങ്ങൾ മാത്രമേ ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾക്ക് അധീനപ്പെടുകയുള്ളൂ. ഞാൻ സ്വയം മനസ്സിലാക്കുന്ന മേൽമനസ്സെന്നു വിചാരിച്ചിരുന്നു. ഇതിനുമുമ്പ് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കീഴ്പ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ ഒരു ഭ്രാന്തനെന്നുപോലും കരുതിയിട്ടുണ്ട്. വേദത്തെ

പ്രബുദ്ധകേരളം

ഒരു സ്പർശം കൊണ്ടുമാത്രം എന്നിൽ ഇത്രയധികം മാറ്റം ഉണ്ടാക്കിയ ഒരാളെ അറിയുന്നതിനെ ഒരു അനുവിദ്യ മിയെന്നു പറയും! അദ്ദേഹം ആരെങ്കിലുമാകട്ടെ, ഇനി ഇപ്രകാരം സംഭവിക്കുവാൻ അൻ ഇരുകൊട്ടക്കൂടിയില്ലെന്നു തീരുമാനിച്ചു.

‘ഇദ്ദേഹത്തെ ഒരു ഭ്രാന്തനെന്നു കരുതിക്കൂടാ, ഒരു ധീരഹൃദയന്റെ മനസ്സിനെ നിഷ്പ്രയാസം ചിന്നിച്ചിരിക്കുന്ന ഇദ്ദേഹം ഒരു ഈശ്വരപരവശതയോടെയാണ്. എന്നിട്ടും ഒരു കട്ടിയെപ്പോലെ സരളഹൃദയനായ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റിയോ എനിക്കുണ്ടായ അപൂർവ്വാനുഭവത്തെപ്പറ്റിയോ ഒരു തീരുമാനമെടുക്കുവാൻ എനിക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. അന്നുമുഴുവൻ ഇപ്രകാരമുള്ള ചിന്തകൾ എന്നിൽ അലരലുണ്ടാക്കിയിരുന്നു. ആ സംഭവത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹം പഴയതുപോലെതന്നെ എന്നോടു സ്നേഹത്തോടും യൗവനോടും പെരുമാറി, വളരെ നാളത്തെ വേർപാടിനുശേഷം കണ്ടുമുട്ടിയ ഒരു ഉററബന്ധുവിനെപ്പോലെ കരുതിയാണ് അദ്ദേഹം എന്നോടു പെരുമാറിയത്. സ്നേഹപൂർണ്ണമായ ഈ വിധ പെരുമാറ്റംമൂലം എന്നെ അദ്ദേഹം തന്നിലേക്ക് കൂടുതൽ കൂടുതൽ ആകർഷിച്ചു. സന്ധ്യയാകാൻ തുടങ്ങുന്നതുകഴിഞ്ഞ് അൻ അദ്ദേഹത്തോടു യാത്രചോദിച്ചു അദ്ദേഹത്തിനു ആ ചോദ്യം വ്യസനകരമായി തോന്നി. എന്നാൽ ആവുന്നതും നേരത്തെ വീണ്ടും വന്നുകൊള്ളാമെന്ന് ഏറ്റുപോൾ അദ്ദേഹം എന്നെ പോകാൻ അനുവദിച്ചു.’

ഈ സംഭവം കഴിഞ്ഞ് അല്പദിവസത്തിനുള്ളിൽ നരേന്ദ്രൻ ക്ഷിണേശ്വരന്റെയടുത്തു ചെന്നു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭട്ടാര്യൻ നരേന്ദ്രനെ ജടുതാലയത്തിൽ തോട്ടത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അവിടെ ഇരുപതു മണിക്കൂർ അല്പനേരം നടന്നതിനുശേഷം അവിടെത്തന്നെ ചാവടിയിൽ ഇരുന്നു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭട്ടാര്യൻ പെട്ടെന്നു് മാവസമാധിസ്ഥനായി നരേന്ദ്രനെ സ്പർശിച്ചു. വളരെ മുൻകരുതലുണ്ടായിരുന്നിട്ടും ആ സ്പർശനവും നരേന്ദ്രനെ ബാഹ്യവിസ്തൃതിയുള്ളവനാക്കിത്തീർത്തു. കുറെ കഴിഞ്ഞ് നരേന്ദ്രൻ ബോധം വന്നു.

പോൾ തന്റെ നെഞ്ചിൽ ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭട്ടാര്യൻ നരേന്ദ്രനായി നരേന്ദ്രൻ കണ്ടു.

ഇപ്രാവശ്യം തനിക്കെന്തു സംഭവിച്ചുവെന്ന് നരേന്ദ്രൻ അറിയുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ നരേന്ദ്രനെക്കുറിച്ചുള്ള അനേകവിവരങ്ങൾ ഈ അവസരത്തിൽ ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭട്ടാര്യൻ ഗ്രഹിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഈ സംഭവത്തെപ്പറ്റി ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭട്ടാര്യൻ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘അൻ നരേന്ദ്രനോടു പലചോദ്യങ്ങളും ചോദിച്ചു. നരേന്ദ്രന്റെ പൂർവ്വപുരുഷന്മാരെക്കുറിച്ചും ഭവിയത്തെ വാസസ്ഥലത്തെക്കുറിച്ചും ഈ ജന്മം സ്വീകരിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശത്തെക്കുറിച്ചും എത്രവർഷം ഈ ലോകത്തിൽ ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നും ചോദിച്ചു. അവക്കെല്ലാം ഉചിതമായ മറുപടിയും എനിക്ക് കിട്ടി. ആ മറുപടികളെല്ലാം നരേന്ദ്രനെക്കുറിച്ച് എനിക്കുണ്ടായിരുന്ന അഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പു കൂട്ടി. ധ്യാനനിഷ്ഠനായ പരിപൂർണ്ണതയിലേക്കി ഈശ്വരസാക്ഷാത്ക്കാരം നേടിയ ഒരു ഭൂഷിപുംഗവനായിരുന്നു നരേന്ദ്രനെന്നു എനിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു. നരേന്ദ്രൻ ഇക്കാര്യം ഗ്രഹിക്കാൻ ഇവയെ ബോധം സ്വേച്ഛാശൂന്യനായ ജന്മശരീരം ഉപേക്ഷിക്കും’

നരേന്ദ്രൻ ക്ഷിണേശ്വരന്റെ വരുന്നതിനുമുമ്പ് നരേന്ദ്രനെ സംബന്ധിച്ച് ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭട്ടാര്യൻ യാതൊരു ദിവ്യജ്ഞാനത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ‘ഒരു ദിവസം സാധയിതിവിരുന്ന ഏകന്റെ മനസ്സ് ഒരു ജ്യോതിർമാഗ്നിയിൽ കൂടി മുക്കി വെക്കേണ്ട, സൂര്യമണ്ഡലത്തിനും ഉപരിയായി അതിസൂക്ഷ്മതരംഗങ്ങളാൽ നിബിഡമായ മറിക്കെത്തി, മനസ്സ് വീണ്ടും ഉയർന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ മാഗ്നറ്റൈറ്റ് അനവധി ദേവീദേവന്മാരുടെ സുന്ദരരൂപങ്ങൾ കാണുകയുണ്ടായി. വീണ്ടും ഉയർന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മനസ്സ് സമുദാനന്ദ സ്വരൂപമായ പരബ്രഹ്മത്തെ വേർതിരിച്ചെന്നു പ്രകാശമാനമായ ഒരു പ്രകാശത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. ആ പ്രകാശവും കണ്ട മനസ്സ് യാതൊരു

സാക്ഷരവസ്ഥയും ഇല്ലാതിരുന്ന ഏറ്റവും ഉയർന്ന മണ്ഡലത്തിലേക്കി, ദൈവന്മാരുടെ സ്ഥാനം അതിൽ നിന്നും വളരെ കീഴിലായിരുന്നു. അടുത്തനിമിഷം ഏഴു മഹർഷിമാർ സമാധിസ്ഥരായി അവിടെ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടു. ആ ജ്ഞികൾ ജന്മനേരത്തിലും പരിശുദ്ധിയിലും സ്നേഹത്തിലും വൈരാഗ്യത്തിലും മനുഷ്യരെയും ദൈവന്മാരെയും അതിശയിച്ചിരുന്നതായി എനിക്കു തോന്നി. അവരുടെ മഹത്വത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്തയിൽ മുഴുകിയിരുന്നപ്പോൾ അവസ്ഥയും പ്രകാശമാനവുമായ ആ ദൃഢോക്താവിന്റെ ഒരു ഭാഗം പെട്ടെന്ന് ഒരു ദിവ്യശിശുവിന്റെ രൂപം കൈക്കൊണ്ടു. ആ ശിശു സമാധിസ്ഥരായിരുന്ന മഹർഷിമാരിൽ അടുത്ത അടുത്തുചെന്നു കഴിഞ്ഞുപിരിച്ചു സമാധിയിൽ നിന്നും ഉണർവ്വാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ആ മഹർഷി അധ്വാനിമിഖിതാക്ഷനായി ആ ശിശുവിനെ നോക്കി. അപ്പോൾ മഹർഷിയുടെ മുഖത്തു സ്മൃതിയുടെ തേജോമയാനന്ദംകണ്ട് ആ ശിശു മഹർഷിയുടെ ഹൃദയസമ്പന്നമാകുന്നതു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. ആ ശിശു താൻ ഭൂലോകത്തേക്കു പോകുന്നുവെന്നും മഹർഷി തന്നെ അനുഗമിക്കണമെന്നും മഹർഷിയോടു ആവശ്യപ്പെട്ടു. മഹർഷിയുടെ മൗനം സമ്മതമായി ഞാൻ കരുതി. വീണ്ടും മഹർഷി സമാധിസ്ഥനായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിന്റെയും ശരീരത്തിന്റെയും ഭാരം അംഗം കൂടിച്ചേർന്ന് ഒരു ദിവ്യജ്യോതിസ്സായി ഭൂമിയിലേക്കു ഗമിക്കുന്നതായി കണ്ടു ഞാൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. നരേന്ദ്രനെക്കണ്ടുയരുന്നതെന്ന ആ മഹർഷിയാണ് നരേന്ദ്രനെ എന്നിച്ച് ബോധ്യപ്പെട്ടു. വേദോഽവസരത്തിൽ കാശിയിൽനിന്നും ഒരു ദിവ്യജ്യോതിസ്സ് കല്പിതായിലേക്കു പാലിച്ചുപാഞ്ഞു കൊണ്ടിരുന്നതായി ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൻ ഒരു ദർശനം ലഭിച്ചു. ഉടനെ വളരെ സന്തോഷത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു. 'എന്റെ പ്രാർത്ഥന സഫലമായി. എനിക്കുള്ളയാൾ ഒരുദിവസം എന്റെ അടുത്തുവരും.'

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവന്റെ സ്മർത്തനംമൂലം നരേന്ദ്രൻ ബോധരഹിതനായിത്തീർന്നതുകൊണ്ട് നരേന്ദ്രന്റെ മനസ്സ് ഒരു ഉയർന്ന ബോധനവലയിലേക്കിപ്പോന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു മാനസികമായി ഒരു വലിയ മറ്റനം സംഭവിച്ചു. ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൻ ഒരു ഭ്രാന്തനല്ലായിരുന്നുവെന്നും നേരെമറിച്ച് ലോകവ്യവഹാരങ്ങളിൽ ഏല്പെട്ട് കാലകാഞ്ചനങ്ങൾക്കധീനരായി നട്ടംതിരിയുന്ന ഭ്രാന്തന്മാരുടെ ഇടയിൽ സുബോധവും വിവേകവും ഉള്ള ഒരാൾ അദ്ദേഹം മാത്രമാണെന്നും നരേന്ദ്രൻ കാലക്രമേണ മനസ്സിലാക്കി. ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവനായുണ്ടായ സമ്പർക്കംമൂലം നരേന്ദ്രൻ അനവധി പ്രശ്നങ്ങൾക്കു പരിഹാരം ലഭിച്ചു. നരേന്ദ്രന്റെ തപസ്സിനും വൈരാഗ്യത്തിനും മറ്റൊന്നും. ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരത്തിനുവേണ്ടി തീവ്രപ്രയത്നം തുടങ്ങി.

നരേന്ദ്രൻ ഹൈന്ദവദൈവന്മാരിൽ വിശ്വാസിച്ചിരുന്നില്ല. ഹൈന്ദവശാസ്ത്രങ്ങളിലെ പല നിദ്ദേശങ്ങളെയും നിബന്ധനകളെയും അദ്ദേഹം അധികമായിരുന്നില്ല. ഏതു വസ്തുവിന്റെയും പരമാർത്ഥത്വം ഗ്രഹിക്കുന്നതിനുള്ള ജിജ്ഞാസ അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ കൂടുതലുണ്ടായിരുന്നു. ഗണാശനായിത്തീരുക എന്നത് നരേന്ദ്രൻ തീരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടില്ല. നരേന്ദ്രൻ ആ ജ്ഞാതീകപന്ഥാവിൽക്കൂടി സ്വച്ഛന്ദം വിഹരിക്കുന്നതിന് അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവന്നിരുന്ന കഷ്ടതകളെയും വിപ്ലവങ്ങളെയും അറിഞ്ഞ് അവയുള്ള നിവാരണമാർഗ്ഗങ്ങൾ ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൻ യഥാകാലം ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നു. ഈ അവസരം മുതൽ നരേന്ദ്രന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു വ്യതിയാനം സംഭവിച്ച് ഒരു പുണ്യപുരുഷനായിത്തീർന്നതിനുള്ള എല്ലാ പ്രവൃത്തികളിലും ഏർപ്പെട്ടു. നരേന്ദ്രൻ ഭാവിയിൽ വിജയശ്രീവാളിതനായിത്തീരമെന്ന ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൻ മുൻകൂട്ടി അറിഞ്ഞിരുന്നു.

സ്വാമി കൈത്രാനന്ദ.

ശ്രീ വിവേകാനന്ദശതാബ്ദയന്തി ശ്രീരാമകൃഷ്ണമഠത്തിന്റെയും മിഷന്റെയും അദ്ധ്യക്ഷൻ ശ്രീ മായവാനന്ദസ്വാമികളുടെ സന്ദേശം

പൗരസ്ത്യരും പാശ്ചാത്യരുമായ പ്രിയ സഹോദരി സഹോദരന്മാരേ,

ശ്രീവിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ശതാബ്ദിയാകുന്ന ഈ ചരിത്ര പ്രധാനസന്ദർഭത്തിൽ നിങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും എന്റെ ഹൃദയംഗമമായ അഭിവാദനങ്ങളും ഭാവുകങ്ങളും സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭൂവാസകാലം എത്രയും ഹൃസ്വമായിരുന്നെങ്കിലും അത് ഒരു നവയുഗാരംഭത്തെക്കുറിക്കുന്ന ആധ്യാത്മികാനുഭൂതികളെക്കൊണ്ടും പാശ്ചാത്യപൗരസ്ത്യദേശങ്ങളിൽ ഒരുപോലെ അവയുടെ പ്രചാരപ്രചാരം കൊണ്ടും നിബിഡമായിരുന്നു.

സ്വാമികളുടെ ഗുരു, ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ എല്ലാക്കാലത്തെയും എല്ലാ ദേശത്തെയും മനുഷ്യാഭിമാന്യങ്ങളുടെ പൂർത്തീകരണമായിരുന്നു. സ്വാമികൾ വെറുപ്പുകാലത്ത് ആ മഹാപുരുഷന്റെ ചേവടികളിലിരുന്നു മനുഷ്യനിലെ ഈശ്വരത്വസാക്ഷാത്കരണം വഴി സാർവ്വലോകികതയുടെ പൊതു അനുഭവസിദ്ധമാക്കി. അതിനാൽ, അദ്ദേഹം ഭാരതത്തിലാണ് ജനിച്ചതെങ്കിലും ലോകത്തിനൊട്ടുക്കും അവകാശപ്പെട്ടവനായിരുന്നു, ഭാരതത്തിനുമത്രം സ്വന്തപ്പെട്ടവനായിരുന്നില്ല. വിദ്വേഷവും മത്സരവുമാകാതെ താൻ മറയ്ക്കുന്ന ഈ ലോകത്തിന് ശാന്തിലഭിക്കാൻ ഏക നിരോധനമായ മനുഷ്യന്റെ ദിവ്യസ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ച് ഏകത്വത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം പാശ്ചാത്യപൗരസ്ത്യദേശങ്ങളിലെ സ്രിപുരുഷന്മാരിൽ ഉണർത്തുകയെന്നുള്ളതായിരുന്നു സ്വാമികളുടെ ജീവിതകൃത്യം. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: 'ഞാൻ ഭാരതത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു തീർച്ച. എന്നാൽ, നാളെ പെല്ലംതോറം എന്റെ കാഴ്ച അധികമധികം തെളിഞ്ഞുവരികയാണ്. നമുക്കു ഭാരതത്തെയോ ഇംഗ്ലണ്ടിനെയോ അമേരിക്കയെയോ കുറിച്ച് എന്തു പ്രത്യേകത! അജ്ഞാതർ മനുഷ്യനെന്നു വിളിക്കുന്ന ആ ഈശ്വരന്റെ ദാസന്മാരത്രേ നാം.' സാമൂഹ്യമോ രാഷ്ട്രീയമോ ആധ്യാത്മികമോ ആയ ഏതുതരം ശ്രേയസ്സിനും നിരോധനം ഒന്നുമില്ല.

തും—ഞാനും എന്റെ സഹോദരനും ഒന്നാണെന്നു അറിയുകതന്നെ. ഇത് എല്ലാക്കാലത്തെയും എല്ലാ ജനതയെ സംബന്ധിച്ചും ശരിയാകുന്നു.

സ്വാമികളുടെ സർഗ്ഗാഹിതമായ സന്ദേശത്തിൽ ഭൗതികവിജ്ഞാനവും മതവും, യുക്തിയും വിശ്വാസവും, പവിത്രവും അപവിത്രവും, പ്രാചീനവും അന്ധാചീനവും, പൗരസ്ത്യവും പാശ്ചാത്യവും ഏകീകരിക്കപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം തന്നെ ആ ഏകീകരണത്തിന്റെ മുൻനിരപ്പ് അവയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതവും സന്ദേശവും മാനവനാഗരികതയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു നവയുഗാരംഭം എന്നതിനാവശ്യമായ ഉത്തരണം നൽകിയിരിക്കുന്നു.

തന്റെ നാട്ടുകാരോട് ഉണർന്നുഴന്നുറപ്പായ പ്രിയത്തിക്കാൽ അദ്ദേഹം കാഹളംമുഴക്കി:—“പണിയെടുക്കുക, പണിയെടുക്കുക, അതിനെ ആശ്രയിച്ചത്രേ ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവം.” നിസ്സാരങ്ങളായ ഈഷ്യാമാനുഷ്യരും ദൂരെ തൂങ്ങിപ്പോയി, അതിപ്രാചീനകാലം മുതൽ പരമ്പരാസിദ്ധമായ, 'നാനാത്വത്തിൽ ഏകത്വം' എന്ന മഹനീയാദർശത്തിന് ചുറ്റും ഒത്തൊത്തമിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം അവരെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. ഈ ആദർശത്തെ മുൻനിർത്തി, വിഭിന്നഭാഷകളോടും ആചാരങ്ങളോടും കൂടിയ ഭാരതത്തിലെ നാനാജനവർഗ്ഗങ്ങളെയും കൂട്ടിയിണക്കി ഒരു മഹത്തായ രാഷ്ട്രം കെട്ടിപ്പടുക്കുവാൻ അദ്ദേഹം അവരെ ആഹ്വാനം ചെയ്തു. ഇതു സാവധാനമായിട്ടെ സാധിക്കുമെന്നുവെങ്കിലും ഫലം ചിരസ്ഥായിയായിരിക്കും. ബലപ്രയോഗത്താൽ ഉദനപ്പെടാത്ത ഫലം നേടാമെന്നെങ്കിലും അല്ലാത്തസ്ഥായിയാകയാൽ അതിനുദ്യമിക്കരുതെന്നും അദ്ദേഹം ശാസിച്ചു. ഈ നാനാഘടകങ്ങളിൽ ഏതൊന്നിന്റെയും നശീകരണം രാഷ്ട്രത്തെ അത്രമാത്രം ദുർബ്ബലവും ദരിദ്രവുമാക്കുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് ഒന്നിനേയും നശിപ്പിക്കാതെ എല്ലാറ്റിനേയും ഏകത്വത്തിൽ സമന്വയിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. മാതൃഭൂമിയുടെ പുഷ്പകാലനേട്ടങ്ങളെ അഭിമാന

ഫെബ്രുവരി 1963

പുറം വീക്ഷിക്കുവാൻ അതിന്റെ രാവിഭാഗമായ
 ത്തിൽ ഉൾക്കൊണ്ടി വീശിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട്
 ന്ന്റെ നാട്ടുകാരെപ്പോലെയും ആവശ്യപ്പെട്ടു. സ്വാമികൾ പ
 ന്നതും; “അങ്ങനെയൊരിക്കൽ ഏതൊരു അഭിമാനിക്കുന്ന
 വരിൽ ഒരുവനാണ് അത്; പക്ഷെ, അത് എന്ന്
 കേൾച്ചപ്പോൾ, പ്രകൃതി എന്റെ വംശമാണെന്ന് അറിയുക
 റിട്ടാകുന്നു. അതുകൊണ്ട് ബലം നൽകി.....എന്നു കേൾക്കുക
 കിയിലെ പുഴയിൽനിന്നു തെക്കേ.....നിന്നും അറക്കും
 അതേ അഭിമാനം ഉണ്ടായിരിക്കട്ടെ”

മാതത്തിന്റെ മാവിയെ പരാമർശിച്ചു സാഹിത്യം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: “അതാ, അവാമ—എന്റെ മാതാമാം—പ്രാധമ്യമായി അടിച്ചൊട്ടു മുന്നോട്ടു നിങ്ങളുടേതാകുന്നതൊക്കെ ശക്തിയും ആകാശവാതം അവിടുത്തെ മഹത്തായമാഗഭയം സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ” “ഉണക്ക, എഴുന്നേല്ക്ക, നിങ്ങളെ രാത്രി കഴിയാനായി, പ്രഭാതം അടുത്തിരിക്കുന്നു; വേലിയേറ്റം തുടങ്ങി, അതിന്റെ ഉത്കടഭാഗം ചെറുക്കുവാൻ യാതൊന്നിനും കഴിയില്ല.” “അവാമ ഇനിക്കേൽ ഉറങ്ങാൻ പോകുന്നില്ല; അവളുടെ മുന്നേറ്റം തടയാൻ യാതൊരു ബാഹ്യ ശക്തിയും ഇനിക്കേൽ സംയുക്തം! എന്തെന്നാൽ അനന്തശക്തിയായ അവാമ ഇതാ ഉണർന്നുവന്നു കയറുന്നു” എന്നും ആത്മവിശ്വാസമുള്ളവരായിരിക്കാനും, ആവശ്യം വെടിഞ്ഞു മാവിലാതം കെട്ടിപ്പിടിക്കുവാൻ തീവ്രതയും ചെയ്യാനും അദ്ദേഹം അവരെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: “നിങ്ങൾക്കു നിങ്ങളിൽത്തന്നെ വിശ്വാസമുണ്ടാകണം, അല്ലെങ്കിൽ മോചനമില്ല ആത്മവിശ്വാസവും ബലവും—ഇവയാണ് നമുക്കാവശ്യം.....ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ആത്മശക്തിയെ വിളിച്ചുണർത്തുക, അതുണർന്നു കണക്കു.....അപ്പോൾ ശക്തി കൈവരും, മേലി കൈവരും, അതുപോലെ ഉത്തമഗുണങ്ങളെല്ലാം കൈവരും.” “ത്യാഗംകൂടാതെ മതമൊന്നും സാധിക്കാത്തതു.....നിങ്ങളുടെ സുഖമാഗങ്ങളും, നിങ്ങളുടെ പേരും പെരുമയും സ്ഥാനമാനങ്ങളും, എന്നുവെന്ന്

‘ദിവനനളദിയും, തൃപിടകേ’.....‘ഇതവുകൊണ്ടു
 ഇ മംസപേശികളും ഇതക്കൊണ്ടുള്ള സിരകളുമാ
 ണ്’ നമുക്കെ നാട്ടിന് ഇന്നാവശ്യം; മരണത്തെ നേ
 രിക്കേണിവന്നാൽപ്പോലും ഏതുവിധവും കാര്യം സാ
 യിക്കുന്ന അകിമദത്തായ ഇച്ഛാശക്തിയാണു് നമുക്കാ
 വശ്യം.....ഹേ ധീര, സാദിമനം പ്രഖ്യാപിക്ക—
 ‘ഞാനൊരു ഭാരതീയൻ, മാരോ ഭാരതീയനും എന്റെ
 സഹോദരൻ,’ ‘ഭാരതത്തിലെ മണ്ണ് എന്റെ പരമ
 സ്വർഗ്ഗം, ഭാരതത്തിന്റെ ഭാവുകം എന്റെ ഭാവുകം’
രാവകൽ ഇങ്ങനെ ജപിക്കുക, പ്രാർത്ഥിക്കുക—
 ‘ഹേ ഭഗവാൻ ഗൗരിപദേ, അല്ലയോ ജഗജ്ജനനി,
 എനിക്ക് പരമധം തന്നു് അനുഗ്രഹിക്കണമേ!....,ഏ
 മന്ന ഭക്തയഥാർത്ഥമനുഷ്ഠനാക്കേണമേ!’

ബദ്ധവും ശ്രദ്ധയും വിരൂപും അർഹ്യവുമുണ്ടെന്നുള്ളതാ ഈ സന്ദേശം നമുക്കിന്നു്, ഈ ഭൂമിയിലെ സന്ധിയിൽ വിശ്വസിക്കാം, ആവശ്യമായിരിക്കുന്നു.

ശ്രീമാധവാനന്ദസപരീകര
അധ്യക്ഷൻ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണമഠവും മിഷനും.

ശ്രീ ശ്രീ വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ജന്മശതാബ്ദിയാഘോഷം

കാവടി ശ്രീരാമകൃഷ്ണാലൈതരൂപം
 ശ്രീ ശ്രീവിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ജന്മശതാബ്ദിയാഘോഷം
 കാവടി ശ്രീരാമകൃഷ്ണാലൈതരൂപത്തിൽ ജനവരി പതിനഞ്ചാം തീയതി വെളുപ്പിനു, അ

ബുഷണിയും, നടത്തിയ കംഗളാഭിനയം ആരംഭിച്ചു. തുടർ വിശേഷാൽ ജനനയും ഉപനിഷത്പാരായണവും ഉണ്ടായിരുന്നു. മഹാപുരുഷനിയ്യം ആശ്രമത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള ബ്രഹ്മാനന്ദാദയം സ്കൂളുകളിലെ

புதுச்சேரி.

വിദ്യാർത്ഥിനിവിദ്യാർത്ഥികളും അധ്യാപകരും മറ്റു ചേതനങ്ങളും ചേർന്ന് പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി സ്കൂൾ അങ്കണത്തിൽവെച്ചു പതാക ഉയർത്തി. അതിനുശേഷം നടന്ന പ്രാർത്ഥനയോഗത്തിൽ ശ്രീമാനനുസാരികൾ ശ്രീ ശ്രീസ്വാമിജിയുടെ വിശ്വദർശനങ്ങളെപ്പറ്റിയും ഈ ആഘോഷങ്ങളുടെ അനിവാര്യതയെപ്പറ്റിയും അപ്പോൾ സന്നിഹിതരായിരുന്ന വമ്പിച്ച ജനാവലിയെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി. തദനന്തരം പട്ടണം പുറിയുള്ള ഘോഷയാത്രയായിരുന്നു. വണ്ണശബളമായ ഘോഷയാത്രയിൽ ശ്രീ ശ്രീവിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ചിത്രം കമനീയമായി അവകരിച്ച് ശ്രീരാമകൃഷ്ണാദൈതാശ്രമഗുരുക്കൾ ജനസംഘത്തിന്റെ ജനയോടുകൂടി കേന്ദ്രീകൃതം എഴുന്നള്ളിച്ചു. വിവേകാനന്ദസുരൂപികൾ എഴുതിയ ബാനറുകളും പ്ലക്കർഡുകളും വിവിധവണ്ണങ്ങളിലുള്ള കൊടികളും ഘോഷയാത്രയ്ക്കു മാറുകൂട്ടി, 12 മണിയ്ക്കു ഘോഷയാത്ര കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അതിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്ന എല്ലാവർക്കും, ആയിരത്തിലധികം പേർക്കും, മധുരപലഹാരവും പ്രസാദവും വിതരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു.

സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥിനിവിദ്യാർത്ഥികൾക്കായുള്ള പ്രസംഗമത്സരം ഉച്ചതിരിഞ്ഞു രണ്ടുമണിയ്ക്കാരംഭിച്ചു. സ്വാമിജിയുടെ പ്രസംഗശാഗങ്ങൾ മനഃപാഠമാക്കി അഭിനയപ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തിയും സ്വാമിജിയെപ്പറ്റി പ്രസംഗിച്ചുമാണു മത്സരങ്ങൾ നടത്തിയത്. ഈ മത്സരങ്ങളിൽ വിജയിച്ചവർ പ്രത്യേകസമ്മാനങ്ങളും പങ്കെടുത്തവർക്കും പ്രോത്സാഹനാർത്ഥം സ്വാമിജിയുടെ ജീവചരിത്രപുസ്തകങ്ങളും നാലു മണിയ്ക്കു ശ്രീ ഭൈഷ്ണികാനന്ദസ്വാമിജിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നടന്ന സമ്മേളനാവസരത്തിൽ നല്കപ്പെട്ടു. സമ്മേളനം ഈശ്വരപ്രാർത്ഥനയോടെ ആരംഭിച്ചു ശ്രീ. എൻ. ജി. പങ്കജാക്ഷൻ നായരുടെ സ്വാഗതപ്രസംഗവും അദ്ധ്യക്ഷന്റെ ഉപക്രമപ്രസംഗവും കഴിഞ്ഞ് ശ്രീ ജൈത്രാനന്ദസ്വാമികൾ വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ ജീവിതത്തെ ആസ്പദമാക്കി സുദീർഘമായ ഒരു പ്രഭാഷണം നടത്തി. സ്കൂളിലെ ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയം ക്ലാസുകളിലെ കൊച്ചുവിദ്യാർത്ഥികൾ ശ്രീ ശ്രീസ്വാമിജിയുടെ ഇംഗ്ലീഷുപ്രഭാഷണങ്ങളുടെ ഭാഗങ്ങൾ ഹരിസ്ഥമാക്കി അവതരിപ്പിച്ച് സദസ്യരെ പുളകം കൊള്ളിച്ചു. ശ്രീമതി ടി. എം. പാറക്കുട്ടിവാക്കുസ്മാരക കൃത ജന്മതാപ്രകടനത്തോടെ യോഗം സമാഗളം പൂർത്തിയാക്കി.

സമ്മേളനാനന്തരം പ്രമാണാദാനസ്വാമികളും

ഗുരുക്കൾവിദ്യാർത്ഥികളും ചേർന്ന് പാടിയ വിവേകാനന്ദഗാനങ്ങൾക്കു ശേഷം ജനഗണമന ആലാപത്തോടുകൂടി അന്നത്തെ ആഘോഷം ശുഭമായി കവാശിച്ചു.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണാശ്രമം, വിലങ്ങൻ, തൃശ്ശൂർ.

ശ്രീ സ്വാമിജിയുടെ ജന്മദിനമായ ജനുവരി 17-ാംനു- രാവിലെ പ്രഭാതഗീതം, ഉപനിഷത് പാരായണം മുതലായ പരിപാടികളോടുകൂടി ഇവിടെ ആരംഭിച്ച ആഘോഷങ്ങൾ 20-ാംനു- വരെ നാലുദിവസം ഉണ്ടായിരുന്നു. 17-ാംനു- രാവിലെ വിശേഷാൽ പൂജയും ജ്ഞാനയും വിവേകാനന്ദസാഹിത്യപാരായണവും ശ്രീ അക്ഷതാനന്ദസ്വാമികളുടെ പ്രഭാഷണവും വൈകുന്നേരം ശ്രീ പുത്തൂർ രാമൻമേനോന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ പൊതുയോഗത്തിൽ ശ്രീ. എം. കെ. രാജാ, അഡ്വക്കേറ്റ് ശ്രീ. ടി. രാമകൃഷ്ണൻ എന്നിവരുടെ പ്രസംഗങ്ങളും ഉണ്ടായി. വിവേകാനന്ദസാഹിത്യസർവ്വസ്വം ആറാം വാല്യത്തിന്റെ രൂപമാരികപ്രസിദ്ധീകരണവും അദ്ധ്യക്ഷൻ നിർവ്വഹിച്ചു.

18-ാം, 19-ാം തീയതികളിൽ സ്കൂൾകുട്ടികളുടെ വിവിധ ആഘോഷപരിപാടികളായിരുന്നു. ശ്രീ. എ. കരുണാകരമേനോൻ, ശ്രീമതി ടി. ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിവാക്കുസ്മാരക എന്നിവരുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നടന്ന പൊതുയോഗങ്ങളിൽ ശ്രീ. സി. കെ. ശങ്കരനാരായണനെഴുതുന്ന ശ്രീമതി പി. ലക്ഷ്മിക്കുട്ടി അമ്മയും ശ്രീ. സ്വാമിജിയുടെ ജീവിതപദേശങ്ങളെ സ്പർശിച്ച് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഉദ്ബോധനം നൽകി.

20-ാംനു- വൈകുന്നേരം ശ്രീ. കെ. പി. കേശവമേനോന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ പൊതുയോഗത്തിൽ ശതാബ്ദി ആഘോഷങ്ങളുടെ രൂപമാരികമായ ഉദ്ഘാടനം നടന്നു. തുടർന്ന് ശ്രീ എസ്. ഗുപ്തൻനായരുടെയും ശ്രീ. കെ. ചന്ദ്രശേഖരന്റെയും പ്രസംഗങ്ങളും ഉണ്ടായി.

17-ാം, 20-ാം, തീയതികളിൽ വൈകുന്നേരം 6-30മുതൽ 8-30വരെ ശ്രീ. സ്വാമിജിയുടെ ജീവിതത്തിൽനിന്നും ചില ഭാഗങ്ങൾ ഗുരുക്കൾവിദ്യാർത്ഥികളും അധ്യാപകരും തന്മയമായി അഭിനയിച്ചു. 20-ാംനു- വൈകിട്ട് നാലുമണിക്ക് ആശ്രമപരിസരങ്ങളിലുള്ള ഗ്രാമങ്ങളിൽനിന്ന് ജനസംഘങ്ങൾ ഘോഷയാത്രയായി ശ്രീ. സ്വാമിജിയുടെ മായ എഴുന്നള്ളിച്ചു കൊണ്ടുവന്ന് അഞ്ചുമണിവരെ ജനകീർത്തനങ്ങൾ പാടി. തൃശ്ശൂർനിന്നും മറ്റും ചേതനങ്ങൾ ആഘോഷങ്ങളിൽ പങ്കാകാഞ്ച് ശതാബ്ദി മഹോത്സവം വിജയിപ്പിച്ചു.

അഭിപ്രായത്തിനു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ

ശ്രീരാമകൃഷ്ണകിരണം—നിർമ്മലാനന്ദചരിതം, ശതാബ്ദപൂർത്തിസ്തോകം.

പ്രകാശകൻ: പ്രസിഡൻ്റ് ശ്രീരാമകൃഷ്ണനിരഞ്ജനശ്രീരാമകൃഷ്ണനഗരം, റെറപ്പാലം.

വിവ 3 രൂപാ പേജ് 286.

ഈ ശതാബ്ദത്തിൻ്റെ ആദ്യത്തെ പകുതിയിൽ കേരളത്തിനുണ്ടായിട്ടുള്ള മരുപരമായ നവോത്ഥാനത്തെപ്പറ്റി നിരൂപിക്കുമ്പോൾ ശ്രീമത്ത് സ്വാമിനിർമ്മലാനന്ദജിഹ്വാരാജിൻ്റെ ചിഹ്നമുദായകവും തേജോമയവും പരമാർത്ഥമുദായകവും പൗരസ്ത്യപ്രചാരകവുമായ ജീവിതത്തെപ്പറ്റിയും ഉപദേശങ്ങളെപ്പറ്റിയും കാലദേശബോധമുള്ള ഒരു ചിന്താശീലനും സ്മരിക്കാതിരിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. പ്രസ്തുത കാലഘട്ടത്തിൽ ശരസ്വതികളായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള കേരളത്തിലെ ഒന്നാംകിട മതേതരക്കന്മാർ ഏതുതരം വിശാല ഹൃദയരായിരുന്നുവെന്നും അവർ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന ജനവിഭാഗത്തിൻ്റെ പുരോഗമനത്തിനോ ആരംഭനക്കോ നിമിത്തമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതൊരു തരം സാമൂഹിക വിഭാഗചിന്തകൾക്ക് അതിരായി സമുദാരത്തിനായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാടിൽ കൂടി അവരെ കാണുന്നതിനു ജനതയ്ക്ക് പദ്ധ്യപോഴും സാധിക്കാതെപോയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. ജനനാമകേരളീയനായിത്തീർന്നില്ലെങ്കിലും കേരളത്തിൻ്റെ ആദ്ധ്യാത്മിക രചനയും ഉണർത്തുന്നതിനുവേണ്ടി കാൽ ശതാബ്ദത്തിലധികം നിരവധി രചനകളും സഹിച്ച് പതിവധികം ആശ്രമങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച് അൻപതിലധികം വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പന്നരായ ത്യാഗി സന്യാസികളെയും ബഹുശതം ആദർശനിഷ്ഠരായ കീഴ്വന ഗുഹസ്ഥന്മാരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു ശിഷ്യസംഘത്തെ കേരളത്തിനു പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഈ ഹൈപ്രത്യയൻ്റെ മെൽക്കുതിരിവിനും ഇപ്പോഴെങ്കിലും മാതൃഭാഷയിൽ കേരളീയർ വായിക്കുന്നതിന് ഇടയാക്കിത്തീർത്തിട്ടുള്ള ശ്രീരാമകൃഷ്ണനിരഞ്ജനശ്രീരാമകൃഷ്ണനോട് കേരളത്തിനുള്ള കടപ്പാട് അനല്പമാണ്.

മുദാകൃതം, ഹൈപ്രത്യയസംഗ്രഹം, കരോരതപസ്വ, കൃഷ്ണകൃത, ലോകാനുഗ്രഹതാല്പര്യം—ഈ അഞ്ചുപദങ്ങളെക്കൊണ്ട് സന്യാസിയായ ഒരു ഹൈന്ദവ വിൻ്റെ ജീവിതത്തെ സംഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയും. പക്ഷേ ഈ അഞ്ചുപദങ്ങളെയും ആഴം എത്രമാത്രമെന്നു കണ്ടറിയാനുമെങ്കിൽ ഏതാണ്ട് ആ വിധമുള്ള ഹൈന്ദവർക്കു മാത്രമേ സാധ്യമാകയുള്ളൂ. ചാരത്തിൽ പൊതി

ഞ്ഞ തിരക്കൽപോലെ ആവിധമുള്ള ഹൈന്ദവരുടെ ജീവിതപ്രഭു സമകാലികന്മാർക്ക് യാതൊരു മാറ്റവുമില്ലാതെ സമ്പൂർണ്ണം ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു വേണ്ടതത്ര കഴിവില്ലാതെപോയാലും കാലാന്തരത്തിൽ അവരുടെ ഉപജാപകപണ്ഡിത നിഗൂഢമായ തേജസ്സും ബഹുഭവമായി. ലോകംഗളത്തിനു കാരണമായിത്തീർന്നു. തദ്ദേശജീവിതത്തിൻ്റെ മഹത്വത്തിനുള്ള മാനദണ്ഡം അവരുടെ പേരിൽ നടക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വലിപ്പമോ അവരുടെ ജീവിതത്തെയും ഉപദേശങ്ങളെയും പറ്റി പുറപ്പെടുന്ന പുസ്തകങ്ങളുടെ എണ്ണമോ അല്ല, പരമ്പരാഗതത്തിൽ അവിർവഴി മാനവഹൃദയത്തിൽ കൂടി പകരുന്ന ദിവ്യപ്രാചാരനവും അവരെ സ്മരിക്കുന്നവരുടെ ജീവിതത്തിനുള്ളൊരു മെൽക്കുതിരിവെയും ആണെന്നും അവരെപ്പറ്റി ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളവർ അവരുടെ ജീവിതവും ഉപദേശവും എഴുതി സംരക്ഷിച്ച് പിന്നീട് വരുന്ന തലമുറക്കാൾ നൽകുന്നത് ഹൈന്ദവ ഒരു ദായമാണ്. ആ നിമിഷം ശ്രീമത്ത് സ്വാമി നിർമ്മലാനന്ദജിയുടെ വിശദവും വിപുലവുമായ ജീവചരിത്രം ഗുരുസമാശ്രയണം, തപശ്ചക്രം, ആദ്ധ്യാത്മികസംപാദനങ്ങളിലുള്ള ആരോഹണം, ലോകവ്യാപിയായ സേവനം, ഗുരുദാതാക്കളോടുള്ള അമോഘസമ്പർക്കം, ആദർശനിഷ്ഠയെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ജീവിതസംഭവങ്ങൾ, പ്രതിഭാഭവൈഭവം വീളുന്ന ദിവ്യപ്രാചാര്യത്വം, വാത്സല്യവും ഗൗരവീര്യവും തുളുമ്പുന്ന പെരുമാറ്റം എന്നിങ്ങനെയുള്ള വിജ്ഞാനപ്രദമായ വിവിധ സംഗതികളെ ലളിതവും സ്വാതന്ത്ര്യമായ ഭാഷയിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ ചരിതം അദ്ദേഹത്തിൻ്റെ ശതാബ്ദപൂർത്തിസ്തോകമായി പുറപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് അത്യന്തം അനുഭവനോർഹമായിട്ടുണ്ട്. ആദ്ധ്യാത്മികമായ പ്രചാരനവും ഒരു ദിവ്യജീവിതത്തിൻ്റെ ഹൈപ്രത്യയമായ സ്വരൂപവും എന്തെന്നു ഗ്രഹിച്ച് സ്വജീവിതം മെച്ചപ്പെടുത്താനുഗ്രഹിക്കുന്നവർക്കല്ലാം ഈ ശ്രേഷ്ഠഗ്രന്ഥം മനോവിശ്വവും ഉത്തേജനവും നൽകുമെന്നുള്ളതിനു യാതൊരു സന്ദേഹവുമില്ല.

(സ്വാ. വി.)

പ്രബുലകേരളം

പ്രബുദ്ധകേരളം

വാല്യം 48

1963 മാച്ച്

ഖക്കം 3

അമൃത വാണി

അച്ചുതാച്ചുത ഹരേ പരമേശ്വരൻ രാമകൃഷ്ണപുരയോത്തമ വിഷ്ണു
വാസുദേവ ഭഗവന്നിരുൾ ശ്രീപതേ ശമയ ദുഃഖമശേഷമ്

വിശ്വമംഗല വിഭോ ജഗദീശ നന്ദനന്ദന ഹൃസിഹ നരേന്ദ്ര
മുക്തിദായക മകന്ദ മുരാര ശ്രീപതേ ശമയ ദുഃഖമശേഷമ്

രാമചന്ദ്ര രഘുനായക ഭേവ ഭീനനാഥ ദുരിതക്ഷയകാരിൻ
യാദവേന്ദ്ര യദഭ്യുഷണ യജ്ഞ ശ്രീപതേ ശമയ ദുഃഖമശേഷമ്

ഭേവകീരന്തയ ദുഃഖഭവാഗേ രാധികാരമണ രമ്യസുമുർതേ
ദുഃഖമോചന യോർണ്ണവ നാഥ ശ്രീപതേ ശമയ ദുഃഖമശേഷമ്

ഗോപികാവനേചന്ദ്രചകോര നിത്യ നിർഗുണ നിരഞ്ജന ജിഷ്ണു
പുണ്യരൂപ ജയ ശങ്കര സർവ്വ ശ്രീപതേ ശമയ ദുഃഖമശേഷമ്

ഗോകുലേശ ഗിരിധാരണ ധീര യാമുനാപ്തഭവേലന വിര
നാരദാഭി മുനിവന്ദിതപാദ ശ്രീപതേ ശമയ ദുഃഖമശേഷമ്

ചോരകാധിപ ഭരതഗുണാബ്ധേ പ്രാണനാഥ പരിപൂർണ്ണ ഭവാഭേ
ജ്ഞാനഗമ്യ ഗുണസാഗര ബ്രഹ്മൻ ശ്രീപതേ ശമയ ദുഃഖമശേഷമ്

ദുഷ്ടനിർലേഖ ഭേവ യോഗോ പദ്മനാഭ ധരണീധര ധർമ്മൻ
രാവണാന്തക രമേശ മുരാര ശ്രീപതേ ശമയ ദുഃഖമശേഷമ്.

മാച്ച് 1963

അച്ചുതറപ്പുകമിടം മെനിയം നിർമ്മിതം വേദയം വിനിഹത്തമ്
യഃ പരോപിഷയവൃത്തിനിവൃത്തിർജന്മ ദുഃഖമഖിലം സ ജഹാതി

അച്ചുതറ, ഫരേ, പരമാത്മൻ, രാജാ, കൃഷ്ണൻ, പരമേശ്വരൻ, വിഷ്ണു, വാസുദേവൻ, ഭഗവൻ, അനിതലം, ലക്ഷ്മിപതേ എല്ലാ ദുഃഖങ്ങളെയും ശമിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു. ലോകത്തിലെല്ലാം മംഗളം വീട്ടിയീക്കുന്നവനേ, വിവിധചരമാലയായി ഭവിച്ചവനേ, ജഗദീശ്വരൻ, നന്ദവേദൻ എന്നുമുള്ളവരാകിയവനേ, നരസിംഹവർമ്മം പുണവനേ, നരേശ്വരൻ, ഭക്തിയുള്ളതാകുന്നവനേ, മരണത്തെ അസൂരനെ ഹനിച്ചവനേ, ശ്രീപതേ, അശേഷദുഃഖങ്ങളെയും ശമിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു. രാജാ, രാജാ, സ്വയംപ്രകാശൻ, ഭീനന്ദൻ ഉദയവനേ, ദുരിതനാശകൻ, യാദവേശ്വരനേ, യദുവംശത്തിൽ ഭൂഷണമായി പിറന്നവനേ, യജ്ഞസ്വരൂപിൻ, ലക്ഷ്മിപതേ, സർവ്വദുഃഖങ്ങളും ഇല്ലാതാക്കുന്നതാകുന്നു. വേദകീനന്ദൻ, കാട്ടുതീപോലെ ദുഃഖചീഡകനായ നശിപ്പിക്കുന്നവനേ, രാധാരമണൻ, രാജാ മംഗളവിഗ്രഹം പുണവനേ, ദുഃഖത്തിൽനിന്നും മോചനമരുളുന്നവനേ, കരുണാശരവേ, ഉദയവനേ, ശ്രീപതേ ദുഃഖങ്ങളെയെല്ലാം നശിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു. ചന്ദ്രശേഖരൻ കൊണ്ടു സന്തോഷമയുന്ന ഉപ്പനേപ്പോലെ പരമഭക്തകളായ ഗോപസ്ത്രീകളുടെ മുഖശേഖരംകൊണ്ടു മകിയെന്നവനേ, നിത്യസ്വരൂപൻ, നിത്യനാ, നിത്യനാ, ജയശീലൻ, പരിപൂർണ്ണ അവിദ്യൻ ജയിച്ചാലും. ശങ്കരസ്വരൂപിയും സർവ്വാത്മകനുമായ ശ്രീപതേ അശേഷദുഃഖങ്ങളും നശിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു. ഗോകുലനാഥൻ, ഗോവർദ്ധനധാരിൻ, ഹോധീശൻ, യമുനാനദിയുടെ തെളിഞ്ഞ കരയിൽ ചില നടുങ്ങിയവനേ, വിശ്വനാ, നാരദാദിമുനികൾ അഭിപ്രണിയുന്നവനേ, ശ്രീപതേ മന്നാശിയാരെ ദുഃഖങ്ങളെയെല്ലാം നശിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു. ചോരകാനായകൻ, അഭയാർത്ഥി ഗുണങ്ങളോടു കൂടിയവനേ, പ്രാണനാഥൻ, അപരിമിതൻ, സംസാരനാശകൻ ജന്മനമുത്താൽ പ്രാപിക്കത്തക്കവനേ, ഗുണാശരവേ, ബ്രഹ്മസ്വരൂപിൻ, ശ്രീകാന്തൻ ദുഃഖങ്ങളെല്ലാം അകറ്റുന്നതാകുന്നു. ദുഷ്ടന്മാരെ സംഹരിക്കുന്നവനേ, വേദവേദൻ, യാദവൻ, പരമേശ്വരൻ, ലോകേശ്വരൻ, യജ്ഞസ്വരൂപിൻ, രാവണാശകൻ, രാജാ, ഭഗവൻ, ശ്രീനാഥൻ, സർവ്വദുഃഖങ്ങളും നശിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു. അച്ചുതറയിൽ നാമങ്ങളെക്കൂടിയിരിക്കുന്ന മെനിയമായ ഈ അച്ചുതറ സംസാരയം കെടുത്താൻ വേണ്ടി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. വിഷയങ്ങളിൽ വർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇന്ദ്രിയമനസ്സുകളെ അവയിൽനിന്നും നിവർത്തിപ്പിച്ച് ഏതൊരുവനാണോ ഈ സ്തോത്രം പഠിക്കുന്നത് അവൻ ജന്മനിമിത്തമായ സർവ്വദുഃഖങ്ങളെയും കടക്കുന്നതാണ്.

ശ്രീ ശങ്കരഭഗവത് പാദോദ്ധാതൃ വിരചിതം.

ധ മ മ

ധർമ്മശബ്ദം വളരെ പ്രാചീനകാലം മുതൽ സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. പുല്ലിംഗത്തിലും നപുംസകവിംഗത്തിലും സന്ധ്യംപോലെ ഈ പദത്തിന്റെ പ്രയോഗം കാണാൻ കഴിയും. നപുംസകവിംഗത്തിലെ രൂപം മലയാളത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നതിന് കർമ്മ എന്നപോലെ ധർമ്മ എന്നു പറയണം.

പുല്ലിംഗത്തിലെ രൂപം വിശദപ്പെടുത്തുന്നതിന് ബ്രഹ്മാവേണമുപോലെ ധർമ്മാവേണം പഴയേണമായി വരും. യത്നം എന്നും പുല്ലിംഗരൂപത്തിൽ പ്രയാഗമില്ലാതില്ല. ധർമ്മാവേണമു മിക്കവാറും വൈദികപ്രയോഗമാണ്. മഹാഭാരതത്തിൽ ഇപ്രകാരമൊരു പദ്യമുണ്ട്.

പ്രബുദ്ധകേരളം

സാരണമർദ്ദിയാളും
 ധർമ്മോ ധാരയതി പ്രജാഃ
 യത്സ്യം യാരണസംയുക്തം
 സ ധർമ്മ ഇതി കഥ്യതേ.

സാരണം ചെയ്യുന്നത് അല്ലെങ്കിൽ അതിനോട്
 സിരിക്കുന്നത് ഏതോ അതാണ് ധർമ്മം. പ്രജകളെ
 ചികിത്സിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ ചിട്ടയായി നി
 ്ക്കുന്നത് ധർമ്മമാണ്. ഇങ്ങനെ ജനസമൂഹത്തെ
 ഒരു കെട്ടായി നിറുത്തുന്നതിനും ഒരു വ്യക്തിയെ നി
 ശ്ചിതരീതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുവാൻ
 പരിശീലിപ്പിക്കുന്നതിനും സഹായിക്കുന്ന പ്രോത്സാഹനം ആ
 ശയങ്ങളെ ക്രിയാപദ്ധതികൾക്കാണ് ധർമ്മമെന്നു
 പറയുക.

ധർമ്മേതി ധാരണേ ധാതുഃ
 മഹദ്വേ ചൈവമവ്യക്തം
 ആധാരണേ ചാമദ്വേ വാ
 ധർമ്മഃ സ തു നിരൂപ്യതേ.

അതായത് ധർമ്മശബ്ദത്തിന്റെ യകാരം ധാര
 നത്തോടും മകാരം മഹത്വത്തോടും സംബന്ധിപ്പി
 ച്ചാൽ ധാരണം ചെയ്യുന്നതും മഹത്വമുള്ളവയെന്നതും
 ധർമ്മമെന്നു പറയുവാൻ കഴിയുമെന്ന് മത്സ്യപുരാണ
 ത്തിൽ പറയുന്നു. ധർമ്മമാണ് വിഷയത്തിൽനിന്നും
 രക്ഷിക്കുന്നത്. പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതുപോലെ നിയന്ത്ര
 രത്തിൽ മറ്റൊരുവരെയെ അതേപടി നിറുത്തുന്നത് ധ
 ർമ്മത്തിന്റെ ബലംകൊണ്ടാണ്. ഒരു സമൂഹത്തിലെ
 ഒരോ ഘടകങ്ങൾക്കുമുള്ള ധർമ്മമാണ് വ്യക്തിയെ
 സമുദായത്തിൽനിന്നും നിറുത്തുന്നത്. സമൂഹത്തിൽ
 അന്ധമായിത്തീർന്നു പോയവയെ ധർമ്മങ്ങൾ ലോപി
 ച്ചാൽ ഒരു വ്യക്തിയും സമുദായഘടകമായിത്തീരുന്ന
 രല്ല. ഒരോ വ്യക്തിയിലും അനേകം ഗുണങ്ങളും
 ക്രിയാകളും കാണാൻ കഴിയും. ഗുണങ്ങളെയും ക്രിയാക
 ളേയും ധർമ്മമെന്നു പറയുമ്പോൾ അവയ്ക്ക് ആശ്രയ
 മാതിരിക്കുന്ന വ്യക്തിയെ ധർമ്മിയെന്നു പറയുന്നു.

മാർച്ച് 1963

ഒരു സമൂഹത്തിലെ ഘടകങ്ങളായ വ്യക്തികൾക്ക്
 പൊതുവിൽ കാണപ്പെടുന്ന ഗുണങ്ങളെയും ക്രിയാകളേ
 യും ആസ്പദമാക്കി പല വ്യക്തികൾക്കും പൊതുവില്
 ലുള്ള സമാനതകളെയും വിശദീകരിക്കുന്നതായും
 നിശ്ചയിക്കാൻ കഴിയും. സാങ്കേതികമായ അർത്ഥത്തിൽ
 സ്വധർമ്മമെന്നു പറയുന്നത് ഒരോ ഒരു വ്യക്തിയിൽ
 മാത്രം ഒരിക്കൽകാണുന്ന ഗുണമല്ല. താൻ ചേർന്നിട്ടുള്ള
 സമൂഹത്തിലെ മറ്റു കുറെ വ്യക്തികൾക്കും തനിക്കും
 സംധാരണമായുള്ള ചില ഗുണങ്ങൾക്കാണ് സ്വധർ
 മമെന്നു പറയുക. ഏതെങ്കിലും ഒരു മനുഷ്യന്റെ ഒരു
 സമൂഹത്തിലെ ഘടകമായി നിർദ്ദേശിക്കുന്നതെങ്കിൽ
 ആ മനുഷ്യനിൽ സ്ഥായിയായി കാണപ്പെടുന്ന കുറെ
 ഗുണങ്ങളെയും കർമ്മങ്ങളെയും കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടതാ
 യാണ്. ഏകദേശത്തിലും ഏതെങ്കിലുംമൊരു ഗുണം പ്ര
 ത്യാശ്യമാവുകയോ ഏതെങ്കിലും ഒരു കർമ്മം ഒരിക്കൽ
 ചെയ്യുകയോ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് ഒരാളെ ഒരു പ്രത്യേക
 തരത്തിൽ വിഭജിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല.

ഒരു മനുഷ്യന്റെ ധർമ്മമെന്നെന്നു നിണ്ണയിക്കു
 മ്പോൾ അയാളുടെ യഥാർത്ഥരൂപം എന്താണെന്ന് ക
 ണ്ടുപിടിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മനുഷ്യൻ സംസാരിക്കുന്ന പ്രാ
 നിയാണെന്നു പറയുമ്പോൾ സ്വഭാവത്തെ ആസ്പദമാ
 കിയുള്ള ഒരു വർഗ്ഗീകരണമാകും അത്. 'തൊപ്പി ധരി
 ച്ച മനുഷ്യനാണ് നിങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്ന ആൾ'
 എന്നു പറഞ്ഞാൽ ചില പ്രത്യേക സന്ദർഭങ്ങളിൽ
 മാത്രമേ ഈ ലക്ഷണം ഫലിക്കുകയുള്ളൂ. ഒരേ സമയം
 ചിരിക്കുന്നവരെല്ലാം ചിരിക്കുന്നവരുടെ സമുദായ
 ത്തിൽ പെട്ടവരാണെന്നു പറയാൻ വയ്യ. ചിരിച്ച്
 മനുഷ്യന്റെ ഗുണമാണെങ്കിലും സ്വധർമ്മത്തിന്റെ
 സ്ഥാനം അതിനു കൊടുക്കാവുന്നതല്ല.

ഒരു ജാതിയിൽ പെട്ടതായി നിശ്ചയിക്കണമെ
 ങ്കിൽ വ്യക്തികൾക്ക് സംധാരണ കാണപ്പെടുന്ന ഒരേ
 തരം ഗുണങ്ങളും ഒരേ മാതിരി ക്രിയാകളും ഉണ്ടായിരി
 ക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു. കലാശൈലിയിൽനിന്നുള്ളതെന്നു
 സരിച്ച് മാറുന്ന ചില ധർമ്മങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തന്നാ
 ലും പരിവർത്തനം വരാത്ത വേറെ ചില ധർമ്മങ്ങൾ

ഉണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ സമാധാനമാണെന്നു പറയുവാൻ കഴിയുള്ളൂ. നൈസർഗ്ഗികമായ കിര ധർമ്മങ്ങളും ആഗ്രഹങ്ങളായ മറ്റു ചില ധർമ്മങ്ങളും എല്ലാ വസ്തുക്കൾക്കും കാണാൻ കഴിയും. മേ വസ്തുവിന്റെ നിമിത്തം ഫലമുണ്ടായിട്ടുള്ള സ്വാഭാവികധർമ്മങ്ങളെ അതിന്റെ പ്രകൃതിയാണെന്നു നാം പറയുന്നു. ഉഷ്ണത, തണുപ്പ്, തണുപ്പ്, തണുപ്പ്, തണുപ്പ്, തണുപ്പ്, തണുപ്പ് എന്നിങ്ങനെയുള്ള ധർമ്മങ്ങൾ ഭൗതികവസ്തുക്കളിൽ പ്രായേണ കാണാൻ കഴിയും. അതുപോലെതന്നെ ചേതനവസ്തുക്കളിൽ അനുകൂലമായവയെ സമ്പാദിക്കുന്നതിനും പ്രതികൂലമായവയെ നിരസിക്കുന്നതിനും ഉള്ള പ്രയത്നങ്ങളും കാണാൻ കഴിയും. സ്വാഭാവികധർമ്മങ്ങൾ നശിച്ചാൽ മേ വസ്തുതന്നെ ഇല്ലായിപ്പോകുന്നു.

സ്വാഭാവവും സ്വാധർമ്മവും ചരമപ്രപഞ്ചത്തിൽ എവിടെയും പ്രകടമാണ്. ഭാരോപദർശങ്ങളിലും ഐക്യപ്രകാരങ്ങളിലും നിമിത്തമുള്ള ചില ധർമ്മങ്ങൾ ഇല്ലാതില്ല. തീയും വെള്ളവും, കാറ്റും കാറ്റും, സൂര്യനും നക്ഷത്രങ്ങളും അനേകം ഭാഗങ്ങളിലും പൊതുവിലുള്ള ചില ധർമ്മങ്ങളാണ് അവയെ ആ പേരുകളാൽ നിർദ്ദേശിക്കാൻ നമുക്കു കാരണം നൽകുന്നത്. സിംഹത്തിലും മാനിലും, പാമ്പിലും കീരിയിലും, മരത്തിലും കായിലും അനുസൃതമായ മേ സ്വാഭാവം കാണാതിരിക്കുന്നില്ല. വെള്ളം കീഴോട്ടൊഴുകുന്നതും അഗ്നി കേൾക്കുന്നതും സ്വാഭാവമല്ലാതെ മറ്റൊന്നാണ്. ദിവ്യകരണം നിശ്ചയം സ്വാഭാവം അതാണ്. 'യഥാപുരുഷേണ' എന്നുള്ള വേദവചനത്തെ ക്രമവികാസവാദത്തിന് അപ്രമാണമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞാലും സിംഹവും പാമ്പും, അമ്പും ഗരും അവയുള്ള സ്വാഭാവികഗുണങ്ങൾ വിട്ടുനൽകില്ല. ക്രൗഞ്ചവും ശൗഞ്ചവും രൂപവും വേദിത്താൽ സിംഹം സിംഹമാകയില്ല മലം മലമായി കാണപ്പെടാതെ പോയാൽ അതിനെ മലമെന്നു പറയാൻ പ്രയാസമാണ്. ഇങ്ങനെ പ്രാപഞ്ചികസ്വാഭാവം പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നത് പറയുന്നത് ശരിയല്ലെന്ന് ആപേക്ഷികവാദം വെല്ലുവിളിച്ചാലും മനുഷ്യൻ

നിത്യകൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന വസ്തുക്കളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അനേകം ആകൃതി മറ്റൊരു മേ പരിവർത്തനം വ്യവഹാരിക ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചു ധർമ്മങ്ങളായിരിക്കുകയില്ല. ഈ സ്വാഭാവികതയെക്കുറിച്ചാണ് ഈശ്വരമെന്നു വിശ്വാസികൾ പറയുന്നത്.

സ്വാഭാവനിയമമായി വർത്തിക്കുന്നത് ഈശ്വരമെന്നായിരിക്കുമ്പോഴാണ് വാദിക്കുന്നവർ സ്വാധർമ്മത്തിന്റെ വിധാദായ് ഈശ്വരനെന്നു പറയുന്നു. യജ്ഞികമകളിലെപ്പോലെ മേ മേ ശുഭമായി മറ്റു കിര കഴിഞ്ഞു മനുഷ്യനായി സംസാരിക്കുകയും അനന്തരം മേ പക്ഷിരൂപം പുണ്യം പറന്നു പോകുകയും ചെയ്യുന്നതായി അനുഭവപ്പെട്ടാൽ മേ വ്യവഹാരവും പ്രതിഷ്ഠിതമായ രീതിയിലുള്ള പരസ്പരവർത്തനവും സാധ്യമാകയില്ല. അതുകൊണ്ട് മേ പക്ഷിരൂപം സാമഗ്രികളെല്ലാം സാപേക്ഷങ്ങളായിത്തന്നെയും അവയിലുള്ള ചില ധർമ്മങ്ങൾ ഐക്യപ്രപഞ്ചം പരിമിതാവസ്ഥകളിലെങ്കിലും സ്വാതന്ത്ര്യവുമുള്ളതാണെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടതാകുമായിട്ടുണ്ട്. ഇന്നലെ കണ്ട വസ്തുതയെയാണ് നാളെയും കാണാൻ കഴിയുന്നതെന്നു പ്രതിഷ്ഠിതമാണ് സമയപ്രവൃത്തിക്കു കാരണം.

മുൻകാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന നമ്മുടെ നിയമകർത്താക്കന്മാർ മനുഷ്യരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ചില സാമാന്യധർമ്മങ്ങളും വേറെ ചില വിശേഷധർമ്മങ്ങളും കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. പ്രകൃതി, സമയം, രാത്രി, തമസ്സ് എന്നീ മൂന്നു ഗുണങ്ങളുടെ കലപ്പാണെന്നും സമയഗുണപ്രധാനന്മാർ ബ്രാഹ്മണം മരോഗുണപ്രധാനന്മാർ ക്ഷത്രിയരും രാത്രി, തമസ്സ്, കലർന്നവർ വൈശ്യരും തമോഗുണപ്രധാനന്മാർ ശൂദ്രരെന്നെന്നു പുരാണം പറയുമ്പോൾ ഈ വസ്തുവ്യവസ്ഥയിൽ പ്രകൃതിസിദ്ധമായ മേശരണമണ് അവാർ കാണുന്നു. അതേസമയംതന്നെ നാലു വസ്തുക്കളും വിരാട് പുരുഷനിൽനിന്നും ഉണ്ടായിട്ടുള്ളവയാണെന്നും വസ്തുവിട്ടു കാണുന്നുണ്ട്. ഗുണം വസ്തുതെ ആശ്രയിച്ചാണെന്നു പറയുമ്പോൾ വസ്തു ഗുണത്തെ ആശ്രയിച്ചാണെന്നു

പറയുന്നതിനും മുൻപാണു നിഗമനം വഴി കാണി
ക്കുന്നു. നൈസർഗ്ഗികമായ വിഭാഗം സ്വീകരിച്ചാലും
സാംസ്കാരികമായ വിഭാഗം സ്വീകരിച്ചാലും വിഭാഗ
ത്തിനുള്ള കാരണം കാണാൻ കഴിയുന്ന ധർമ്മങ്ങളാ
ണെന്നു പറയാതെ തരമില്ല. പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന ധർമ്മ
ങ്ങൾ വലിയ മറ്റും കൂടാതെ വ്യക്തികളിൽ കാണു
മ്പോൾ മാത്രമേ വ്യക്തികളെ വിഭജിക്കുവാൻ സാധി
ക്കുകയുള്ളൂ. മോക്ഷസ്രാവ്യമായ പരമേശ്വരൻ പ്രകൃതി
യുടെ മുഴുവൻ നിയാമകനാണെങ്കിൽ വ്യക്തികളിൽ
കാണുന്ന ധർമ്മവിശേഷങ്ങൾ കർമ്മങ്ങളനുസരിച്ച്
ഈശ്വരനിയമപ്രകാരമുണ്ടായിട്ടുള്ളതാണെന്നു വിശ്വ
സിക്കുന്നതു സ്വാഭാവികമാകുന്നു.

പ്രാചീനകാലത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വർണ്ണശ്രമധർ
മ്മങ്ങൾ വൈദികർമ്മത്തെ ആശ്രയിച്ച് നിർവ്വഹിപ്പി
ക്കുന്നതാണ്. ഭാരതീയസംസ്കൃതി മുഴുവൻതന്നെ വൈ
ദികധർമ്മമായി ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. "വൈദിക
ർമ്മങ്ങളും പരമേശ്വരവൈചന്ദനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു് ധർ
മ്മാനുഷാനന്തരം പ്രാധാന്യം നൽകിക്കൊണ്ടുത
ന്നതാണ്. സാജ്വദർശനപ്രകാരം ഈശ്വരനാ
ധനം കൂടാതെ പുനുകർമ്മങ്ങൾ മൂലം അന്തഃകര
ണത്തിലുണ്ടാകുന്ന പരിണാമമാണ് ധർമ്മമെന്നു പറ
യുന്നു. ബുദ്ധമതക്കാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ചിത്തത്തിൽ
ഉദിക്കുന്ന ജ്ഞാനത്തിന് വേറൊരു ജ്ഞാനംകൊണ്ടു
ണ്ടാകുന്ന മറ്റൊരു ധർമ്മം. ശരീരത്തെ നിർമ്മിക്കു
ന്ന സൂക്ഷ്മാണുക്കൾക്കെന്നതാണ് ധർമ്മം എന്ന്
ജൈനന്മാർ പറയുന്നു. ആത്മാവിന്റെ വിശേഷഗുണ
ങ്ങളാണ് ധർമ്മമെന്ന് വൈഷ്ണവധർമ്മത്തിൽ
പറയുന്നു. ജീവംസകരായ പ്രാകൃതപക്ഷികൾ യാ
ഗ്യവൈഷ്ണവശേഷം അതിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന അദ്വൈതമാ
ണ് ധർമ്മം എന്നു വാദിക്കുന്നു. കമാരിലുള്ളതൻ അ
ഭിപ്രായമനുസരിച്ച് യോഗാഭിപ്രായകർമ്മങ്ങൾക്കെന്ന
താണ് ധർമ്മം. ഇങ്ങിനെ ധർമ്മത്തെപ്പറ്റി പല വി
ഭാവനകളും പ്രാചീനചിന്തകന്മാർ പ്രദാനം ചെയ്തി
ട്ടുണ്ട്. വിവിധരൂപമായും ആചാരമനുയായും അ
ഭ്യുദയവും മോക്ഷവും സമ്പാദിച്ചു തരുന്നതായും
ധർമ്മം ജീവിതത്തിന്റെ ഗതിയെ നയിക്കുന്ന ഉപക
രണമാണ്. ധർമ്മത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം
ബോധമെന്നോടി അദ്വൈതധർമ്മത്തോടോപോ
ലും വൈദികന്മാരിൽനിന്നും ആദരവു ലഭിച്ചിരുന്നു.
വേദപക്ഷപാതിയായ കമാരിലുള്ളതൻ അത്ഭുതപ്പറ്റി ഈ

വിധം പറയുന്നു. "വിജ്ഞാനമാത്രമുണ്ടാണു് ഗതനെ
മാത്മാദി വാദാനാമപ്യുപനിഷദ്വിവാദപ്രകാരം
വിഷയേഷു ആത്യന്തികം രാഗം നിവർത്തയിതുമു
ക്തപ്രപന്നം സദ്വേഷം പ്രാമാണ്യം". ആത്യന്തിക
മായ വിഷയരാഗത്തിൽനിന്നും ജനങ്ങളെ നിവർത്തി
പ്പിക്കുന്നതിന് ഉപകരിക്കുന്ന വിജ്ഞാനമാത്രവാദം
മുഖ്യമനുഭവം. നൈർവ്വേദ്യമാകും മുഖ്യമായവകൾ
പോലും ഉപനിഷത്തുകളിലെ അർത്ഥവാദങ്ങളിൽനി
ന്നും ഉണ്ടായിട്ടുള്ളവയാണെന്നും അതുകൊണ്ടു് അവ
ക്കും പ്രാമാണ്യമുണ്ടെന്നും തത്ത്വവാർത്തികത്തിൽ മേലു
ദ്ധരിച്ച വാക്യംമൂലം കമാരിലുള്ളതൻ ഉറപ്പുനൽകു
ന്നതു്.

വൈഷ്ണവർചാര്യന്മാരുടെ സിദ്ധാന്തപ്രകാരം ധർ
മ്മത്തെ രണ്ടുപ്രകാരം വിഭജിക്കാൻ കഴിയും. ഇതി
ന് അനർത്ഥ സിദ്ധധർമ്മമെന്നും സാധുധർമ്മമെന്നും
പേർ പറയുന്നു.

യേ ച ദോഷവിരോ വിപ്രാഃ
യേ ചാധുർത്ഥവിദോ ജനാഃ
തേ വദന്തി മഹാജനം
കൃഷ്ണ ധർമ്മം സനാതനം.

വൈദികരായ ദ്വൈതന്മാരും അദ്വൈതവേദിക
ളും മഹാത്മാവായ ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാൻതന്നെയാണു സ
നാതനധർമ്മമെന്നു പറയുന്നെന്നു സാരം. ധർമ്മത്തി
ന്റെ പരിനിഷ്ഠിതമായ രൂപം ഭഗവാൻതന്നെയാണു്,
എന്നു മഹാഭാരതത്തിൽ പറയാൻ കാരണമെന്തു്? ധർ
മ്മം സുഖസാധനവും അധർമ്മം ദുഃഖഹേതുവുമാണെന്നു്
എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുന്നു. ഒരു ജീവിക്ക് ലഭിക്കു
ന്നതും സുഖം ശാശ്വതതയായി, സ്ഥിരതയായി നിശ്ചി
തമായിരിക്കുന്ന ഭഗവാന്റെ നിന്നു മാത്രം ലഭിക്കേണ്ട
താണെന്നു നൈസ്സർഗ്വദോഷം ഭഗവാനെ സിദ്ധമായ
ധർമ്മമെന്നു വൈഷ്ണവന്മാർ പറയുന്നു. സാധനത്തെ
പലരൂപാലും സാധ്യം തന്നെയാണെന്നു് ഉപമാരമാ
യി പറയുന്നതു് വാക്യശാസ്ത്രത്തിലെ ശൈലിയാണു്,
നെയ്യു് ആയുസ്സാണു്, കവച്ചു ജീവിതമാണു് എന്നെ
ല്ലാം പറയുന്നതുപോലെ. അതുകൊണ്ടു് ധർമ്മമൂലം
ലഭിക്കേണ്ട ഭഗവാനെത്തന്നെ ധർമ്മമായി പറയുന്നു.
എന്നു മാത്രമല്ല, മോക്ഷാർത്ഥപ്രാപ്തനായ ജഗദീശ്വ
രൻ പ്രസന്നനായി ജീവിക്കുകക്കു കർമ്മാനുസാരമായ
പുണ്യപ്രദനയും ധർമ്മാചാരണത്തിനുള്ള സർവ്വ
സ്വിയും നൽകുന്നു. അതുകൊണ്ടു് സിദ്ധധർമ്മമാണു്
ഭഗവാൻ എന്നു നിശ്ചയിക്കുന്നതു യുക്തമാകുന്നു.
സ്വാമി വിമലാനന്ദ.

കാരുണ്യം ചൊരിയട്ടെ!

[കേക]

എണ്ണമില്ലാതെയുള്ള ജനങ്ങളെത്തേറ്റും
കേണമോ വോണ്ണിയിലുലും ജീവിക്കുമാം
പുണ്യപാപങ്ങൾ മൂപ്പണഞ്ഞിടുന്ന നേരം
പുണ്യമാണോരു നരജന്മം പോരും കിട്ടും.
തിരുനാളാം ദിവ്യമുദ്രണമെടുത്തു താ-
നറപ്പേറ്റിന ഹോണൈകയാമതിൽക്കുറി,
ഗുരുവം കപ്പിത്താനിൽ സർവ്വദൈവമപ്പി-
ച്ചറച്ചുങ്ങിരുന്നാലോ, പരക്കും പാഞ്ഞിടാതെ
ഗുരുവിൻ കാരുണ്യത്താലവനത്തെത്തിച്ചുരും
ഹരിതൻപാദാബ്ജത്തിൽ-നിവ്വാണസാമ്രാജ്യത്തിൽ!
ഘോരമാം പ്രകൃതിൻ ചക്രവാതത്തിൽപ്പെട്ട
ചെരിയാൻ രാവിടന്നു കപ്പലെന്നിരിപ്പിലോ
ഹരിതനായെന്നകമ്പയം സമീരനാൽ
ശരിക്കുണന്നുമാപ്പുവരുതെ തൻപാദത്തിൽ

തരിക്കാം വോണ്ണവരെയുമെടുപ്പത്തിൽ
മുരളവരിതൻ നാമം കീർത്തിക്കിൽ നിരന്തരം
മെത്തുന്നില്ലാ ഖോകമായതി, നന്നുമുല-
മുതസംസാരമാകുമാറിയിൽ പതിക്കുന്നു.

നിധിയെന്നോണം നാമം നാവിന്മേൽ സൂക്ഷിച്ചിടീട
നിധനമയംവവനൊട്ടുമേ വലഞ്ഞിടും

നിമിഷമല്ലംപോലും കളഞ്ഞിടാതെ രമാ-
രണൻ തന്നാമങ്ങൾ കീർത്തനം ചെയ്തിടവാൻ

ചിന്തയാനാകും സാക്ഷാൽ രാജപുരാധിശൻ
നമ്മളിലനാരതം കാരുണ്യം ചൊരിയട്ടെ!

മേവത്സവ, ശോഭാ! ഗോവിന്ദ, മുറന്തകി
മുക്തിദായക വിഭോ, പാവനനാമരൂപിൻ!

നാരായണ

ആഞ്ഞും മായവൻ നമ്പൂതിരി,

ഗുരുവായൂർ.

നാമജപം

മോക്ഷമാഗ്നിക്കെന്ന നിലയിൽ, കലിയുഗത്തിൽ,
നാമസങ്കീർത്തനത്തിന്റെ അഹംബുത്തേപ്പറ്റി ശാ-
സ്ത്രങ്ങൾ ഖോഷിക്കുന്നു. നാമോച്ചാരണത്തോടുകൂടി
ഈശ്വരസാക്ഷാത്ക്കാരത്തിന്നു വേണ്ടി തീവ്രമായ
ശ്രദ്ധയും ഉണ്ടായിരിക്കേണം. നാമപാരായണപരിശു-
ദ്ധനായി, പാപം ചെയ്തയില്ലെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയ-
ത്തോടുകൂടി നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യണം. "ഈശ്വ-
രാ! ഐശ്വര്യം പ്രസിദ്ധി മുഖമായ പ്രാപഞ്ചിക വി-
ഷയങ്ങളിൽനിന്നു" എന്റെ മനസ്സിനെ വേർപെടു-
ത്തിത്തരണമെ" എന്നു സർവ്വാർത്ഥനാ കണ്ണനീരോടുകൂ-
ടി, ഗേവൽപാദങ്ങളിൽ മനസ്സിനെ സമർപ്പിക്കണം.

പരിപാവനമായ ഈശ്വരനാമങ്ങൾ ഉച്ചരിക്ക-
ുന്നവരുടെ മേന്മയിൽനിന്നു പാപങ്ങൾ പറന്നുപോ-

കുന്നു. പാപങ്ങളാകുന്ന പറവകൾ മേഘവൃഷ്ടതി-
ന്മേൽ താമസമുറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉച്ചത്തിൽ കൈമുട്ടി-
ന്നതുപോലെയാണു് നാമജപധ്വനി. കൈമുട്ടുന്ന ശ-
ബ്ദം കേട്ടാൽ പാപപ്പറ്റവകൾ മേഘവൃഷ്ടം വിടുന്നു.

മേ മേതാനിയിലുള്ള ജലാശയത്തിലെ വെ-
ള്ളം, സൂര്യോഷ്ണത്താൽ ക്രമേണ ആവിയാതി, മേടക്കും
മുഴുവനും വറ്റിത്തീരുന്നതുപോലെ, പാപമാകുന്ന വെ-
ള്ളവും നാമസങ്കീർത്തനമാകുന്ന സൂര്യകിരണങ്ങളുടെ
ശക്തിയാൽ, ക്രമേണ വറ്റിത്തീർന്നുപോകുന്നു. നാമജ-
പം നിത്യേന പരിശീലിക്കേണം.

മൈവനാമമാകുന്ന വിത്തിന്നുള്ളിൽ അചിന്ത്യ-
മായ ശക്തിയുണ്ടു്. ആ ശക്തി അജ്ഞാനത്തെ നശി-

പ്രബുദ്ധകരളം

പ്പിക്കുന്നു. വിത്തും അതിൽനിന്നു പുറത്തുവരുന്ന മുളയും പ്രഥമമുയ്പിയിൽ വളരെ തുളവാണെങ്കിലും അതിന്റെ വേരുകൾ കഠിനമായ കല്പിനെപ്പോലും തുളച്ചു സമൃദ്ധ പരന്നുപിടിച്ചു, ശ്രമേണ വിത്തുതന്നെ വന്ദനമായിത്തീരുന്നു. സംധാരണ കേൾക്കുന്ന നാമങ്ങളാണെങ്കിലും യാതൊരു ശക്തിയുമില്ലെന്നു തോന്നിയെക്കാലമെങ്കിലും അവ ഈശ്വരനാമങ്ങളാകയാൽ അവയിൽ അചിന്ത്യവും അനന്തവുമായ ശക്തി അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.

നാമം ജപിക്കുന്നവർ ശ്രമേണ പരിശുദ്ധനാശമായിത്തീരുന്നു. ലോകനന്ദശബ്ദത്തിൽ ലീലാമാനന്ദവിഗ്രഹം സ്വീകരിച്ചു ജഗദീശ്വരൻ രാമകൃഷ്ണാഭ്യവതാരങ്ങൾ സ്വയമേവ കൈക്കൊള്ളുന്നു. കൈമാന്ദ്രാമത്തിനായും, കൈമാന്ദ്രാമപുരം ഗുണങ്ങൾ പ്രകാശിപ്പിച്ചു കൈമാന്ദ്രാമത്തിലേക്കുകയറിപ്പോന്നു. അതതു കാലങ്ങളിൽ ജഗദീശ്വരൻ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന ലീലകൾ, പാടുന്നതും കേൾക്കുന്നതും ഏതുകാലത്തും മനോഹരതയുള്ളതെന്നും, പാപപരിഹാരത്തിനും രാമസങ്കീർത്തനംപോലെതന്നെ അത്യാവശ്യമാണ്.

ജീവിതത്തിന്റെ അന്ത്യഘട്ടത്തിൽ നാമംജപിച്ചു നന്നായിത്തീരാനെന്നു കരുതി യൗവ്വനശയയിൽ നാമസങ്കീർത്തനം നിർത്തിവെക്കരുത്. ഹേമതിന്നു ആരോഗ്യവും മനസ്സിന്നു ബലവും ഉള്ളതായ യൗവ്വനശയയിൽതന്നെ നാമസങ്കീർത്തനത്തെ ആശ്രയിച്ചു, അതു പരിശീലിക്കണം. ഹേമോസ്വാസ്ഥ്യവും മനോമുർജ്ജ്വലതയും ബാധിക്കുന്ന വാർദ്ധക്യത്തിൽ എത്തിച്ചേരുമ്പോഴേക്കും, നാമസങ്കീർത്തനത്തിൽ ദൃഢതയും, അടിയറച്ച വിശ്വാസവും വന്നുചേരുവാനായി, കുട്ടിക്കാലത്തുതന്നെ സർവ്വാഭിപ്രായമായ ഈശ്വരനാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്തുകൊള്ളണം.

“മന്നരിതാഭവതിന്നിദകിട്ടാ
വന്നാൽ യമഭേർ, നാരായണമയ”

എന്ന രീതിയിലുള്ള അന്ത്യകാലത്തിൽ, കൗഞ്ചുന്റെ സ്ഥിതി, തന്മയകൾ മേൽ പുച്ചു ചാടി വിണതുപോ

ലെയാണു്. കൂട്ടിൽ മൈസരമായിത്തന്നു്, പാലും, പഴവും ഭക്ഷിക്കുമ്പോൾ “കൃഷ്ണാ, രാമ, ഗോവിന്ദ,” “രാമകൃഷ്ണ ഗോവിന്ദം” എന്നിങ്ങനെ മധുരസ്വരത്തിൽ തന്മയ കൊഞ്ചിക്കൊണ്ടിരിക്കും. പുച്ചു ചാടി വിണാൽ അതു് സ്വാഭാവികമായി “ശ്രേം ശ്രേം” എന്ന രണ്ടു മൂന്നുപ്രാവശ്യം നിസ്സഹായരായി കരഞ്ഞു കരച്ചിലടങ്ങുകയും ചെയ്യും. അതുപോലെ മരണസമയത്തു് അന്തകത്തോൾ അടുത്തുവന്നാൽ സംധാരണക്കാർ യൌവ്വപ്പട്ട് നാമം ജപിക്കാൻ താവഴിപോന്നതെ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഈ ലോകം വിടേണ്ടിവരും.

വാർദ്ധക്യകാലത്തിൽ മനസ്സ് ഏല്പാഴും ഈശ്വരമയമാക്കി വയ്ക്കണം. കുട്ടികഴിഞ്ഞാൽ ആന അതിന്റെ പുറത്തു് തുമ്പിക്കൊണ്ടുകൊണ്ടു് തന്നത്താൻ പുഴിവാരിയിട്ടു് മലിനപ്പെടുത്തും. കുട്ടികഴിഞ്ഞ ഉടനെ പന്തിയിൽ തളച്ചാൽ, മണ്ണുവാരിയിടുകയില്ല. അതുപോലെ, അന്ത്യശയമായ വാർദ്ധക്യത്തിൽ വിശേഷിച്ചും ഈശ്വരസ്തുത ചെയ്താൽ, ഈശ്വരമയമായ മനസ്സോടുകൂടി ഇഹലോകം വിടാം.

നാമജപത്താൽ നിസ്സംശയം ഈശ്വരനെ പ്രാപിക്കാം. നാമരതനായ കൈത്താണു് ഈശ്വരകാരുണ്യം സിദ്ധിക്കും. ഈശ്വരകാരുണ്യം സിദ്ധിച്ചാൽ ഈശ്വരദർശനവും സുസാക്ഷ്യമാകും.

കരയിലുള്ള ഒരു വൃക്കാരന്മാരുബന്ധിച്ച ഒരു തടികൾ അഗാധമായ കടലിലുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുക. ചത്തലയുടെ കണ്ണികളാകുന്നു നാമങ്ങൾ, തടികൾതന്നെ ഈശ്വരനോടും ഉപമിക്കുക. ചത്തലയുടെ മാരക കണ്ണിപിടിച്ചു കീറുപ്പോട്ടിറങ്ങിയാൽ, തടികൾ തൊടുവാൻ സംഭവിക്കുന്നു. നാമങ്ങളാകുന്ന ചത്തലകണ്ണികളുടെ അററത്താണ് ഈശ്വരൻ.

ആരാധനയെക്കാൾ പ്രധാനമായതു് നാമജപവും, നാമജപത്തേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠം ധ്യാനവും ധ്യാനത്തേക്കാൾ വലുതു് ഭാവവും, ഭാവത്തേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠം മഹാഭാവവും പ്രേമവുമാണു്. ഈശ്വരനെ ബന്ധിക്കാനുള്ള പാശം പ്രേമമാണു്.

(ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ ആശയങ്ങൾ)

യാഥാർത്ഥ്യത്തെ നേരിടുക.

ബോധിതരായ പുണ്യ ശ്രമങ്ങളെ അഭിമുഖ്യം നയിച്ച രണ്ടു ഭക്തവരങ്ങളായിരുന്നു ഭക്തപുണ്ഡരീക എന്ന അയിത്തീരകരായ ഉള്ള നഗ്നതലമരങ്ങളെ അവ ഗണിച്ചുകൊണ്ട് ചില ക്രിസ്ത്യാബോധങ്ങൾ വെച്ചു പ്രവൃത്തികളെന്നതായാൽ. ആർഗ്ഗന്മാരും എത്രയും ആവശ്യമായവരെന്നും എന്നാൽ പ്രയത്നത്തിനുള്ള കഴിവുകളുള്ളതിന്നു കണക്കിലെടുക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. ശക്തിക്കനുസരിച്ചു ആർക്കും പുരോഗമിക്കുവാൻ സാധിക്കും. ഒരു ജനതയുടെ പ്രവൃത്തിപഥത്തെക്കുറിച്ച് തിന്മകളെക്കുറിച്ചുവെങ്കിലും, അതിലെ വിവിധതരക്കാരായ ആളുകളുടെ പലതരം നിവകളെയും ചരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ദൈവത്തെപ്പറ്റി ഏതു തലയ്ക്കും പാകമാക്കാൻ പറവുന്നതല്ല. തൊപ്പിക്കു ശരിപ്പെടുത്തേണ്ടതല്ല എന്ന് വരുന്നത് ആപർക്കരമാകുന്നു. ദൈവവിശ്വത്തിനു വേണ്ടത്ര ഗണന നൽകിക്കൊണ്ട്, ഭക്തകയ്യുള്ള അഭിപ്രായം കൈവരുത്തേണ്ടതല്ല പരിപാടികളാണ് ആവശ്യമായിട്ടുള്ളത്.

നാം ഇഷ്ടപ്പെട്ടതും ഇല്ലെങ്കിലും പാശ്ചാത്യസമ്പന്നപദ്ധതിയോടുകൂടിയിട്ടുള്ള സംരംഭനികളെ സമയവും നേരിടേണ്ടതുണ്ട്. ലോകസംഗതികളെ തിരിവെടുക്കാനുള്ള ആധുനികനില സ്ഥിതിക്കുവേണ്ടുന്ന നിലയ്ക്കാണ്. ഇന്ത്യയുടെ ഭാവനം നില. ശാസ്ത്രത്തിന് മുന്നേറ്റം നില. ആധുനികവൽക്കനം സംഭവിക്കുന്നതിനുള്ള നിലയാണ്. മനുഷ്യന്റെ ആന്തരികവശങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ച് വാൻ എത്രയെന്ന് പറയുക കഴിയും. മതിയായവയെ ഉപയോഗിച്ച് നിലയ്ക്കാനാവുക. എന്നാൽ ശാസ്ത്രീയമായ അനുഭവപരമായ മനോരംഭങ്ങളിലേയ്ക്കും സംഭവിക്കുന്നതിനുള്ള നിലയ്ക്കാനാവുകയും ചെയ്യും. ഈ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ ഇന്ന് പലതരം സാമൂഹികവൽക്കനങ്ങളോടുകൂടിയിട്ടുണ്ട്.

ആന്തരികമായ നേട്ടങ്ങൾ മാത്രമാണ് ശാശ്വതങ്ങളും ഉത്പാദനങ്ങളെന്നതിൽ സംശയിക്കാതിരിയ്ക്കുക. തുറ

സാധാരണക്കാരായ ശക്തിയായ മാത്രം. എന്നാൽ സാധാരണക്കാർക്കു കൈയൊക്കെ ജീവിതസുഖസൗകര്യങ്ങൾ സമൃദ്ധമായെടുത്താൽ കുറച്ചു മെച്ചപ്പെടിനീവകളെ പ്രാപിക്കുവാനുള്ള അവസരം ആഗ്രഹത്തിന് ശക്തിയായ ശക്തി ലഭിക്കും. പൊതുജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയിലുള്ള ആദർശത്തിന്റെ പേരിൽ അടിച്ചമർത്തുവാൻ തുനിയുന്നത് അനർത്ഥത്തിന്നു തുടവത്തു. സാധാരണക്കാരെ അഭിവാഞ്ഛകൾ അവർക്കിന്നയിൽ പെട്ടതായിരുന്നു. ഭാരതത്തിന്റെ പൊതുവില്പന ഉന്നമനത്തിന് ഹാനികരമായിത്തീർന്നതന്നെ നന്നായും കാര്യമറിഞ്ഞവർ എടുത്തുകാട്ടിയിട്ടുണ്ട്.

എന്തായാലും തങ്ങളുടെ ആവശ്യാവകാരങ്ങളെക്കുറിച്ചു പൊതുവിൽ പണ്ടത്തേക്കാൾ ഒരേണർവുണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മനുഷ്യന്റെ കഴിവുകളെ പലതരത്തിലും വികസിപ്പിക്കുവാനുള്ള സാധ്യതകളും സൗകര്യങ്ങളും സമൃദ്ധമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ലൗകിക ജീവ്യാലയ നിയമിതമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ആത്മീകവികസനമോ, ആത്മീകമായ ഉയർച്ചയെ വലിച്ചു താഴ്ത്താനുള്ള ഭൗതികോൽക്കർഷോ രാജ്യത്തിന്റെ സമഗ്രമായ ഉന്നതിക്ക് ഉതകുന്നതല്ലെന്ന പ്രാത്യേകം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്.

ആദേശത്തിന്റെ കമിസയെക്കുറിച്ച് പരിഗണന
 പരന്ന പക്ഷം, ഈശ്വരനും ക്ഷാമകരനെന്നതിനെ
 ക്ഷാമം കരവാണിപ്പോന്നതു ശരിതന്നെ. മത ചക്ഷുഃ
 ശ്ലാഘ മിവിതം അഖണ്ഡനൃപഭം. നാശരൂപമായ
 ശൂന്യരൂപത്തിൽ മാത്രം ദൈവരൂപനായി, നാനാ
 രൂപത്തിൽ ഭൂമിച്ച്, കാമരൂപരൂപങ്ങളിൽ മുങ്ങിയ
 ത്തി കാലം കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നതു വിശേഷബുദ്ധിയുടെ അഭ
 യാജനമായതുകൊണ്ടുതന്നെ. ഈശ്വരനെപ്പോലും
 അനശ്വരനായതുകൊണ്ടും ഏകമെല്ലാം സംശയങ്ങളും
 ഉപദേശപോഹങ്ങളും വാദപ്രതിവാദങ്ങളും ഉണ്ടായാ
 ലും, അവയുടെ അസ്തിത്വത്തെ അനുവദിച്ചിട്ടില്ലാത്ത മ
 ഹാത്മ്യം ഉള്ളിടത്തോളം കാലം അത്തരം തത്വങ്ങൾ

പ്രസ്തുതപ്രകാരം

അടിയറച്ചവരായിത്തന്നെ നിവകൊള്ളണമെന്നുറപ്പി
ക്കാം. ആത്മാനുഭൂതി നേടിയാൽ ഏതു കാലത്തോ രാ
ജ്യംതോ ഉള്ളവരായാലും പാരിതത്തിന്നാകെ ഉണർ
വും ഉത്തേജനവും നൽകുന്ന ഒരു ശാശ്വതദീപ്യശക്തി
യാണു് ഇതിന്നുധാരമെന്ന സത്യപ്രകാശത്തെ മറ നീ
ക്കി വെളിപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളവരാണ്. ഈ പരമാർത്ഥ
ങ്ങളെ ശബ്ദമാവവിദ്യകൊണ്ടു തട്ടിനീക്കാവതല്ല. മര
ണത്തിന്നു മറിക്കൊടുക്കാത്ത ഏക വസ്തു ആത്മാവുത
ന്നെ. ഈ അനുഭവത്തിലേത്തിച്ചേരുന്നതുതന്നെയാണു്
സർവ്വവിധകർമ്മങ്ങളുടേയും അന്തിമലക്ഷ്യമായിത്തീരേ
ണ്ടതു്. ഇതു മാത്രമാണു പരമധർമ്മം.

പക്ഷേ, ഒരു ചാട്ടത്തിൽ അവിഭേദസ്തുതാരാമോ
അറിവില്ലായ്മകൊണ്ടു് അന്ധന്മാരായിത്തീർന്നവരാണ്
ജനങ്ങളധികവും. ഹിതവും അഹിതവും വേർതിരിച്ചു
റിയാൻ പ്രയാസം. ആഗ്രഹങ്ങളാണ് അവരെ
നയിക്കുന്നതു്. അവയെ അകറ്റുന്നതു് അതു എഴുപ്പു
ല്ലേ. എന്നാൽ അവയിലൂടെ വേണം അവയെ അതി
ശ്രമിക്കുവാനെന്നാണിരിക്കുന്നതു്. ഭോഗാനുഭവം ത്യാഗ
ത്തിലേയ്ക്കു നയിക്കുന്ന മട്ടിലായിത്തീരണം. ജീവിത
ത്തിലെ നാനാരംഗങ്ങളിലും ആത്മനിയന്ത്രണത്തിന്നു
തക്കുന്ന നിയമങ്ങളുടെ വ്യവസ്ഥ ഈ വസ്തുതയെ ആ
സ്പദിച്ചുള്ളതാണു്. ഈശ്വരപ്രാപ്തി ത്യാഗംകൊണ്ടേ
കൈവരൂ. ധനഭവതയെ ആസക്തിയോടെ മുറുകെ
പ്പിടിക്കുന്നതിനൊപ്പം തന്നെ ദൈവത്തെയും കൈവ
ശമാക്കാമെന്നു ചോദനം ഫലിക്കുന്നതല്ല. ത്യാഗത്തിൽ
സിദ്ധി വന്നുവെന്നതിനുള്ള തെളിവു് മനസ്സിൽനിന്നു്
ആഗ്രഹങ്ങളൊക്കെ നിരീശ്വരനുള്ളതാണു്. ഇതു
സ്വാഭാവികമായി വന്നു ചേരണം. നിർബ്ബന്ധംകൊ
ണ്ടു സാധിക്കാവതല്ല. മറുത്തുവരെ മെച്ചിക്കുവേണ്ടുവേ
ണ്ടി കാട്ടിക്കൂട്ടുന്നതുജിഗ്മൂപരണമേ ആവൂ. അത്തര

ക്കാക്കു് മട്ടാകെ നഷ്ടമേ പറൂ. ഉയർച്ചയുന്മാരുടെ
കൂട്ടത്തിലാണ് അറുതെങ്ങ സ്ഥാനം. ജീവിതത്തിലെ
കുറ്റം മധുരവും കറുത്തൊക്കെ അനുഭവപ്പെട്ടാലേ അ
തിന്റെ കടമ്പില്ലായ്മ മനസ്സിൽ മായാത്തവിധം പ
തിയൂ. അതുകൊണ്ടാണ് സുഖാനുഭവങ്ങൾക്കു സാധാ
രണക്കു ധാരാളം അവസരങ്ങൾ നൽകേണ്ടതുണ്ടെന്നു
വന്നിട്ടുള്ളതു്. അതുകൊണ്ടു രാജസംഗത്തികളെ പോ
യിപ്പിക്കേണ്ട കർത്തവ്യം ഒഴിച്ചുകൂടാത്തതായിത്തീ
ന്നിരിക്കുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ സമ്പത്തും സുഖസൗക
ര്യങ്ങളും ആവുന്നത്ര വികസിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. അതി
ലേയ്ക്കു മൗതികശാസ്ത്രത്തിന്റെ സഹായം നിർവ്വേദം
നമുക്കു സ്വീകരിക്കാം. അതോടൊപ്പംതന്നെ ആത്മ
ലാഭത്തിലേയ്ക്കു സഹായകമായിത്തീരുന്ന അവിധത്തി
ലായിരിക്കണം ഭോഗാഭിവാഷങ്ങളെ തിരിച്ചുവിടുന്ന
തു്. ഭാരതത്തിന്റെ ഈ രംഗത്തിലുള്ള അനുഭവങ്ങളെ
ലോകസമക്ഷം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതോടൊപ്പം പാശ്ചാ
ത്യരുടെ മൗതികോൽക്കൽ നമ്മുടെ മഹാനിയാദർശ
ത്തിന്നനുയോജ്യമായ വിധം കൈക്കൊള്ളേണ്ടതെങ്ങ
നെയെന്ന പ്രായേഗ്വികപദ്ധതിയുടെ ആവിഷ്കരണ
വും നമുക്കു സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. യഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ
കണ്ടില്ലെന്നു നടിക്കുകയല്ല, അവയെ തുടങ്ങിയും നേ
രിട്ടു കാലാനുചയമായ പരിഷ്കാരപൂർവ്വം ആദർശപ്രാ
പ്തിക്കിടവരുത്തുകയാണു് ഉചിതമായ പ്രവൃത്തിമാഗ്നം.
ദിവ്യമൈതന്യത്തിന്റെ നാനാവിധത്തിലുള്ള വീള
ക്കൊണ്ടു പ്രപഞ്ചമാകെയെന്ന ബോധം ഉറച്ചുവരുന്ന
തോടുകൂടി ഏതു രംഗത്തിലും താളം നെററാതെ നര
ണം ചെയ്യുവാനുള്ള കെൽപ്പു കൈവരാതിരിക്കയില്ല.
താമാർത്ഥ്യങ്ങളെ കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടുതന്നെ ആ
ദർശനബോധിക്കുവേണ്ടതാണു നമ്മുടെ മുന്നേറ്റം. സാഫല്യ
മടയരുട്ടെ.

പി. ജി. എം.

പു ന്ത ാ ന ഗി ത ാ

ശ്രീഗുരോഃ കൃപയാസ്യാകം ജിഹ്വാഗ്രേ വർത്തതാം സദാ
പാവനം ഭഗവന്നാമ മന്ത്രുജനാത്മസിദ്ധയേ!

1

ഗുരുതാമന്റെ കരുണയാൽ നമ്മുടെ സാഫല്യമാവാൻ പുണ്യമായ ഭഗവന്നാമം നമ്മുടെ നാവിൽ
മെപ്പുള്ളു് എപ്പോഴും വാണരുളരുട്ടെ!

മാർച്ച് 1963

ന ഹി ജായാമഹേ സാകം, നച സാകം ത്രിയാമഹേ;
മധ്യേ സംമിളിതാ ഏവം വൃതം. സ്തർധാമഹേ വയം.

2

നാം പിറക്കുന്നത് ഒന്നിച്ചല്ല, മരിക്കുന്നത് മേലിച്ചല്ല. ഇടയ്ക്കുവെച്ച് ഇങ്ങനെ കൂടിച്ചേർന്നിരിക്കുന്ന നമ്മൾ വേറൊരതാണ് തെളിക്കുന്നത്.

കിം ഭൂതം ന വിജാനിമഃ, കിം ഭാവ്യം നാവഗമ്യതേ;
നാപി വിദ്മഃ കഛ നശ്യേദ്ദൃശ്യമാനമിദം വപുഃ.

3

എന്തെ മനു നന്നെന്നെ നമുക്കു രൂപമില്ല; എന്താണിനി വരാൻ പോകുന്നതെന്നു നമുക്കറിയില്ല. ഇക്കാരണമുണ്ട് എന്നാണുതന്നതെന്നും നമുക്കു നിശ്ചയമില്ല.

ഹർമ്യോരൂപോ മഹിപാലോ ഭിക്ഷാപാത്രീ ഭവേത് ക്ഷണാത്;
അഭ്യാക്ഷിമാർഗേ രാജന്തോ ദൃശ്യന്തേ നോത്തരക്ഷണേ.

4

മാളികകളിലേറിയ നെമ്പൻ തൊടിക്കൊണ്ടു പിച്ചപ്പുട്ടിയേയെന്നവനായിത്തീരുന്നു. ഇപ്പോൾ കണ്ണിനു മുഖിൽ മിന്നുന്നവരെ അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ കാണാതെക്കളവാറുണ്ട്.

ദൃശ്യമാനം മൃഷാഭൂതമേതത് സർവ്വം വിനങ്ക്യതി;
ദൃഷ്ട്വാ കേചിപിജാനന്തി ദൃഷ്ട്വാപി നഹി കേചന.

5

ഇക്കാരണത്താലും സത്യമല്ല; എല്ലാം നശിക്കും. ചിലപ്പോൾ ഇപ്പോഴെയും കണ്ടാൽ തിരിയും; ചിലപ്പോൾ കണ്ടാലും തിരിയില്ല.

കൃഷ്ണവസ്ത്രം മനുഷ്യായഃ ക്ഷീയതേ പ്രതിവാസരഃ;
ദുഷ്ഠ പ്രസാദോ മഹാതൃപ്തോ വർധതേ പോത്തരോത്തരം.

6

പണിപ്പെട്ടുകിട്ടിയ പുരുഷായസ്സു നാശനാശം ചതത്തിവരുന്നു. എന്തായാലുമങ്ങോട്ടെ അതിമോഹം പിന്നെപ്പിന്നെ ഏറുകയും ചെയ്യുന്നു.

വിഷ്ണായം കതി ജന്മാനി, കതിജന്മാനി വാരിണി,
മൃത്യുനായം കതിജന്മാനി ഭൂതകാലേ ഗതാനി നഃ.

7

എത്ര ജന്മങ്ങൾ മേൽമുറയും എത്ര ജന്മങ്ങൾ വെള്ളത്തിലും എത്ര ജന്മങ്ങൾ കണ്ണിലും നമുക്ക് ഇതിനുമുമ്പെ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു!

മഹിധരംണാം കിടാനാം ജലജനാം പതന്തിണാം
തിരശ്ചാമപി ജന്മാനി കതിയാതാനി നഃ പരം!

8

മലകളായും പുഴകളായും ജലചരങ്ങളായും പറവകളായും മൃഗങ്ങളായും എത്രജന്മങ്ങൾ നമുക്കു പണ്ടു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു!

ഏവം ജനനകോടിനാമന്തേ ഭാഗ്യേന കേനചിത്
ഖണ്ഡമേതന്മനുഷ്യായുർ മാ മാ ക്ഷിപത നിഷ്ണിലം.

9

ഇങ്ങനെ അനവധി കോടി ജന്മങ്ങൾക്കുശേഷം മടുവിൽ എന്തോ ഭാഗ്യത്താൽ കൈവന്നിരിക്കുന്ന ഈ മനുഷ്യായസ്സിനെ അരികിലും വേറൊരു തുലയ്ക്കാതിരിക്കുവിൻ!

വേദം പുരാണങ്ങളെപ്പോലെയല്ലാത്തതുകൊണ്ടുപരിശോധിക്കുക.
നാമധേയം മകന്ദസ്യ സംകീർണ്ണത ഹേ നരഃ!

10

വേദങ്ങളും പുരാണങ്ങളും ആചാര്യന്മാരും യോഗീന്ദ്രന്മാരും ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട ഭഗവ
ന്നാമത്തെ ഹേമനഷ്ടരേ, കീർത്തിപ്പൂവിൻ!

ഭഗവന്നാമപിയുഷേ മൃതി ദുഃഖവിനാശകേ

സുഖഭേ സതി ഭൂമൗ തത്കതോ മർത്യൈർന സേവ്യതേ!

11

മനുഷ്യവരേ തീർന്ന ഭഗവന്നാമാമൃതം ഉഷിയിൽ സുഖമായിരിക്കെ മർത്യർ എന്തുകൊണ്ടു
നെ സേവിക്കുന്നില്ല!

ഗായന്തഃ കൃഷ്ണനാമാനി മുഞ്ചന്തേ ശ്രസ്യധാകണാൻ

നൃത്യന്തോ മത്തവന്മർത്യം ഭക്തിവിചിഷ്ട വേലത.

12

അല്ലായെ മർത്യരേ, നിങ്ങൾ കൃഷ്ണന്റെ മിത്രമാണെന്ന് പാടിക്കൊണ്ടും ആനന്ദശ്രവണം പൊഴി
ച്ചുകൊണ്ടും മത്തനോപ്പാലെ നൃത്തംകൊണ്ടും ഭക്തിവിചാരമായി നിന്തിക്കുകയുണ്ടാകൂ!

ആലോക്യ സജ്ജനാൽ സദ്യോ ലജ്ജാം ഹിതപാ തദംബ്രിഷ്യ;

ഭണ്ഡവത് പതിതാസ്സന്തോ ഭക്ത്യോ ലാഭ മാനവഃ!

13

ഹേ മനുഷ്യരേ നിങ്ങൾ സജ്ജനങ്ങളെക്കണ്ടാലുടനെ നാണക്കപ്പെടാതെ ഭക്തിപൂർവ്വം അവരുടെ
ചേവരികളിൽ വടിയോലയെ വിതർക്കിക്കുക!

ആ ബ്രഹ്മസംബ പശുന്താൻ സർവ്വാനപി ശരീരിണഃ

ബ്രഹ്മഭാവേന പശുന്തസ്സംഭാവയത മനുഷ്യാഃ!

14

മനുഷ്യരേ നിങ്ങൾ ബ്രഹ്മവ്യക്തെ പുൽക്കൊടിവരെയുള്ള സകല ജീവജാലങ്ങളെയും ബ്രഹ്മമാ
യിക്കുകയുണ്ടാകട്ടെ ബഹുമാനിക്കുക!

ഹസ്തഗേ നിഗമന്താത്മേ കോശഗേ ത്വേ കഥം തപഃ!

കോ മാനയതി ഖദ്യോതം മധ്യാഹ്നാഭേ വിരാജതി?

15

വേദാന്തത്തിന്റെ അർത്ഥം കളിയിരിക്കെ ഭണ്ഡാരത്തിലെ അർത്ഥത്തിൽ എന്തെന്ന് തപിയുണ്ടാവൂ?
മധ്യാഹ്നസൂര്യൻ മിന്നിത്തിളയുമ്പോൾ മിന്നാമിന്നത്തിനെ ആരെങ്കിലും ആദരിക്കുമോ?

നന്ദാത്മജേ ഹൃദി ശ്രീധത്യന്തേ കി. പ്രാകൃതാത്മജേ?

ഭക്തസംഗസുഖേ ലബ്ധേ കോ വാഞ്ചേജ്ജ്ഞാതിസംഗമം?

16

നന്ദന്റെ ഉണ്ണി കാളിൽ കളിയാടുമ്പോൾ പ്രാകൃതമായ ഉണ്ണികളെന്തിന്? ഭക്തസംഗസുഖം
കിട്ടിയാൽ പിന്നെ ആരെങ്കിലും വാർച്ചക്കാരനെ പേർച്ചക്കു കൊതിക്കുമോ?

ജായാലാസ്യം കിമിച്ഛേതൻ മായാവിഭ്രമ സാക്ഷിണഃ?

അനപിച്ഛേയഃ പരം താതമീശ്വരാഭേശയഃ കിമി?

17

ജായയുടെ വിഭ്രമങ്ങളെ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവർ ജായയുടെ വിഭവസത്തയെ നോക്കുമോ? ഇശ്വര
ന്റെ മടിയിൽ കിടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവർ വേറെ അച്ഛനെ അന്വേഷിക്കുമോ?

മുട്ടൂർ ഉണ്ണിനമ്പൂതിരിപ്പാട്.

ഉപനിഷത്തുകൾ സ്വാമി വിവേകാനന്ദന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ.

ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രാചീനഗ്രന്ഥങ്ങളായ വേദങ്ങളെ ജ്ഞാനകാണ്ഡമെന്നും കർമ്മകാണ്ഡമെന്നും രണ്ടായി വിഭജിക്കാം. ശ്രോതാവാദനായ മനുഷ്യൻ ജീവിതത്തിൽ അർപ്പാഴപ്പോഴായി അനുഷ്ഠിക്കേണ്ട യാഗാദികർമ്മങ്ങളെ വിശദീകരിക്കുന്ന ഭാഗമാണ് കർമ്മകാണ്ഡം. യാഗാദികർമ്മങ്ങളിൽനിന്നും വ്യതിചലിച്ച് ജ്ഞാനോന്മുഖനായ മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളെപ്രതിപാദിക്കുന്ന ഭാഗമാണ് ജ്ഞാനകാണ്ഡം. വേദങ്ങളുടെ അന്തിമഭാഗമായ ജ്ഞാനകാണ്ഡത്തിലാണ് ഉപനിഷത്തുകൾ അന്തർവീക്ഷുന്നത്.

മനുഷ്യമനസ്സിനു സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന പരമവും ആത്യന്തികവുമായ സത്യവും അതിലേക്കുള്ള വിഭിന്നമാർഗ്ഗങ്ങളാണ് ഉപനിഷത്തുകളിലെ പ്രതിപാദ്യവിഷയം. ഉപനിഷത്തുകൾ ആയിരത്തിലധികമുണ്ടെങ്കിലും, അവയിലധികവും ഇതുവരെയും ലഭ്യമായിട്ടില്ല. സുലഭമായവയിൽതന്നെ പത്തുതൊണ്ണൂറാണ് മുഖ്യമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. പ്രമുഖനായ സിദ്ധാന്താവിഷ്കർത്താക്കൾ ശൈവാനുഷ്ഠാനകളെന്ന് അറിയപ്പെടുന്ന ഇവയെയാണ് തങ്ങളുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾക്ക് താങ്ങും തണലുമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇവ ഇശം, കേനം, പ്രശ്നം, ഏഞ്ചം, മാന്ധൂക്യം, കറം, കൈതളിരിയം, ശ്വേതാശ്വതരം, ഛാന്ദോഗ്യം, ഖ്യാഹദാരണ്യകം എന്നിവയാണ്. ഇവയിൽ എല്ലാറ്റിലും അവിഷ്കാരണ വേദങ്ങളുടെ പ്രധാനസന്ദേശം നമ്മൾക്കു ദർശിക്കാവുന്നതാണ്.

സ്വാമിജിയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ വേദങ്ങൾ, ഉപനിഷത്തുകൾ പ്രത്യേകിച്ചും, ആസ്വാദ്യവും രുചിയുമായ കാവ്യങ്ങളാണ്. അവനയുടെ പാഠവും നമുക്കവിടെ ദർശിക്കാം. “തമഃ ആസിത് തമസാ ശുദ്ധമേവ” (“ആദ്യം അന്ധകാരത്തിൽ അന്ധകാരം ഒളിച്ചിരുന്നു”) എന്ന ഭാഗം സ്വാമിജിയെ അത്യധികം

അകർഷിച്ചു. സ്വാമിജിയെ എന്തെന്നെല്ല, ആകാശസാക്ഷകനെയും അരിശയിപ്പിക്കുകയും ആനയിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ഭാവനയാണിത്. ഉഷസ്സുകൾക്കിടയിൽ ഉഷസ്സിനെ ഒരു സുന്ദരിയും യുവതിയുമായ നർത്തകിയായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്ന രൈദികകവിയുടെ കവിതാചാതുരി അമ്പണ്ണനിയമന്നേ! കടംപനിയത്തിൽ പ്രകാശസ്വരൂപിയായ ആത്മാവിനെ പ്രതിപാദിക്കുമ്പോൾ,

“ന തത്ര സൂര്യോ മാതി ന ചന്ദ്രതാരകം
നേമാ വിദ്യതോ മാന്തി കരോയമഗ്നിഃ
തമേവ മാന്തമന്മാമാതി സർവ്വം
തസ്യ മാസാ സർവ്വമിദംവിഭാതി”

(അവിടെ സൂര്യൻ പ്രകാശിക്കുന്നില്ല; ചന്ദ്രനേ നമ്മളുങ്ങളും പ്രകാശിക്കുന്നില്ല; ഇടിമിന്നൽപോലും പ്രകാശം പരത്തുന്നില്ല. എന്തെന്തെന്നോ സാധാരണ അഗ്നിയെപ്പറ്റി പറയുന്നോ!....)

ഇതിലും സുന്ദരമായ ഒരു കാവ്യഭാവന എവിടെ ദർശിക്കുവാൻ സാധിക്കും! കവിതാസൗന്ദര്യത്തിൽ അത്യധികം ആകൃഷ്ടനായ സ്വാമിജി പറയുന്നു. “ലോകത്തിൽ ഇതിലും മഹത്തായ ഒരു കവിത ഉണ്ടാകുക സാധ്യമാണോ! ഭരിടത്തും ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു കവിത നിങ്ങൾക്കു കാണുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല” എന്ന്.

ഉപനിഷത്തിലെ വിഷയത്തെ മദ്ധ്യമാക്കി സ്വാമിജി അതിൽ ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ ഒരു നോഷണം നടത്തി. അതുവരെ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു ജ്ഞാനമായിരുന്ന വിജ്ഞാനബിന്ദുക്കൾ വിഭജിച്ചത്, സ്വാമിജി അമൂല്യങ്ങളായ അവയെ സാധാരണക്കാരുടെയും മുമ്പാകെ നിറത്തിവെച്ചു. ആശയങ്ങളും നിരീശ്വര്യങ്ങളും തീവ്രസമരംഗമായ ജീവിതത്തിൽ ശാന്തിയുടേയും സമാധാനത്തിന്റെയും അനല്പമായ

പ്രബുലകേരളം

സന്ദേശങ്ങൾ അഭികാഷി ആവശ്യാനുസരണം നൽകുവാൻ ഉപനിഷത്തുകൾക്കു കരുത്തുണ്ടെന്നദ്ദേഹം ധീരധീരം ഉദ്ഘോഷിച്ചു. മനുഷ്യനിൽ അന്തർവിനമയം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ശക്തിയെ ഉണർത്തി അവനെ ആശ്വസ്തമാക്കിക്കൊടുക്കുകയാണ് ഉപനിഷത്തുകൾ ചെയ്യുന്നത്. തന്റെ അപ്രമേയമായ ശക്തിയെപ്പറ്റി ഉപനിഷത്തുകൾ ദാഹം അനുഭവിച്ചിരുന്ന സ്വാമിജി വികാരവാത്സല്യം വിട്ടും വിട്ടും പറയുന്നു. “ശക്തിയുടെ ഖനിയാണ് ഉപനിഷത്തുകൾ” എന്ന്.

കായികവും മാനസികവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ സ്വാതന്ത്ര്യമാണ് മനുഷ്യനു വേണ്ടത്. അടിമത്തത്തിൽനിന്നും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലേക്കു തന്നെ മുകളിൽ “ശക്തി” അനിവാര്യമാണ്. ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെയും മനസ്സിന്റെയും മോഹവലയിൽപ്പെട്ട വ്യക്തിയിലുള്ള മനുഷ്യൻ ആത്മശക്തിയെ അറിയുന്നില്ല. ഓരോ മനുഷ്യനിലും അപ്രമേയമായ ശക്തി അന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവനപ്രാപ്യമാണെന്നും തന്നെയില്ല എന്ന് ഉദ്ഘോഷിക്കുകയാണ് ഉപനിഷത്തുകൾ ചെയ്യുന്നത്. “തത്വമസി” എന്ന മഹാവാക്യം കൈമാറ്റം ചെയ്തുകൊണ്ടു് മറ്റൊരാളാണ് സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകർത്താവായ പരമേശ്വരനെപ്പറ്റി വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആ സമ്യക്തത്വത്തെപ്പറ്റി അറിയാൻ ആകാംക്ഷയോടെക്കുതിരികൊണ്ടു് ശോഭകേതുവിനോടാണ് പറയുന്നത് “അതു നിരന്നതാണ്” എന്ന്. അപ്രമേയശക്തിയെന്നതായ ആ പരമാത്മാവും താൻതന്നെയാണെന്നറിഞ്ഞാൽ ശോഭകേതുസുഖമുണ്ടാകുമെന്നും അതിനായിത്തീരുന്നു. അതിമനോഹരമായ അശക്തിയെ—ആത്മശക്തിയെപ്പറ്റി അറിയാത്തവരെ—വിളിച്ചുണർത്തി തങ്ങളുടെ സ്വന്തം കാലുകളിൽ സ്വതന്ത്രരായി നിൽക്കാൻ ആഹ്വാനം ചെയ്യുകയാണ് ഉപനിഷത്തുകൾ ചെയ്യുന്നത്. ഇതുതന്നെയാണ് ഉപനിഷത്തുകളുടെ പ്രഥമവും പ്രധാനവുമായ സന്ദേശവും.

ഉപനിഷത്തുകളുടെ സന്ദേശത്തെപ്പറ്റി ചുരുക്കമായി സ്വാമിജി ഉന്നയിച്ചിരുന്ന മറ്റൊരു ശ്രമം ഇതാണ്. നാനാപക്ഷത്തിൽ ഏകത്വം ദർശിക്കുക

ണ് ഉപനിഷത്തുകൾ വഴിയായി നാം ചെയ്യുന്നത്. വിജ്ഞാനത്തിന്റെ അന്ത്യമാണ് വേദാന്തം—അഥവാ ഉപനിഷത്തുകൾ—എന്നു പറയപ്പെടുന്നു. എന്താണ് വിജ്ഞാനം? സ്വാമിജി പറയുന്നു “വിജ്ഞാനം നാനാപക്ഷത്തിൽ ഏകത്വം ദർശിക്കുമ്പോൾ മറ്റൊന്നില്ല.” നിരവധി കൈവഴികളായി ചിരിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ശാസ്ത്രങ്ങളുടെയെല്ലാം ആത്യന്തികമെങ്കിലും ഇതുതന്നെയാണ്. വൈവിധ്യങ്ങളുടെ ഒരു വിദഗ്ദ്ധസംഗ്രഹമായ ഈ ജഗത് ഉടലെടുത്തത് എവിടെനിന്നാണ്? അതിനെ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതാത്? അതിനൊരന്ത്യം കൈവരുത്തുന്ന കൈവിരുത്തു വ്യക്തിയാത്? അഥവാ ശക്തിയെന്ന്? ഇത്രയും ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഒരു സമാധാനം കണ്ടുപിടിക്കുമ്പോൾ ശാസ്ത്രം സഫലമായെന്നു പറയാം, അല്ലെങ്കിൽ...നിഷ്ഫലം.

മനുഷ്യമനസ്സ് അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ച അനാദികാലം മുതൽ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആരംഭം കുറിച്ചു. ജീവിതത്തെയും ജീവിക്കുന്ന ലോകത്തെയും പറ്റിയുള്ള രഹസ്യങ്ങളെ ആരാഞ്ഞായിത്തീർന്നു പ്രശ്നങ്ങളുടെ ശൃംഖലകളായ അവക്കൊരു പരിഹാരം കണ്ടെത്താൻ മനുഷ്യൻ ആത്മാർത്ഥമായി ആഗ്രഹിച്ചു. അതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ വളരെക്കാലങ്ങൾക്കുമുമ്പുതന്നെ ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലായി ആരംഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആദ്യമായും അവർ ബാഹ്യപ്രപഞ്ചത്തിലെ ഓരോ വസ്തുവിനെയും കൃത്യമായി വിശകലനം ചെയ്തുകൊണ്ടു് പ്രശ്നങ്ങൾ കൂടുതൽ കൂടുതൽ ജടിയങ്ങളായിത്തീരുകയല്ലാതെ അവക്കൊരു പരിഹാരം കണ്ടുപിടിക്കാൻ അവർ കഴിഞ്ഞില്ല. ഈ അന്വേഷണഫലങ്ങൾ ലോകസംഹാരത്തിൽ പലേതുമായി ചിതറിക്കിടക്കുന്നുണ്ട്. ഭാരതീയരുടെ നിരന്തരമായ അന്വേഷണഫലമായി കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ട വിജ്ഞാനമണ്ഡലമാണ് വേദം. അതിന്റെ ആദ്യഭാഗത്തിൽകൂടി കണ്ടുപിടിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ അവികസിതരൂപം നമ്മൾക്കു കാണാൻ സാധിക്കും. ബാഹ്യപ്രപഞ്ചത്തിലെ പല വസ്തുക്കളെയും അവിടെ വിഷയികരിച്ച് വിശകലനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

എത്രതന്നെ പരിശ്രമിച്ചിട്ടും ഭരതസാനം കോണായപ്പോൾ നിരാശരായ പാശ്ചാത്യർ ചിന്താകുതന്നെ ചെയ്തു. അഥവാ; ഭൗതികത്തിലാണ് അന്വേഷണത്തിന്റെ അന്ത്യമെന്ന് വിശ്വസിക്കാതെ വിശ്വസിച്ചു അവസാനിപ്പിച്ചു. ഭാരതീയരേയും ആദ്യമായി ആശ്വേഷിച്ചത് പരാജയമാണെന്നുള്ള വസ്തുത മറച്ചുവെക്കാവതല്ല. പക്ഷെ, തങ്ങളുടെ നിസ്സഹായതയെ അവർ വെളിപ്പെടുത്തി ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു വാക്കിനും അതീതമാണ് ജനനമരണങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള രഹസ്യമെന്നവർ ഉദ്ഘോഷിച്ചു.

“യതോ വാചോ നിവർത്തന്തേ

അപ്രാപ്യ മനസാ സഹ” (വാക്കു മനസ്സോടു കൂടെ എന്താൻ സാധിക്കാതെ ഏതിൽനിന്നാണോ സ്വയം പിന്തിരിയുന്നത്) ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ കഴിവിലായതെ കുറച്ചുകൂടി വ്യക്തമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നു; “ന തത്ര ചക്ഷുർഗച്ഛതി ന വാക് ഗമതി” (അവിടെ കണ്ണു ചെന്നെത്തുന്നില്ല, വാക്കിനു പോകാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.) ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടേയും മനസ്സിന്റേയും അശക്തിയെ കാണിക്കുന്ന ഇത്തരത്തിലുള്ള അനവധി വാക്യങ്ങൾ ഉപനിഷത്തുകളിലുടനീളം നമുക്കു കാണാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്.

ആദ്യം നിസ്സഹായത അനുഭവപ്പെട്ടെങ്കിലും നിരാശരായ ഭാരതീയർ മുന്നോട്ടു ഗമിച്ചു. തങ്ങളുടെ അന്വേഷണം അന്തർമുഖമാക്കി. അനവധി കാലത്തെ നിരന്തരമായ അന്വേഷണത്തിന്റെ ഫലമായി ഇന്ദ്രിയാതീതനും പ്രകാശസ്വരൂപിയുമായ ആത്മാവിനെ അവർ അറിഞ്ഞു. ആത്മാവിനെ അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞതോടെ അതുവരെ അവട്ടിക്കാണിയിരുന്നതായ പ്രശ്നങ്ങൾക്കെല്ലാം പരിഹാരം സ്വയം വന്നുചേർന്നു. ആനന്ദസാഗരത്തിൽ നീമഗ്നരായ അവർവിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

“തമേവൈകം ജാനഥ ആത്മാനം
അന്യാവാചോ വിമുഖേഥ”

(ഈ ആത്മാവിനെ മാത്രം അറിയുക. നിഷ്ഠലമായ

ഈ മറ്റു വാക്കുകളല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കുക) എന്ന്. അനിവൃദ്ധനിയനായ ഈ ആത്മാവിനെ യേനകേനാപി പ്രകാരേണ ചിത്രീകരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയാണ് ഉപനിഷത്തുകൾ ചെയ്യുന്നത്. അത്രപിയും നിർഗുണനായ ഈ ആത്മാവിനെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന അവസരത്തിലാണ് കവിയുടെ കാതലായ ഭാഗം—സുന്ദരമായ ഭാവന—നാം ദർശിക്കുന്നത്.

ഉപനിഷത്തിലെ സിദ്ധാന്തത്തെപ്പറ്റി സ്വാമിജി എതിരറ്റതും സ്വീകാര്യവുമായ പന്മാവാടാണ് കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ഉപനിഷത്തുകളിലെ സിദ്ധാന്തമെന്താണ്? സാധാരണക്കാരുടെ്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഇത്തരം കഴഞ്ഞ്ചരിഞ്ഞ പ്രശ്നമാണ്. ഉപനിഷത്തുകൾ ദൈവതപരമാണെന്നു ദൈവതികളും അദ്വൈതപരമാണെന്നു അദ്വൈതികളും, രണ്ടുപറ്റു വിശിഷ്ടം ദൈവതപരമാണെന്ന് വിശിഷ്ടാദ്വൈതികളും വാദിക്കുന്നു. ഭാരത വിഭാഗക്കാർക്കും ഉപനിഷത്തുകളിൽനിന്നുതന്നെ തത്പരമായ വാക്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാനുണ്ട്. സ്വാമിജി ഈ സിദ്ധാന്തകലഹകോലാഹലത്തിൽനിന്നും അതീതനായി സിദ്ധാന്തികളെല്ലാം തന്നെ പൊതുവായംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്ന ചില തത്വങ്ങൾക്കു പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

വിവിധമതാവലംബികളെ കോർത്തിണക്കുന്ന കണ്ണികളിലൊന്നാണ് “സംസാരം”. സുഖദുഃഖസമ്മിശ്രവും ദുശ്ശുദ്ധമായ ഒരു ലോകമുണ്ടെന്നല്ലാത്തതും സമ്മതിക്കേണ്ടതാണ്. അതിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യത്തെപ്പറ്റി അതീതകടന്നു ചിന്തിക്കുമ്പോഴാണ് അഭിപ്രായഭിന്നതകൾ ഉടലെടുക്കുന്നത്.

ഉപനിഷത്തുകളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന പ്രഭാപുരമായ ആത്മാവാണ് മറ്റൊരു കണ്ണി. മനുഷ്യനെ വിശകലനം ചെയ്യാനൊരുമ്പെടുന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞൻ, ആദ്യമായൊരു ബാഹ്യശരീരവും, ഉപരിയായി ഒരു സൂക്ഷ്മശരീരവും അതിനുപരിയായി ആത്മാവും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു സ്ഥാപിക്കുന്നു. പാശ്ചാത്യമനോവൈജ്ഞാനികർ, ഭാരതീയദ്വൈത സൂക്ഷ്മശരീരത്തിൽ

പ്രബുദ്ധകോളം

അന്തർവീക്ഷണ മനസ്സുതന്നെയാണു് ആത്മാവെന്നു കരുതിക്കൊണ്ട ഒരു പരിഗണനയിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നു. അന്തർകരണം അഥവാ മനസ്സ് ജീവനു പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള ഒരു ഉപകരണം മാത്രമാണു്. അല്ലാത്തതായ ചില വ്യക്യാസങ്ങൾ അവിടുവിടെ ദർശിക്കാമെന്നിലും ആത്യന്തികമായി ആത്മാവിനെ എല്ലാ വിമാഗ്ധകാര്യം അനാദിയും അപ്രമേയശക്തിയുടേതെന്നു നിരൂപണമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സർവ്വവിധശക്തിയും കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു് ആത്മാവിലാണു്. സ്വാമിജി പറയുന്നു “എല്ലാ ശക്തിയും, സ്വച്ഛതയും മറ്റു കാര്യവും മാത്രമല്ലാ എല്ലാം തന്നെയും ആത്മാവിലാണുള്ളതു്” എന്നു്.

ചുരുക്കത്തിൽ സ്വാമിജി പറയുന്നു “എല്ലാ ഉപനിഷദ്ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഒരേ ഒരു വിഷയമാണുള്ളതു്. ഒരേ ഒരു മണ്ണിൽനിന്നും ലോകത്തിലുള്ള എല്ലാ മണ്ണിനെപ്പറ്റിയുമുള്ള അറിവു് എപ്രകാരം ഉണ്ടാകുന്നുവോ അതുപോലെ യാതൊന്നിന്റെ ഇന്നാനംകൊണ്ടു് ലോകത്തിലുള്ള എല്ലാറ്റിനെയും പറ്റി അറിയുവാൻ സാധിക്കുമോ അതിനെ അറിയുക-ഈ ഒരേ ഒരു ലക്ഷ്യമാണവയുള്ളതു്. ഈ ആശയമാണവയിൽ അന്തർവീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നതു്” എന്നു്.

അരവിന്ദാക്ഷപിഷാരടി എം. എ.

പ്രാതസ്തോത്രം.

പ്രാതസ്തോമി പരമാത്മനിബിനചിത്ത-
മാനസവിസ്മൃതമഞ്ജുഭാരവിന-
ഫാലാന്തരാളവിവസത് സ്മിതത്രിപുണ്ഡ്രം
ശ്രീരാമകൃഷ്ണമുഖിനിവലസത് സുകേശം
പ്രാതസ്തോമി സകലാഗമസാരവേദ്യ-
മാജാനബാഹുരതി ദീനദയാപയോധിം
ശ്രീശാരദാഹൃദയമാനസരാജഹംസം
ശ്രീരാമകൃഷ്ണമനോഹരിശോഭിപാശ്വരം 2
പ്രാതസ്തോമി ഭവഭാവകുശാന്തപൂ-
വഷായിതം സകലലോകഹിതാവതാരം
കാഷായചേല പരിവേഷിതമത്യുദേശം
ശ്രീരാമകൃഷ്ണമഖിലൈരഭിവന്ദ്യമാനം 3

പ്രാതസ്തോമി മഹനീയഗുണാഭിരാമം
പഞ്ചാസനസ്ഥിതമനംഗമദോപഹാരം
ശ്രീ കാളികാപദസദോത്തര ചഞ്ചരീകം
ശ്രീരാമകൃഷ്ണ മതിരപ്പുഹിരണ്യവണ്ണം 4
പ്രാതസ്തോമി സുരനിർത്ഥരിണി തരാന-
ക്ഷേത്രോപകാന്തനനികഞ്ചതലേവസനം
സാക്ഷാത് കൃതാവിവരതാൽമശേഷേവേ-
ദേവീമയം ഗുരുവരം ക്ഷുദിരാമസ്തനം. 5

എൻ. ശങ്കരൻനായർ കുറിച്ചിത്താനം.

വിദ്യാഭിപ്രദിഷ്ട് അനുക്രമവും പ്രതികൂലവുമായ സംഗതികൾ

മനുഷ്യരൂപപ്രാപ്തിയ്ക്കു പരിശീലനവും വിദ്യാഭ്യാസവും വഹിയ്ക്കുന്ന സ്ഥാനം അതിമഹത്തായിട്ടുള്ളതു്. ജന്മനാതന്നെ ലോകവ്യവഹാരത്തിൽ കൈപുണും സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളവരായില്ല. ജീവിതംകൊണ്ടു്

പ്രയാണമുണ്ടോ ഇല്ലായെ എന്നും അപ്പോൾ നിശ്ചയിച്ചു. താനറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ അനുരീതിനിന്നും ഉപദേശവും അഭ്യാസവും ലഭിയ്ക്കുമ്പോഴാണു് അതേപ്പറ്റി അറിവുണ്ടാകുന്നതു്. അതിന്റെ ഫലമാ

യി മിവിതം വേണ്ടവണ്ണം സംസ്കരിച്ചുപോകുകയും ജലാകവുവഹാരത്തിൽ നൈപുണ്യം ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒരു ബാലകന്റെ ശിക്ഷണത്തിൽ ആദ്യമായി പ്രാധാന്യമുള്ളതാണ് അനുകരണമാണ്. അശ്വശവത്തിൽ അനുകരണ സംസാരിയെന്ന ഭാഷ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിവില്ല. അതുകൊണ്ട് മാനുഷികതയോടും സമീപത്തിലുള്ള ജന്തുക്കൾ നൽകുന്ന വ്യവഹാരമെല്ലാം ബാലൻ ഗ്രഹണിച്ചുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്നു. തന്റെ മലമൊഴി വഴിയ്ക്കൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതുപോലെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതും സംസ്കാരം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു, അനുകരണ ഭാഷണം കേൾക്കുന്നതുകൊണ്ട് ആദ്യമായി ഭാഷയിലെ ധ്വനികൾ ഗ്രഹിക്കുകയും പരിശീലനം വർദ്ധിക്കുന്നതും അതും ഗ്രഹിക്കുന്നതിനും അനുകരണ ഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളതിനും കഴിവു സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിനും പുറമെ ബാലൻ പറയുന്നതും പ്രവർത്തിക്കുന്നതും മുതിർന്നവർ ചിലപ്പോൾ അതേതന്നെ ചെയ്യുന്നതും ചെയ്യാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതും ബാലൻ കാണാൻ കഴിയുന്നു. ഏതു പ്രവൃത്തിയാണു് തനിക്കു ലഭിക്കേണ്ടതെന്നും എന്തുകൊണ്ടാണു് ദോഷമുണ്ടാകുന്നതെന്നും ബാലൻ പഠിക്കുന്നു. “എന്റെ ഹിതം ആഗ്രഹിക്കുന്ന അനുഭവമുള്ള മുതിർന്നവർ ഏതെല്ലാം വിഷയങ്ങളിൽ എന്നെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നുവോ, ഏതെല്ലാം വിഷയങ്ങളിൽ എന്നെ തടയുന്നുവോ, അവ എനിക്കു ഹിതകരമാകയാൽ അവർ പറയുന്നതു ഞാൻ കേൾക്കണം” എന്നു് ബാലൻ തീരുമാനിക്കുന്നു. പക്ഷെ അപ്പോൾ മുതൽക്കതന്നെ രണ്ടു വിഷമപ്രശ്നങ്ങൾ ബാലനെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നു. തടയുകയും പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർതന്നെ തടയപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുകയും പ്രേരിപ്പിച്ചുകാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായി ബാലൻ കണ്ടുപിടിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ബാലൻ ഇതിനെ വിചാരിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നു: എന്നെ ആജ്ഞാപിക്കുന്നവർ ഞാൻ ചെയ്യരുതെന്നു തടയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാതെ വീടുന്നില്ല, എന്നെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ അവർ ചെയ്യുന്നുമില്ല, അതുകൊണ്ട് അവരെപ്പോലെത്തന്നെ ഈ ആജ്ഞകളെല്ലാം ഞാനും അനുകരണ നൽകിയാൽ മതിയാകും. സ്വയം അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതില്ല, അവർ നിഷേധിച്ച കർമ്മങ്ങൾ എന്തുകൊണ്ട് അവർ

ചെയ്യുന്നു? വിവിധവ എന്തുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്നില്ല? നല്ലതും പാപവുമായ എന്തോട് പറയുന്നു. ഉപദേശിച്ചവർ ചെയ്തില്ല പറയുകയും ചെയ്യുന്നു. പക്ഷെ പ്രാവശ്യം എന്തെന്നു കൊണ്ടും കളവു പറയിപ്പിക്കുന്നു. അതിനെ നല്ല സംധാരണ ഉദാഹരണമാക്കുന്നു. ആരെങ്കിലും വീട്ടിനു പുറമേനിന്നു വീട്ടിലാൽ അയാളോടു വീട്ടിനകത്തിരിക്കുന്ന ആൾ വീട്ടിലില്ലെന്നു പറയണമെന്നു സന്ദേശവും കൊടുത്തു കിട്ടിയെ പറഞ്ഞുയരുന്നു. ബാലകന്റെ കണ്ണിൽ തെളിവാകുന്ന ഒരൊറ്റ പ്രശ്നമാണു്, രണ്ടുപേർ ബാലകനോടു വിരുദ്ധമായ രണ്ടുപദേശം നൽകുന്നതായി കാണുന്നു. ബാലന്റെ ഹിതകാംക്ഷികളാണെന്നു ഇരുവരും അവകാശപ്പെടുന്നു. ഒരോളം ഇതാണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറയുന്നു. അല്ല വേറൊന്നാണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ഒരൊരാൾ പറയുന്നു. രണ്ടുപേരും അവരുടെ ഉപദേശം പാലിക്കുന്നതു കൊണ്ടുള്ള ഗുണവും മറ്റൊരാളുടെ ഉപദേശത്തിലുള്ള ദോഷവും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. ഇതിനെക്കുറിച്ചു സന്ദർഭത്തിൽ ബുദ്ധി പരിപക്വമായതിന്റെ ശേഷം, അഥവാ ചെയ്ത പ്രവൃത്തിയുടെ ഗുണമോ ദോഷമോ അനുഭവമായതിന്റെ ശേഷം മാത്രമേ വാസ്തവം നിണ്ണയിക്കാവൻ ബാലനെ ശക്തിയുണ്ടാകുന്നുള്ളൂ.

ഒരു കിട്ടിയുടെ പഠിത്തം ആദ്യമായി വീട്ടിലാണു് അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതു്. പ്രത്യേകിച്ചുള്ള അറിവു സമ്പാദിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണു് പള്ളിക്കൂടത്തിലേയ്ക്കു യജ്ഞപ്പെടുന്നതു്. പള്ളിക്കൂടത്തിൽ അദ്ധ്യാപകന്മാരുടെ സഹായംകൊണ്ടു ബുദ്ധിവികാസമുണ്ടാകുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി നന്മയും തിന്മയും തിരിച്ചറിയുവാൻ ശക്തിയുണ്ടാകുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഇതാണു്. ആന്തരികമായ പ്രവൃത്തിശക്തികൾ ബുദ്ധിയിൽ കൂടിയും വിചാരത്തിൽ കൂടിയും വിവേകംകൊണ്ടും വികസിപ്പിച്ച് മിവിതത്തിൽ സാമൂഹ്യമുണ്ടാകണം. ഒരു ബാലകൻ ഗുരുക്കന്മാരിൽനിന്നും പണ്ഡിതങ്ങളിൽനിന്നും ആദ്യം പഠിത്തം തുടങ്ങുന്നു. പുസ്തകം വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി അക്ഷരം പഠിക്കുമ്പോൾ മുതൽ വിദ്യാഭ്യാസം ആരംഭിക്കുന്നു. ബുദ്ധിയുടെ കഴിവു വർദ്ധിക്കുന്നതുപോലെ വിവിധവിഷയങ്ങളിൽ അന്തരമുണ്ടാകുന്നു. തനിയെ ആലോചിച്ചു നിണ്ണയിക്കാവാനും മനസ്സിലാക്കാവാനുള്ള യോഗ്യതയുണ്ടാക

ബോൾ വിദ്യാലയങ്ങളിലെ പഠിത്തം പൂർത്തിയാകുന്നു. അതിനുമേൽ ജീവിതത്തിലുണ്ടാകുന്ന അനുഭവങ്ങൾ വഴിയാണ് അദ്ദേഹം സമ്പാദിക്കുന്നത്. മറ്റുള്ളവരുടെ അനുഭവത്തിൽനിന്നും സ്വന്തം അനുഭവത്തിൽനിന്നും ലാഭകരമായ പലതും പഠിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ടാണ് കിംവദന്തികളുമായും പുസ്തകങ്ങൾ വഴിയായും ഉണ്ടാകുന്ന അറിവിനെക്കാൾ അനുഭവത്തിൽനിന്നും സിദ്ധിക്കുന്ന അറിവ് ശ്രേഷ്ഠമാണെന്നു പറയുന്നത്.

ഇപ്രകാരം മനുഷ്യൻ ജീവിതം മുഴുവൻ അറിവു സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കാരണം അറിവിന്നതിരില്ല. അറിവെത്രയും വളർത്തുവാൻ കഴിയുമോ അത്രയും വളർത്തുകതന്നെ വേണം. ജ്ഞാനാഭിവിഷ്ണുയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവനും അവൻ ജീവിക്കുന്ന സമൂഹത്തിനും പ്രദേശത്തിനും അതുകൊണ്ടു വലിയ ഫലമുണ്ടാകുന്നു. അറിവിന്റെ അററം എത്തണമെന്നൊച്ച പ്രവർത്തിയ്ക്കാൻ എല്ലാവരും സാധ്യമല്ലെങ്കിലും ജീവിതപ്പോരിൽ വിജയം പ്രാപിക്കുന്നതിനു വേണ്ടയത്രയെങ്കിലും അറിവു നിശ്ചയമായും കാര്യമായതും സമ്പാദിച്ചു കഴിയും. ബുദ്ധിവികാസംകൊണ്ടു തനിക്കു പ്രയോജനമേതെന്നും നിഷ്പ്രയോജനമായിട്ടുള്ളതേതെന്നും നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനു സാധിക്കുന്നതായാൽ ആ ബുദ്ധിശക്തി എത്ര സംഗതിയിലും ഒരുവൻ ഉന്നതിയും സാഫല്യവും ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തിത്തുറക്കുണ്ടിരിക്കും. പോയിട്ടില്ലാത്ത വഴിയിൽകൂടി മുന്നോട്ടു പോകുന്നതിനുള്ള വിവരവും വഴിയിൽനിന്നുവരുന്ന വിപ്ലവങ്ങളെ അകറ്റുന്നതിനുള്ള കഴിവും അതിൽനിന്നുണ്ടാകുന്നു.

നല്ല പരിശീലനവും ശിക്ഷണവും ലഭിക്കുന്നതിനു തക്കസ്സാകുന്ന സംഗതികളും സഹായിക്കുന്ന സംഗതികളും ഏതെല്ലാമാണെന്ന് കാരോ വിദ്യാർത്ഥിയും അറിഞ്ഞിരിക്കണം. വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ സഹായിക്കുന്ന സംഗതികളെ അംഗീകരിക്കുകയും ബാധകമായ സംഗതികളെ അകറ്റുകയോ അവയിൽനിന്നും തനിയെ അകലുകയോ ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് അവശ്യമാണ്. ഇങ്ങിനെ ചെയ്താൽ അറിവിനുള്ള വഴി എളുപ്പമാകുകയും വേണ്ടിടത്തോളം

അറിവുസിദ്ധിക്കുകയും അറിവുവളരുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്യുന്നു.

ജൈനമതപ്രതിഷ്ഠാപകനായ മഹാവീരസ്വാമി പ്രാചീനഭാരതത്തിലെ മഹാനായ ഒരു ധർമ്മപ്രവർത്തകനായിരുന്നു. ഈ തീർത്ഥാടൻ തനിയെ സംഗനകൾ അനുഷ്ഠിച്ച് സ്വജീവിതം അതിശ്രേഷ്ഠമാക്കിത്തീർത്തു. മറ്റുള്ളവരുടെയും ജീവിതം ഉച്ചപദവിയിലേക്കു നയിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ശ്രേഷ്ഠമായ ധർമ്മം ഉപദേശിക്കുകയും അഭ്യസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. മഹാവീരസ്വാമികളുടെ അന്തിമോപദേശങ്ങൾ “ഉത്തരാധ്യായസൃതം” എന്ന ജൈനശാസ്ത്രഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ വായിക്കുവാൻ കഴിയും.

അഭിമാനം, ക്രോധം, പ്രമാദം, ഭോഗം ആലസ്യം എന്നിവ ഏതൊരുവനിലാണോ ഉള്ളത് അവനു വേണ്ടവണ്ണം അറിവു സമ്പാദിക്കാൻ കഴിയുകയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇവയെങ്ങിനെയും ജ്ഞാനാർത്ഥി പരിതൃപ്തിക്കുന്നു. ഇവ കാരണമെന്നിനെപ്പറ്റിയും അല്പം ചിന്തിക്കും. ഒരുവൻ ജനിച്ച അതി, കലം, ബുദ്ധി, സമ്പത്തു്, ശക്തി എന്നീ സംഗതികളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിൽ അഭിമാനം ഉണ്ടായാൽ അതേസംബന്ധിച്ചിടത്തോളം താൻ അന്യരേക്കാൾ യോഗ്യനാണ് അഥവാ യോഗ്യനായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് എന്നു വിചാരിച്ചാൽ ആദ്യം പറഞ്ഞ ദോഷം ഒരുവനിൽ സ്ഫുടമാണ്. അന്യർ എന്റെ മുമ്പിൽ സാരമില്ല. അവർ എന്നെക്കാൾ താഴ്ന്നവരാണ്. എന്നുള്ള അഹംഭാവം മുളച്ചാൽ ഉടനെ ഒരുവന്റെ വളച്ചു തടയപ്പെടുന്നു. ഗുണവാന്മാരുടേയും ഗുരുജനങ്ങളുടേയും മുമ്പിൽ വിനയവും അവരോടു് ആദരവും ഉള്ളവാനാത്തപക്ഷം അവരുടെ പ്രസാദവും കൃപയും നമുക്കുണ്ടാകുന്നില്ല. അവർ ആരിൽ പ്രസന്നരായിത്തീരുന്നുവോ അവർക്കു മാത്രമേ ഹൃദയം തുറന്നു് അവരുടെ ജ്ഞാനസമ്പത്തു് അവർ നൽകുകയുള്ളൂ. ഇപ്രകാരം ഗുരുജനങ്ങളുടെ പ്രത്യേകവാത്സല്യത്തിനു പാത്രമാകുന്നതുവരെ ഗുഡമായ തത്ത്വങ്ങളോ അറിവോണ്ടു വിദ്യയുടെ മർമ്മങ്ങളോ അവരിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. പണത്തിന്റെ ബലം കൊണ്ടു് ജീവനോപായത്തിനു വേണ്ടി അദ്ധ്യാപകവു